

Proleter
Devrim ve Sosyalizm için
DEVRİMCİ DURUŞ
Kurtuluş Devriminde Sosyalizmde 3

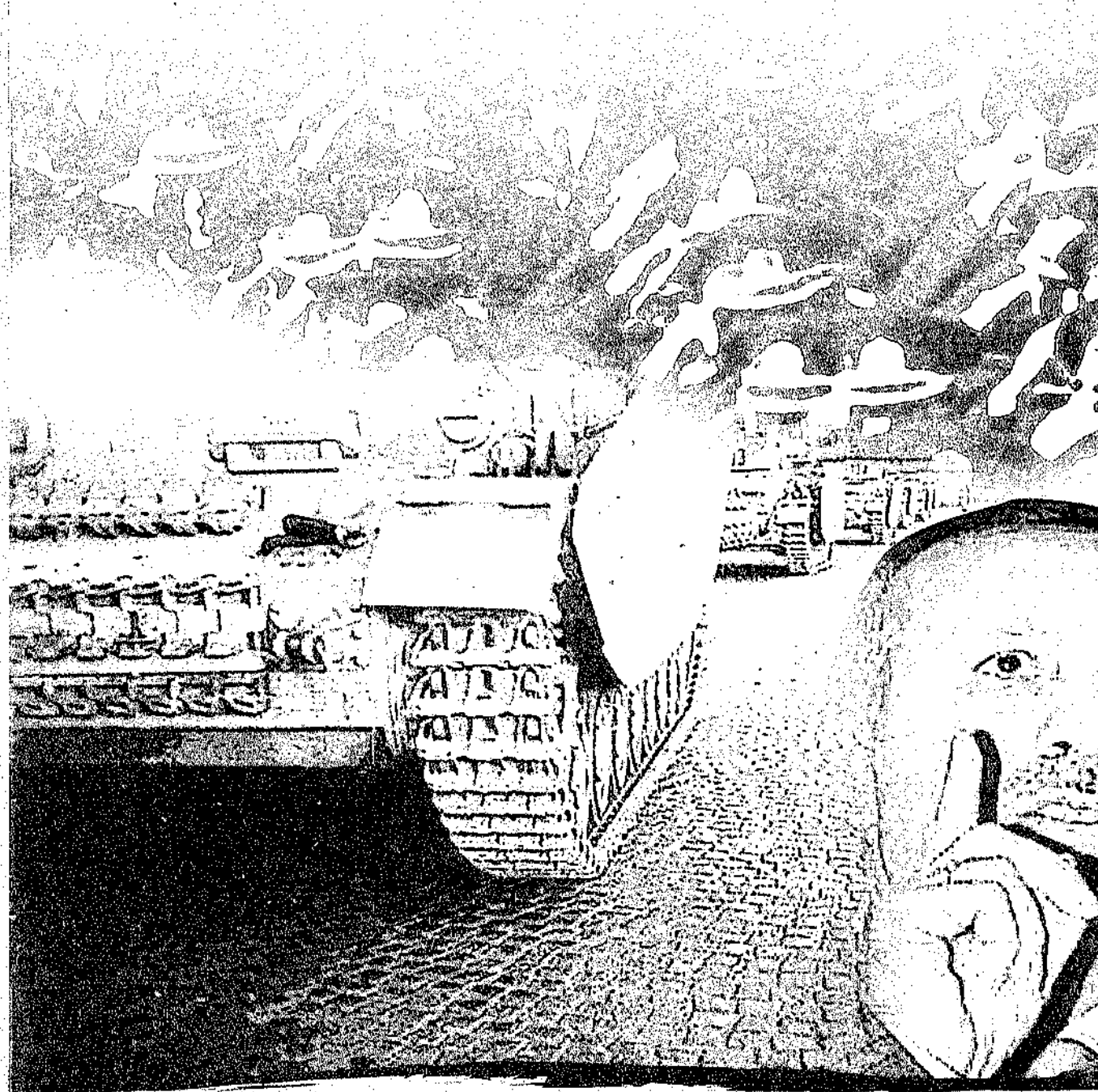
Aylık siyasi dergi

Haziran 2006

Sayı: 42

Flyatı: 1 YTL (KDV Dahil)

Egemen sınıflar arasındaki İT DALAŞI SÜRÜYOR

Egemen sınıflar arasındaki

İT DALAŞI SÜRÜYOR

Seçimler normal zamanda yapılırsa, 2007'nin sonbahar aylarında olacak. Oysa cumhurbaşkanlığı seçimi 2007'nin Mayıs ayında. Bu durumda, mecliste çoğunluğu elinde bulunduran AKP'nin göstereceği adayın cumhurbaşkanı seçilme olasılığı çok yüksek. Zaten bir süredir cumhurbaşkanlığı için Erdoğan'ın yanı sıra Bülent Arınç'ın, Abdüllatif Şener'in isimleri telaffuz ediliyordu. Bu durum, AKP dışındaki kesimleri fazlasıyla rahatsız etti ve cumhurbaşkanı seçimleri öncesi AKP'yi zayıflatmanın yollarını aramaya koyuldular. Bunun başında da "erken seçim"e giderek AKP hükümetini düşürmek geliyor.

Esasında uzun yıllardır seçimler, ortalama dört yılda bir yapılıyor. Yasada belirtildiği gibi beş yılı dokurduğu hiç olmadı. Kurulan hükümetler, beş yıl dolmadan yıprandılar çünkü ve "erken seçim" kaçınılmaz oldu. Dolayısıyla dört yılda bir seçim yapmak normalleşti. AKP hükümeti için de aynı durumun geçerli olması isteniyor. Yıpranmışlık yönüyle bakıldığında AKP hükümeti, işçi ve emekçiler nezdinde yeterince yıpranmış durumda. En hızlı özelleştirmeler, en fazla hak gaspları bu dönemde yaşandı. Keza işsizlik ve yoksulluk daha da arttı. Öte yandan AKP'nin asıl oy tabanını oluşturan dinci kesimden de tepkiler geliyor. AKP, başta türban olmak üzere onlara verdiği sözleri tutamadı. Egemen klikler içinde de AKP'ye destek azalıyor. Fakat aynı zamanda ciddi bir "alternatifsizlik" yaşıyor. Kitlelere umut vermeyi başaran ve öne çıkan herhangi bir parti henüz yok. Yeniden koalisyonlar dönemine dönüleceği anlaşıyor. Uzun yıllar "istikrar" adına tek partili hükümeti isteyen ve göstermelik bir muhalefet partisi ile (tıpkı ABD ve İngiltere gibi) iki partili meclisi arzu edenler, şimdi AKP hükümeti yerine koalisyon hükümetlerine dönmeyi tercih ediyorlar.

İşin bir yanını, "erken seçim"e giderek tek başına hükümet olan AKP'yi zayıflatmak, dolayısıyla cumhurbaşkanı seçiminde AKP'li bir adayın şansını sıfırlamak oluşturuyor. Bu, iç politikaya dönük egemen kliklerin atraksiyonlarıdır. Diğer yönü ise, ABD emperyalizminin AKP'den beklediğini alamaması ve onu gözden çıkarmaya başlamasıdır. Hatırlanacaktır; geçtiğimiz aylarda ABD'ye giden AKP kurmayları, açıktan "böyle bir başbakan bulamazsınız, onu kullanın" demişlerdi. ABD ise son dönemde artan biçimde hükümetten memnuniyetsizliğini belirtiyor. Bu bazen Hamas oluyor, bazen Suriye ve İran'la ilişkiler vb... ABD'nin önümüzdeki ilk hedefinin İran olması da AKP hükümetiyle yaşanacak sıkıntıları artırıyor. 1 Mart tezkeresinde yaşananları unutmayan ABD, yeni bir hayal kırıklığı daha yaşamak istemiyor. Dolayısıyla AKP hükümetine eskisi kadar sarılmıyor. Farklı alternatifler arıyor. Bu arada başta ordu olmak üzere dev-

letin diğer kurumları içinde de elini güçlendirmeye çalışıyor.

Danıştay saldırısı ile, emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin kendi aralarında artan çelişkileri tüm açıklığı ile ortaya çıkmadı sadece. Birbirlerinin ayaklarını kaydırmak için cınayet ve katliama kadar her tür kirli iş yaptıkları da gözler önüne serildi. Bir kez daha Susurluk ve çeteler gündeme geldi. Ve yine "sonuna kadar gideceğiz" demeleri ve yine örtbas edilen ilişkiler...

Düzen tüm kurumlarıyla çürümüş ve birbirine girmiş durumda. Burjuva klikler, ellerini güçlendirmek için kitle tabanı oluşturmaya ve onları kendi amaçları doğrultusunda seferber etmeye çalışıyor. Böyle zamanlarda en fazla kullanılan argümanlar devreye sokuluyor.

Bir taraf, dini duygulara oynarken, diğeri, milli veya etnik duyguları kışıyor. Türk-Kürt, Alevi-Sünni, Laik-Şeriatçi gibi... Geçen yıl Newroz'la birlikte yaratılan bayrak histerisi ve Trabzon'la başlayan linç gösterileriyle Türk-Kürt çatışmasını körükleyenler, bugün laik-şeriatçi çatışmasını ön plana çıkarıyorlar. Bunlar, yapay çelişkilerdir ve egemenlerin halkı birbirine kışırarak kendi pis emellerini gerçekleştirmeye çalışırlar.

Bu oyuna gelmeyelim! Bu kavga, bizim kavgamız değildir! Egemen güçler arasında sürmekte olan "it dalaşı"nda taraf olmamız söz konusu olamaz. İşçi ve emekçilerin kavgası, sınıf kavgasıdır. Kurtuluşu da devrim ve sosyalizmdir. Şu ya da bu kliğin, şu ya da bu düzen partisinin yedeğine düşmek değil!

Bu ay büyük işçi direnişi 15-16 Haziran'ın yıldönümünü kutlayacağız. Neye taraf olmamız, nasıl savaşmamız ve nasıl kazanmamız gerektiğini bu büyük direnişin şahsında görebiliriz. Ne AKP, ne ordu, ne Kemalist ulusalcı korosu... Onlara vereceğimiz en iyi yanıt; "işçilerin birliği ve halkların kardeşliği" şiarıyla omuz omuza vermek, 15-16 Haziran ruhuyla örgütlenmek ve savaşmaktır. Bizim kavgamız, tarafımız budur. Ve unutmayalım ki, kendi davası için dövüşmeyen, dövüşür başkasının davası için.

Okurlara...

"Dostların arasındayız / Güneşin sofrasındayız" çağrısıyla her sene yapılan Osman Akgün Kültür ve Sanat Merkezi pikniği, kavga ayı Mayıs'ın, sıcak bir hazirana devrettiği günlerde gerçekleşti. Yabancılaşmanın, örgütsüzlüğün yaşandığı, insanların evleri ve işlerinden oluşan kabukları içinde yaşadığı günlerde, paylaşmanın, dayanışmanın ve kolektivizmin küçük bir örneği olarak bu sene de katılan herkesin yüreğinde derin izler bıraktı.

Fatih'in öğrencileri, yoğun bir emek ve hazırlıkla, gelecekte bir günü işlediler ve bugüne geleceğin resmini taşıdılar. "Yüreğini yüreğimizin yanına koyan dostlar... Paylaşmayı, dayanışmayı, ellerini birleştirmeyi bilen dostlar... Kürt, Türk, Arap, Laz, Çerkez... kardeşliğin, mücadele birliğinin omuzomuzaya olmanın güzelliğini yaşayan dostlar" selamıyla başlayan piknik, "Bu değerleri burada unutmayın, yüreğinize koyun, yaşamınıza koyun, geleceğinize koyun" çağrısıyla son buldu. Yumruklar havada, coşkuya söylenen Yürüyüş Marşı'nın melodisi, Fatih'in denetleyen gözleri önünde yükseldi...

42. sayımızda da yoğun bir gündemle karşınızdayız. Birçok yönüyle 2006 1 Mayıs değerlendirmelerini sayfalarımızda bulacaksınız. Hem dünya hem ülkemiz cephesinden değerlendirmelerin yanında, devrimcilerin ortak hareket ettiği 1 Mayıs platformuna dönük değerlendirmelerimizi de okuyacaksınız.

Sosyalizmden günümüze uzanan ışık halesi; Mehmet Fatih Öktülmüş'ün yaşamını bulacaksınız. Kavgada, kutup yıldızı, yön gösteren rota... Çünkü sosyalizme ait öğeleri, değerleri kendisinde toplayabilmiş seçkin bir komünist...

Bu sayımızda Tarımda "gözde sektörler" başlığı ile açılan ve devam edecek olan yazılarımızda, tarımda kapitalistleşmenin boyutları, kır işçilerinin durumu gibi başlıklar işlenmeye devam edecek.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

42. sayıda

3	Ekonomik ve siyasi sarsıntı üst üste bindi TÜRKİYE YENİ BİR KAVŞAKTA!
5	Sosyal güvenliğin tasfiyesi yasasının anlamı PARAN KADAR SAĞLIK
6	15-16 Haziran büyük işçi direnişi YOL GÖSTERMEYE DEVAM EDİYOR
7	İşçi sınıfının sendikalaşma mücadelesi
8	2006 1 Mayıs'ına genel bir bakış
9	İhtilalci komünistlerin 1 Mayıs selamı
12	Platform cephesinden 2006 1 Mayıs değerlendirmesi
13	Paylaşmanın, dayanışmanın, mücadelenin sofrası OSMAN AKGÜN KÜLTÜR VE SANAT MERKEZİ PİKNIĞI
14	TİKB(B) 4. Konferans Belgelerinden DİĞER SİYASETLE İLİŞKİLER/ GÜÇ VE EYLEM BİRLİKLERİ
18	Sosyalist toplumdaki günümüze uzanan bir ışık halesi Mehmet Fatih Öktülmüş
22	Hayat=195 dakika mıdır? ÖSS sınavı kaldırılmalı
24	Eğitim Üzerine
26	Bolivya'da kamulaştırmalar
26	Brezilya'da mafya-devlet çatışması
27	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
28	Tarımda gözde sektörler

Danıştay saldırısı ile, son yılların en ciddi siyasi sarsıntısını yaşayan Türkiye, aynı günlerde ekonomik olarak da sarsıldı. Önce Nisan enflasyon rakamları beklenilenin üzerine çıktı. Ardından faizler düştü, döviz son yılların en yüksek seviyesine çıktı ve Türk Lirası yüzde 10 civarında devalüe edildi. Her iki sarsıntı da ilk anın şiddetiyle olmasa da halen sürüyor. Ve yeni bir gelişme ile, daha çalkantılı günlere gebe.

Mayıs ayının ortalarında gerçekleşen bu siyasi ve ekonomik sarsıntı, birbirinden farklı nedenlere dayanıyorsa da, birbirlerini etkiliyor ve bu etkinin giderek birbirini daha fazla tetikleyeceği, aynı zamanda şiddetini arttıracağı bir döneme giriliyor.

"Rejimin 11 Eylül'ü"

Bir süredir çeşitli vesilelerle tirmandırılan "laik-islamcı" çelişkisi,

ordunun, özellikle de hedefe çıkan KKK Büyükanıt ve ekibinin hırsı geçmemiştir. Bunun için "laik-anti-laik" çelişkisini sürekli kaşıdılar, gündemde tuttular. Doğrusu AKP hükümetinin de bu çelişkiyi körüklemekle onlardan geri kalır yanı yoktu. Nitekim TBMM Başkanı Bülent Arınç'ın 23 Nisan konuşması, Danıştay saldırısına giden yolda zemini uygun hale getiren bir koz oldu.

Saldırının hemen ertesinde "rejimin 11 Eylül'ü" tespiti yapan Hürriyet Genel Yayın Yönetmeni Ertuğrul Özkök, sözde laik kesimin sözcülüğünü de üstlenmiş oluyordu. Çünkü bir süredir başta CHP olmak üzere, devletin sözde laik çevreleri; "rejim tehdit altındadır", "tüm kaleler birer birer düşüyor!" vb. söylemlerle kitle tabanını keskinleştirmeye çalışıyordu. Bütün bu tırmanışın merkezinde ise, cumhurbaşkanlığı seçimi vardı. Cumhurbaşkanlığı mevkisinin de AKP tarafından ele geçirilmesi, "son

doğrulayan açıklamalar yaparken, ("bu iş örgüt işi") yargı, farklı bir tutum alıyor, polisin tutuklamak üzere savcılığa sevkettiği Susurluk'la bağlantılı sanıklar, serbest bırakılıyordu. Fakat bu çekişmede de AKP hükümeti, yargı kararıyla yalanlanmış olsa da, kamuoyu nezdinde kazanmıştı. Kitlelerde, bu işin de arkasında Susurluk'tan Şemdinli'ye uzanan çeteler olduğu düşüncesi yüksekti.

Ekonomi tepe taklak

Aynı günler, ekonomi de tepe taklak olmuştu. AKP hükümetinin en çok övündüğü "ekonomik büyüme", "ekonomik refah" safsatası, bir haftalık alt-üst oluşta çöktü.

Kuşkusuz bunun dünya ölçeğinde yaşanan gelişmelerle doğrudan bağlantısı var. Böyle olması da doğal, çünkü Türkiye ekonomisi, emperyalist-kapitalist dünya ekonomisinin bir parçası. Hem de en kırılgan parçalarından biri. ABD hapşırırsa, Türkiye grip oluyor. Nitekim son ekonomik çalkantı da böyle başladı. ABD'de enflasyon beklenilenin üzerinde çıktı, FED (Amerika Merkez Bankası) faizleri yükseltti ve daha da yükseltebileceğinin mesajını verdi. Bunun üzerine aralarında Türkiye'nin de bulunduğu "sıcak para cenneti" olarak bilinen bir çok ülkede borsa düştü, döviz yükseldi. Bunun 1998 yılından sonraki, son 8 yılın en ciddi sarsıntısı olduğu söyleniyor. Borç parayla borsaya yatırım yapan milyonlarca "küçük yatırımcı"nın yaşadığı iflas, intiharları tetikleyecek boyuta tırmandı. Hindistan polisinin intiharlara karşı alarma geçtiği bildiriliyor. Keza Rusya da bu durumdan en fazla etkilenen ülkeler arasında.

Emperyalist savaşın, ekonomik nedenlerini, özellikle ABD emperyalizminin ekonomik sıkışmışlığını çeşitli yazılarımızda ortaya koymuştuk. ABD, bir yandan savaş ekonomisi ile, bir yandan da hala elinde önemli bir koz olan dolar üzerinde oynayarak durumu idare etmeye çalışıyor. Ancak hem doların uluslararası konumunda zayıflama sinyalleri, hem savaşın istediği şekilde gitmeyişi, petrol fiyatlarının öngörülenin çok üzerine tırmanması vb. faktörler, varolan cari açığı kapatma ihtimalini azaltırken, ekonomik bunalımı tetikliyor. ABD ekonomisindeki her sarsıntı, emperyalist-kapitalist dünya ekonomisini de doğrudan etkiliyor.

Son yıllarda Türkiye'de ekonomik büyümeye dair pembe tablolar çizilmiş ve abartılı rakamlarla varolan durum gizlenmeye çalışılmıştı. Oysa dış ticaret açığının geldiği boyut ve

Ekonomik ve siyasi sarsıntı üst üste bindi TÜRKİYE, YENİ BİR KAVŞAKTA!

"Rejimin 11 Eylül'ü" tanımlaması, rejimin çok ciddi bir sarsıntı geçirdiğinin ifadesi olduğu kadar, artık kılıçların çekildiği ve bundan sonra savaşın en açık, en şiddetli haliyle süreceği anlamına geliyor. 11 Eylül sonrası ABD, nasıl kimi ülkeleri açıktan bedef tahtasına çakıp, Afganistan ve Irak'ı işgal ettiyse, Danıştay saldırısı da "laik kesim" tarafından AKP hükümetini düşürmenin bir vesilesi olarak kullanılacak.

Danıştay saldırısı ile doruk noktasına çıktı. Bu daha çok AKP hükümeti ve ordu arasında cereyan ediyor gibi görünse de, kimi zaman hükümetle Cumhurbaşkanı veya hükümetle yargı, hükümetle YÖK vb. devletin çeşitli kurumları, bugüne dek sık sık karşı karşıya geldi.

Bunların içinde en önemlisi hiç şüphesiz Şemdinli iddianamesiydi. Önce hükümet, doğrudan orduyu hedefe çakan bir iddianamenin hazırlanmasına önyak oldu. Sonrasında ordunun gösterdiği sert tepkiler üzerine geri adım atmak zorunda kaldı. Hatta Emniyet İstihbarat Dairesi Başkanı ve Van Savcısını görevden alacak kadar geriledi. Dolayısıyla Şemdinli iddianamesinde ordu, AKP hükümetine karşı bir zafer elde etti. Ancak bu zafer, "Pirus zaferi" gibiydi. Hükümetin onca geri adımına karşın, Şemdinli davası, Van Savcısı'nın iddianamesi ile başlıyordu. Daha önemli olanı ise, kirli savaşın bizzat Kara Kuvvetleri Komutanlığı eliyle yürütüldüğü ilk kez bu kadar açık bir şekilde ortaya çıkıyor, resmileşiyordu.

Böyle bir gerçeğe yüz yüze kalan

kalenin de düşmesi" olarak addediliyor ve bunu önlemek için ne gerekiyorsa devreye sokuluyordu. Son gelen nokta, Danıştay saldırısı ve gövde gösterisine dönüştürülen cenaze töreni oldu.

"Rejimin 11 Eylül'ü" tanımlaması, rejimin çok ciddi bir sarsıntı geçirdiğinin ifadesi olduğu kadar, artık kılıçların çekildiği ve bundan sonra savaşın en açık, en şiddetli haliyle süreceği anlamına geliyor. 11 Eylül sonrası ABD, nasıl kimi ülkeleri açıktan hedef tahtasına çakıp, Afganistan ve Irak'ı işgal ettiyse, Danıştay saldırısı da "laik kesim" tarafından AKP hükümetini düşürmenin bir vesilesi olarak kullanılacak.

Bu mesaj alan AKP hükümeti de kendi ataklarını geliştirmeye başladı. Danıştay saldırısının arkasında ordu ile bağlantılı kontra güçlerin bulunduğu ve bunu açığa çıkaracaklarını duyurdu. Danıştay saldırısına dönük soruşturma, her iki kesimin de birbirlerine karşı güçlerini sınamadığı bir arenaya dönüştü. Öyle ki, bu durum, polis teşkilatı ile yargıyı karşı karşıya getirdi. Emniyet Genel Müdürlüğü, AKP hükümetinin savlarını

buna bağlı olarak cari açık, ciddi bir tehdit olarak duruyordu. Faizleri yüksek tutularak yabancı sermayenin "sıcak para"sı ülkeye çekilmiş ve onun getirdiği yanılsamalı hava pompalanmıştı. Büyümeye dair en önemli veri olan, istihdam ve yatırım ise gözlerden saklanmaya çalışılmıştı. Mayıs ayı içinde açıklanan resmi işsizlik oranı, yüzde 20.4'e çıkmıştı oysa. Üretime dönük yatırımın ise, çok sınırlı olduğu, üretimin aslolarak özel sektörde ve yoğun emek, ucuz işgücü üzerinden sağlandığı biliniyor. (Bkz: Ekonomik Büyüme ve Sınıf Hareketi- PDD sayı:41)

Mayıs ayı içinde yükselen döviz fiyatları, Türk Lirasının değerini düşürdü. Esasında yüzde 10 civarında bir devalüasyon yaşandı. Bu durumda başta ithal edilen mallar olmak üzere bir çok tüketim maddesi otomatikman zamlandı ve buna bağlı olarak iğneden ipliğe her şeye zam yapılacağı kesin. Zaten dünyanın en pahalı benzinini kullanan Türkiye'de benzine yeniden zam yapıldı bile. Dayanıklı tüketim maddeleri, beyaz eşya, televizyon, bilgisayar vb. ilk zamlananlar oldu. Bu durumun enflasyon rakamlarını da yukarıya çekeceği, dolayısıyla yıllık enflasyon oranının tutturulamayacağı şimdiden belli oldu.

Krizin faturası burjuvaziye

Bir yandan "laik-islamcı" çelişkisi ile köşeye sıkıştırılan hükümet, en güvendiği alanda ekonomide de itifa kaybetmeye başladı. İşbaşına geldiği günden bu yana 'ekonomi tıkrında' havası vererek, bir yandan AB hayalleri, bir yandan ABD işbirliği ile, belli oranda kitlelerin desteğini de arkasına alarak ayakta kalan AKP'nin ayağının altındaki zemin iyice kaymış durumda. Bunu, büyük medya kuruluşlarının tavrından, burjuvazinin çeşitli kurumlarının son dönemki açıklamalarından da görmek mümkün. Bugüne dek Erdoğan'ı ve AKP hükümetini alkışlayan büyük medya, şimdi ona sırt dönmüş durumda. Keza TUSİAD'tan, ATO ve TOBB'a kadar sermaye kuruluşlarının hoşnutsuzluklarını açıktan dile getirmeleri, hükümetin suyunun ısındığını gösteriyor.

Bütün bunlar üst üste bindiğinde önümüzdeki sonbaharda "erken seçim" olasılığı güçleniyor. Burjuvazi, gerek siyasal, gerek ekonomik darboğazı, yeni bir seçimle aşmayı planlıyor. Bunda ABD'nin Ortadoğu üzerindeki oyunlarının da etkisi olduğu muhakkak.

Emperyalistler ve işbirlikçileri, şimdi yıpranan AKP yerine, kitlelerde yeni bir heyecan yaratacak ve desteğini arkasına alacak bir hükümet arayışındalar. Ancak henüz böyle bir parti ortada görülüyor. CHP'nin "sağı açılma" mesajları, "ulusalcı"ların bir araya geldiği "Milli Birlik Hükümeti" gibi bir çabanın içine girildiğini gösteriyor.

Gelinen nokta; Türkiye'nin yeni bir kavşak önünde olduğu. Egemen sınıflar, gerek ekonomik, gerek siyasal ve sosyal yönden içine girdikleri krizi aşmaya çalışmaktadırlar. Bundan dolayı kendi aralarındaki çelişkiler had safhaya çıkmış, 'it dalası' en şiddetli haliyle yaşanır olmuştur. Ancak bilinir: atların tepişmesinde ezilenler hep çimenler olur. Yine fatura işçi ve emekçilere çıkacaktır.

Buna izin vermemek için, birleşmek, örgütlenmek ve mücadele etmekten başka çıkış yolu yoktur. "Krizin faturası burjuvaziye!" sloganı ile, mücadeleyi yükseltelim, kendi gündemimizi, kendi alternatifimizi dayatalım! O

Mücadelenin, onurun sınırsız tebessümü:

BETÜL ALTINDAL ÖLÜMSÜZDÜR

Betül... Kimseye yabancı değil... Herkesin en güzel eylemleri, en güzel barikatları Betül... En güzel paylaşımları, en güzel gülüşleri... Ölümün asla yakışmadığı bir canlılık, böyle ayrılışın acı olduğu bir mücadele dostluğu... Omuzbaşımızın Betül'ü... "Bir kitaba başlar gibi/ Koşarken yavaşlar gibi/ Ölen arkadaşlar gibi/ Sessiz sitemsiz..." aramızdan ayrılışı Betül'ün...

Halk Kültür Merkezleri sözcüsü Betül Altındal'ı, yakalandığı lenf kanseri sonucu kaybettik. Son anına kadar büyük acılar çekmesine ve yoğun ağrı kesiciler, sakınleştiriciler almasına rağmen, yarım

kalmış görevlerini hatırlayan, yoldaşlarını, dostlarını ne kadar çok sevdiğini söyleyen Betül, 21 Mayıs günü yaşamını kaybetti. Tüm dostlarının saygısını kazanan, devrimcilikteki ısrarı, devrime olan tutku dolu bağlılığı, devrimci iyimserliği, çalışma disiplini ile mücadelenin bir değeri haline gelen Betül'ün cenaze töreni, yoldaşları ve dostları tarafından Zincirlikuyu mezarlığında yapıldı. Bir karanfil bahçesine dönen mezarı başında yoldaşları Betül'ü anlattılar; Filistin Halk Kurtuluş Cephesi Merkez Komitesi adına Betül'ü selamlayan Politbüro üyesi Meryem Abu Dagga'nın mesajı okundu.

TEKEL işçileri eylem kararı alması için sendikaya baskı yapıyor

İzmir'de TEKEL Yaprak Tütün İşletmesi'nde çalışan işçiler, özelleştirmeyi ve kendilerine sahip çıkmayan Tek Gıda-İş'i protesto etmek için eylem yaptılar. Çiğli'de bulunan Balatçık TEKEL Yaprak İş-

letmesi'nde çalışan 800 işçi Tek Gıda-İş Sendikası Ege Bölgesi Şubesi önünde oturma eylemi yaptılar. İşçiler, sendika şubesini erken kapatıp kaçan sendika şube yönetimini de protesto ettiler. İşletmenin 14 Haziran'da kapatılma kararı alınmasına rağmen eylem kararı almayan sendikadan bir an önce eylem kararı alıp uygulamasını talep ettiler. Şube Başkanı Yardımcısı Nuri Yılmaz'ın işçileri oyaltan açıklamalar yapmasından sonra işçilerin dağılmasını istemesi işçilerin öfkelerini artırdı. Eylem kararı almadın hiçbir yere gitmeyeceklerini söyleyen işçiler bir süre oturma eylemine devam ettiler. Bu işin burada bitmediğini, eylemlerine devam edeceklerini açıklayan işçiler eylemi bitirdiler.

Castleblair işçileri grev yolunda

Geçen yıl uzun süren kararlı bir direnişin sonunda sendikalaşan ve ilk TİS'i imzalayan Castleblair işçilerinin ikinci TİS süreci de sancılı geçiyor. DİSK/Tekstil Sendikası'nın örgütlü olduğu fabrikada işveren, yüzde 3 gibi konik zam ve daha bir dizi hak gaspı dayatıyor. Mücadele gelenliğini sürdüren Castleblair işçileri, işverenin hak gaspı saldırılarına karşı eylem yaptı. İşçiler, bir an önce greve çıkılması

taleplerini, "yasal prosedürlere uymak zorundayız" diyerek reddeden sendikacılara da tepki gösteriyorlar. İşveren, grevin önünü kesmek ve işçileri bölmek için her yolu deniyor. Bu yönde en son yaptığı ise öncü bir grup işçiyi ücretsiz izne çıkarttı. Ücretsiz izne çıkartılan işçiler ise fabrika önünden ayrılmayarak, direnişçi geleneklerini sürdürüyorlar.

Sosyal güvenliğin tasfiyesi yasasının sağlık yönünden anlamı;

PARAN KADAR SAĞLIK

Her ne kadar yasasının bazı maddeleri Cumhurbaşkanı tarafından veto edilerek Meclis'e geri gönderilse de yine değiştirilmeden yasalaştırılması için görüşmeler yapıyor.

Hastanelerin Sağlık Bakanlığı bünyesinde tek çatı altında birleştirilmesinden sonra, yasa ile, sosyal güvenlik kuruluşları olan SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı da tasfiye edilerek tek çatı altında birleştiriliyor. İkinci adım olarak, emeklilik ile sağlık sigortası ve sağlık hizmeti birbirinden ayrılıyor. Emeklilik ile ilgili yeni düzenlemeleri geçen sayımızda işledik. Bu sayı da da sağlık sigortası ve sağlık hizmetindeki hak gasplarını işleyeceğiz.

Sosyal güvenliğin tasfiyesi yasasını savunan hükümetin en önemli demagojileri, 18 yaşına kadar bütün çocukların sigorta kapsamında olacağı, ödeyemeyecek durumda olanların primlerini devletin ödeyeceği ve herkesin bir aile hekimi olacağıydı. Bütün bunların gerçeği yansıtmadığı yasa çıktıktan sonra çok daha net bir şekilde görülüyor.

Yoksulların primini devlet mi ödeyecek?

Bu ifade ilk duyulduğunda, resmi rakamlarla bile sayıları 20 milyonu bulan yoksulların primini devletin ödeyeceği gibi bir izlenim oluşuyor. Ama bu ilk an için böyle. Yasaya bakıp devletin yoksul tanımına bakıldığında bunun böyle olmadığı hemen ortaya çıkıyor. Devlet, adına prim ödeyeceği yoksulu, "aylık olarak, asgari ücretin üçte birinden az geliri olanlar" diye tanımlıyor. Bu da 127 milyon lira ediyor. Aylık bu kadar geliri olan birisinin bir evi bile olamaz. Günlük 4 milyon lira. Kuru ekmek ve su parası. Üstelik de bu kadar yoksul olan birisinden de sağlık hizmetleri ve ilaçlar için katkı payı isteniyor. Örneğin bundan biraz fazla 130 milyon lira geliri olan ise, yoksul olarak kabul edilmediği için, aylık 64 milyon lira sağlık primi ödemek zorunda kalacak.

Bütün çocuklar sigortalı mı doğacak?

Yasayı çıkartan hükümetin en büyük demagojisi buydu. Sigorta primi ödeyenlerin çocukları zaten bugünkü sistemde de sağlık sigortası kapsamındadır. Prim ödeyemeyecek durumda olanların primini devletin ödemesine gelince, bugünkü Yeşil Kart uygulamasına dahil olanların çocukları da zaten sağlık hizmetinden yararlanıyor. Devletin tanımına göre yoksul olmayan ve prim ödeyemeyenlerin çocuklarından ise kimin sigorta kapsamında olacağına ilgili kuruluşlar karar verecek. Yani ortada yeni bir hak yok. Aksine hak gaspı var. Devletin yoksul tanımına bakıldığında bugünkü Yeşil Kart sahibi olan onbinlerce çocuğun kartı iptal edilecek. Ayrıca, mevcut sistemde, sigortalının kızı evlenmediği sürece sağlık sigortasından yararlanıyordu. Şimdi bu hak, yeni yasada 18 yaş ile sınırlandırılıyor.

Sağlık primi adı altında yeni sağlık vergisi getiriliyor

SSK ile Bağ-Kur'da emeklilik ve sağlık sigortaları birleştirilmiş olduğu için tek bir kalem sigorta primi kesiliyordu. Yeni yasayla, emeklilik ve sağlık sigortası birbirinden ayrılarak, sağlık sigortası için ayrıca bir kesinti getiriliyor. Emeklilik sandığında ise sağlık sigortası adı altında her hangi bir kalem olmadığı için, sağlık sigortası primi yeni bir vergi olarak getiriliyor. Bu kesinti bu gün için prime esas kazancın yüzde 12.5'i olarak belirleniyor. Bunun yüzde 5'i sigortalıdan kesilecek. Yani bu gün için en az yüzde 5 yeni sağlık vergisi kesintisi getiriliyor. Bu da bugün için asgari ücretle çalışan bir işçi için 64 milyon lira sağlık primi kesilmesi anlamına geliyor. O da bugün için böyle. Çünkü, prim miktarını her yıl yeniden belirleme yetkisi, Sosyal Sigortalar Kurumu içinde oluşturulacak bir kurula verilmiş durumda. Sağlık hizmeti pahalı ve hızla daha da pahalanan bir hizmettir. "Günün koşullarına göre zorunlu ayarlamalar" adı altında prim kesinti miktarının sık sık arttırıldığına tanık olacağız.

Herkesin bir aile hekimi mi olacak?

Sosyal güvenliğin tasfiye eden yasaların reklamında en çok kullanılan söylemlerden birisi de "herkesin bir aile hekimi olacak" söylemiydi. Bu konuda da gerçeğin hiç de yansıtılmaya çalışıldığı gibi olmadığı ortada.

Sağlık sisteminde birinci basamağın esasını koruyucu sağlık hizmeti oluşturur. Çevre sağlığından, salgın ve bulaşıcı hastalıklarla mücadele, ana-çocuk sağlığından aşılamaya kadar birçok alanı kapsar. Bütün bu hizmetlere uygun sağlık ocakları, verem savaş dispanserleri ve ana-çocuk sağlığı merkezleri kurulmuştur. İşte aile hekimliği ile yok edilen bu koruyucu sağlık sistemidir. Çünkü, aile hekimliği hastalıklardan koruma üzerine değil, hastalıklar ortaya çıktıktan sonra tedavi etme anlayışı üzerine kurulmuştur. Öyle yansıtılmaya çalışıldığı gibi de ücretsiz değildir. Burada da katkı payı ödenmesi zorunluluğu getiriliyor. Bir de sağlık ocaklarına göre donanımı çok geri olacaktır. Çünkü, tek bir aile hekiminin bugünkü sağlık ocaklarının sahip olduğu donanımı kurmaya ekonomik gücü yetmeyecektir. Yani aile hekimleri tedavi hizmetini bile yeterince sunamayacaktır. Bu da herkesi hastanelere yönlerecek, aile hekimlerini birer sevk merkezi haline getirecektir. Yalızlı laflarla sunulmaya çalışılan aile hekimliği büroları, sevk bürolarından öteye gidemeyecektir. Bunun karşılığı ise koruyucu sağlık hizmetinin yok edilmesi ve salgın hastalıkların yeniden hortlaması olacaktır.

Prim borcu olan sağlık hizmeti alamayacak

Bu ifade altında korkunç bir saldırı barındırıyor. Örneğin bugün bir SSK için prim borcu diye bir şey yoktur. Çünkü, ça-

lışmıyorsa ya da sigortasız çalışıyorsa sağlık hizmeti alamıyor. Ancak, sigortalı çalışmaya başlayınca, sağlık hizmeti almaya başlıyor. Kimse de çalışmadığı sürelerin prim borcunu öde demiyor. Prim borcu sorunu Bağ-Kur'da var. Çünkü, esnaf veya çiftçi, otomatik olarak sigortalı sayılıyor ve prim ödemek zorunda bırakılıyor. Eğer prim ödemezse borç olarak birikiyor. Prim borcu olduğu sürece de sağlık hizmetinden yararlanamıyor. Şimdi getirilen yeni sistem de böyle bir sistem. Herkes, otomatik olarak Genel Sağlık Sigortası kapsamına alınıyor. İşsiz kaldığı zaman ya da sigortasız çalışıldığı dönemde ise sigorta prim borcu birikiyor. Sonradan sigortalı olsa bile, bu dönemde biriken prim borcunu ödemediği sağlık hizmetinden yararlanamayacak. Bu da kayıt dışı-sigortasız olarak kaçak çalıştırılan yüzlerce işçinin, yaşamının bir döneminde sigortalı olsa bile sağlık hizmetinden yararlanamayacağı anlamına geliyor.

Sağlıkta özelleştirmenin adı:

Fark ücreti ve katkı payı

Ayakta tedavi, muayene, tahlil ve röntgen gibi hizmetlerde, yüzde 10-20 katkı payı ödeme zorunluluğu getiriliyor. Tahlil, röntgen, MR gibi pahalı yöntemlerin yüzde 20'sini ödemeye kaç işçinin gücü yetecek? Kaldı ki bu katkı payı Genel Sağlık Sigortası'nın belirlediği fiyatlar üzerinden olacak. Bugünkü uygulamada özel hastanelerde, muayene ücretleri ve tahlil fiyatları SSK'nın belirlediği fiyatların kat kat üzerinde. Yasanın getirdiği uygulamalardan birisi de devlet hastanelerinin özelleştirilmesi ve ya da özel hastane fiyatları üzerinden çalıştırılması olduğu için aynı uygulama yasa yürürlüğe girdiğinde genel bir hal alacak. O gün de aradaki farkı sigortalı cebinden ödeyecek. Yani bir sigortalı tedavi almaya gittiğinde, o hizmet için, GSS'nin belirlediği fiyatın üzerindeki miktarı "fark ücreti" adı altında cebinden ödeyecek. Sonra da ek olarak GSS'nin belirlediği fiyatın yüzde 20'sini "katkı payı" olarak ödeyecek. Örneğin, yasa, hastane yatak ücreti için GSS'nin belirlediği yatak ücretinin dört katına kadar çıkılabileceğini belirtiyor. Bunun üç katını sigortalı "fark ücreti" olarak cebinden ödedikten sonra bir de GSS'nin belirlediği fiyatın yüzde 20'sini "katkı payı" olarak ödemek zorunda kalacak. Bununla birlikte, birçok ameliyat ve tedavi malzemesinin ya tamamı ya da bir kısmı sigortalıdan alınacak. Bunun da, "Temel Teminat Paketi"nin kapsamının da sürekli daraltıldığı bir ortamda, sağlığın özelleştirilmesinden başka anlamı yoktur.

"Temel Teminat Paketi";

bir paket ağır kesici

Mevcut sisteme göre, üç sigorta kurumu da bütün hastalıkları ve bütün tedavi türlerini kapsıyor. Yeni yasa ile getirilen GSS sağlık hizmetine sınır getiriyor. GSS, "Temel Teminat Paketi" denilen kısmını kapsayacak. Bu paketin neleri kapsayacağı yasa da belirtilmiş değil. Paketin kap-

samının bir yönetmelikle belirleneceği ve her yıl bu kapsamı yeniden belirleyecek olan bir kurulun oluşturulacağı yasa da hükme bağlanmıştı.

Kalp ve böbrek hastalığı, astım, kanser, şeker, siroz gibi kronik ve tedavisi pahalı olan hastalıkların Avrupa ülkelerinde bile sigorta kapsamından çıkartılmasının gündemde olduğu düşünüldüğünde, bu hastalıkların, ya daha baştan bu pakette yer almayacağı ya da bir süre özel katkı payları istenerek sürdürülüp, sonunda paketten çıkartılacağı bugünden çok açık. Bugün bu hastalıkları özel sağlık sigortaları bile kabul etmiyor. Ya da öyle yüksek primlerle kabul ediyor ki hiçbir işçinin ve emekçinin bu primleri ödemeye gücü yetmez. Bu da, onbinlerce kalp, kanser ve diyaliz hastasının göz göre göre ölüme terk edileceğini gösteriyor.

Hastalar rehin kalmayacak hapsedilecek

Hastaların hastanelerde rehin kalması başbakanın yüreğini yaralamış(!) Yeni yasa ile kimsenin sokakta bırakılmayacağını, sigorta borcu olsa dahi ücretsiz acil tedavisinin yapılacağını söylüyor. Bu ilk anda ne kadar hoş geliyor. Parasızlıktan hastaneye bile gidemeyenleri umutlandırıyor bir anda. Ama, gerçek, hiç de söylendiği gibi değil. Doğru. Yasada, kişi sigortasız ve prim borcu olsa dahi acil tedavisinin yapılacağını söyleniyor. Ama ya sonra ne olacak? Sonra, tedavi masraflarının hem de faiziyle birlikte hastadan alınacağı hükmünü getiriyor yasa. Hem de borcu kamu alacağı statüsünde değerlendiriyor. Bunun anlamıysa, daha hastanın tedavisi devam ederken hastaneye icra gelebileceğidir. Doğru, yasanın getirdiği düzenlemeyle hastalar artık hastanede rehin kalmayacak. Çünkü, oradan alınıp hapse atılacak.

Yeni yasa sosyal güvenlik ve sağlık sisteminin çökertilmesidir

Sosyal güvenliğin tasfiyesi yasası, sağlık ve sosyal sigorta sistemine emekçilerden kesilen vergilerle oluşan devlet bütçesinden katkı yapılmamasını ve sistemin tamamen prim sistemi ile döndürülmesini öngörüyor. Sağlık finansman sisteminde Genel Sağlık Sigortası, özel sağlık sigortası ve hastanın ödeyeceği paralar sıralanıyor. Devletin bugünkü Bağ-Kur sisteminde prim toplama oranı yüzde 15, SSK gibi işçilerden düzenli kesilen primleri bile alma oranı yüzde 80'lere ancak çıkabiliyor. Prim toplama genel ortalaması ise yüzde 36. Bu oranda prim toplayan bir sistemin kısa sürede çökeceği, prim miktarları ve katkı payları hızla artırılırken, sağlık hizmeti kapsamının sürekli daraltılacağı gün gibi açıktır. Bu da sağlığın tamamen özelleştirilmesi ve sosyal güvenlik sisteminin çökmesi, bu da milyonlarca işçi ve emekçinin sağlığının ve ömrünün tüketilmesi anlamına geliyor. Yeni yasa yeni bir sistem getiriyor o da; paran kadar sağlık, paran yoksa öl! ☹

15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi Yol göstermeye devam ediyor

15-16 Haziran Büyük Direnişi Türkiye işçi sınıfı mücadelesi tarihinde altın bir sayfadır. 1970'in 15-16 Haziran günleri yaşanan büyük işçi direnişi, kendinden önceki sınıf mücadelesinin bir birikimi ve bir sonucu olduğu gibi, kendinden sonraki mücadeleyi de belirleyen bir etkiye sahip olmuştur. Bu yönüyle 15-16 Haziran Büyük Direnişi, öncesinde giderek yükselen mücadelenin bir doruk noktası olduğu gibi, sonraki mücadeleyi de belirleyen bir dönüm noktası olmuştur.

Sınıf mücadelesi 15-16 Haziran'a doğru akıyor

1960'lı yıllar sınıf hareketinde yeni bir yükseliş dönemine sahne olmuştur. Bu yükseliş, Kavel Direnişi gibi militan ve yasa yaptıran direnişlerle sızırma yaparak sürdü. Madenlerden fabrikalara kadar yükselen eylemlerle işçi sınıfı kabına sığmıyordu. Gelişen hareket git-tikçe yaygınlaşıyor ve militanlaşıyor, yasaların sınırlarını zorluyor ve çoğunlukla da önüne konulan polis barikatlarını ve yasakları ezip geçiyordu. Sermaye, kömür madenlerinde olduğu gibi, grev yapan işçilerin üzerine orduyu göndererek, savaş uçakları ile bombalayarak sürecin önünü kesmeye çalışıyordu. Gelişen militan sınıf hareketi, Türk-İş ağalarının koltuklarını sarsıyor ve sınıf üzerindeki etkisini kırıyordu. Türk-İş ağaları kendini açacak ve alaşağı edecek bu hareket karşısında paniğe kapıldılar. Öncü ve militan işçilerin tabandan basınçlarıyla üzerinde denetim kurdukları bu nedenle de militan tavırlar geliştiren sendikaları çeşitli cezalarla yıldırma denediler. Bunu başaramayınca direnişlerde en öne çıkan ve kontrolden çıkan sendikaları Türk-İş'ten ihraç ettiler. Bu süreç 1968'de, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun (DİSK) kurulmasıyla bir üst safhaya sıçradı. DİSK üyesi işçilerin militan eylemleri daha da yükselmeye ve sınıfın geneli üzerinde çekim gücü oluşturmaya başladı. Bu çekim gücü, Türk-İş üyesi işçilerin de kitleler halinde DİSK'e üye olmalarına neden oldu. Ancak, gelişen ve giderek daha da militanlaşan bu sınıf hareketinden DİSK ağaları da korkmaya başladılar. Ama, korkan yalnız sendika ağaları değildi. Sınıf hareketinin giderek DİSK ağalarının da denetleyemediği bir yöne doğru akması sermaye kesiminde de büyük bir panik yarattı. Bu hareketin başını ezmek için kolları sıvadılar. Her zaman yaptıkları gibi de ilk iş sınıfın mücadele aracı örgütlerini yok etmek için kollarını sıvadılar. Çünkü, sınıf hareketi bir taraftan militanlığı ile örgütüne güç verirken, diğer taraftan da örgütünden güç alıyordu. İşte, bu nedenle DİSK'i kapatmak için işe koyuldular. Sendika yasasında DİSK'in kapatılmasıyla sonuçlanacak bir değişiklik gündeme getirildi. Yasa değişikliği doğrudan DİSK'in kapatılacağı söylenmiyordu. Ancak, yapılacak değişiklik bir çok hak gaspının yanında fiilen DİSK'in kapatılmasına da yol açıyordu. Yasanın Mecliste görüşüldüğü süreçte, tabanda DİSK'i güçlü bir sahiplenme ve eylem isteği olmasına rağmen, DİSK ağaları işçileri oyalamaya çalışıyordu. Nice bedeller ödeyerek bizzat kurdukları sendikalarına sahip çıkan işçilerin öfkesi ve eylem isteği gün geçtikçe iyice büyüyordu. Yasa, 14 Haziran'da Meclis'ten geçmesine rağmen, DİSK ağaları ise, hala işyerlerinde yapılacak basın açıklamasıyla işi geçiştirmeye çalışıyorlardı. Sendikasına sahip çıkan işçiler, 1000 kişiden oluşan temsilciler ordusunu DİSK Genel Merkezine gönderdi. DİSK ağaları, temsilcilerin baskısıyla sokağa çıkma kararı aldı. Ama, yine de "kısa yürüyüş"le işi geçiştirmeyi hedefliyorlardı. Bu eylem kararlarıyla fabrikalarına dönen temsilciler, büyük bir enerjili-

le yarıncı eylemin hazırlığına giriştiler. "Kısa yürüyüş" planlayan DİSK ağalarına ve sermayeye büyük bir sürpriz hazırlıyorlardı.

İki gün boyunca sokaklar özgürdü

Tarih 15 Haziran'ı gösteriyordu. Öfke ve coşku işçilerin içine sığmıyordu. Fabrikalarının önüne çıkan işçiler, küçük küçük derelerin birleşmesi gibi komşu fabrikaların işçileriyle birleşerek yürümeye başladılar. İzmir'den, Gebze'den, İstanbul'da Levent, Eyüp-Alibeyköy, Kartal'dan, dört bir yandan akmaya başlamıştı işçi seli. Bütün ana yolları trafiğe kesen işçiler, yol boyunca bütün fabrikaların işçilerini de yürüyüşe katarak sel olup akıyorlardı. 15 ve 16 Haziran günleri, iki gün boyunca hayatı durdurmakla kalmayıp sokakları ve ana yolları teslim aldı işçiler. Yol boyunca önlerine kurulan polis ve asker barikatlarını bir bir ezecek, panzerlerin ve barikatların üzerinden aşarak yürüdü öfke seli. Karakolları basarak, gözaltına alınan arkadaşlarını çekip aldılar polislin elinden. Şehitler verdiler ama, tek bir adım bile geri atmadılar. Şehit arkadaşlarını omuzlarına alarak yürüyüşe devam ettiler. Yürüyüş tamamlanacaktı. Ya ayakları üzerinde ya da sınıf kardeşlerinin omuzları üzerinde. Bu kararlılığın önünde kim durabilirdi. Şehitler öfkeyi daha da artırdı, gözlerde ölümü daha da küçülttü. Yağmur gibi yağın kurşunların üzerine yürüyen işçiler, emniyeti, kaymakamlığı ve buldukları devlet kuruluşlarını tek tek bastılar. Öfke bir türlü soğumuyordu. DİSK'in genel başkanı Kemal Türkler'in radyodan yaptığı "evinize dönün" çağrısı bile bu öfkeyi soğutamazdı. Dört bir yandan denize dayanan işçilerin birleşmesini önlemek için köprüleri kaldırıp vapur seferlerini iptal ettiler. Ama işçilere engel olamadılar. Kayık, tekne ne buldularsa denizi aşan işçiler buluşmayı başardılar. 15-16 Haziran'da direnişte geçen iki günün her anı bir direniş ve kahramanlık destanı ve dayanışma örnekleriyle doludur. Bütün yaşananları anlatmak kitaplara sığmaz. Nitekim de 15-16 Haziran Direnişi ile ilgili onlarca kitap yazılmıştır. Ama, bugün, önemli olan, 26 yıl sonra 15-16 Haziran Direnişi'nin sınıf için ne anlam ifade ettiği ve alınması gereken derslerin neler olduğudur.

15-16 Haziran Direnişi'nden hangi dersleri çıkartmalıyız?

15-16 Haziran Büyük Direnişi'nin bugüne bıraktığı en önemli ders, işçilerin birbirine ve kendi gücüne güvenmesi, kaynağını buradan alan militanlık ve cürettir. Bugün, işçi sınıfı, yarıdan çoğu sigortasız, iş güvencesiz, hiçbir sosyal hakkı olmadan sefalet ücretine çalıştırılan, örgütlü olan kesimi de sendikasına yabancılaştırılan örgütsüz bir kitle halindedir. Böyle bir ortamda sefalet içinde yaşamaya mahkum edilmekle kalmıyor, bir de hakaretlere uğruyor, küfürlerle maruz kalıyor ve insan yerin konmuyor. Sendikalaşma mücadelesi veren Fanset işçilerinden birisi niçin sendikalaştıklarını anlatırken, patronun köpeğini göstererek, "Bunun kadar değerimiz yok. İşte bunun için örgütlendik" diyordu. Özellikle sayıları milyonları bulan genç işçiler, bırakalım 15-16 Haziran Direnişi, DGM Direnişi veya '77 1 Mayıs'ı gibi şanlı direnişleri, '89 Bahar Eylemleri ve peşinden gelişen grev ve direnişleri bile bilmiyor. "Siz işe yaramaz, küfredilebilecek, hakaretler edilebilecek basit birer yaratıklarınız" diyor patronlar. Öfke duysalar da işçiler, kendi içinde taşıdıkları gücün ve kendi tarihinin

bilincinde değil. İşte 15-16 Haziran Direnişi, örgütlü olduğunda, nasıl bir güç oluşturduğunu, bireysel kaldığında işçinin kendisini kemiren öfkenin, birleştirildiğinde ne muhteşem bir güce dönüştüğünü gösteriyor. Bu gücün nasıl bir cesarete dönüştüğünü, faşist yasaların ve yasakların, polisi, sendika ağası ile düzenin bekçilerinin nasıl gözlerde küçüldüğünü gösteriyor.

15-16 Haziran, Meclis'te çıkan saldırı yasalarını nasıl geri püskürteceğimizi de gösteriyor. Sosyal güvenliği tasfiye eden yasalar Meclis'ten çıktı. Sendika ağaları Cumhurbaşkanına çıkıp, yasayı veto etmesi için ricada bulunuyorlar. İşçiler, 15-16 Haziran'da sokakları teslim alarak, saldırı yasalarının nasıl geri püskürtüldüğünü gösterdiler. Bugün bu militan ruha dünden daha çok ihtiyacımız var.

15-16 Haziran Direnişi, sınıf dayanışması açısından da derslerle doludur. Eylemi DİSK'li işçiler başlatmasına rağmen, Türk-İş üyesi işçiler de kitlesele olarak katılarak sınıf kardeşlerinin omuz başlarında yerlerini aldılar. Sendika ayrımı olmaksızın tabanda kavga alanlarında sınıf kardeşliğini yeniden ördüler. Bugün de işçiler değişik konfederasyonlara ayrılarak, suni bir şekilde bölünmüş durumdadırlar. Her birisi burjuvazinin sınıf içindeki ajanları olan sendika ağalarının sınıfa ihanette bir birlerinden kalır yanları yoktur. Sınıfa dayatılan bu suni bölünmenin tabanda kavga alanlarında bizzat işçiler tarafından yok edileceğinin en güzel örneği 15-16 Haziran Direnişi'dir.

15-16 Haziran Direnişi'nin bugüne bıraktığı en önemli derslerden birisi de ölümüne sendikalarımıza sahip çıkma tavrıdır. Bugün sendikaların başına sendika ağaları çöreklenmiş ve sendikaları sınıfın mücadele örgütü olmaktan çıkarıp sermayenin sınıfa dönük saldırılarını dayatma aracı haline dönüştürmüştür. Buradan hareketle işçi sınıfında sendikaların kendisine karşı bir güvensizlik oluşturulmuştur. Ancak, buna rağmen nice bedelleri göğüsleyerek sendikalaşma çabasına giren, aylar süren kararlı direnişler sergileyen işçilerin var olması umut vericidir. Bugünkü kuşatılmışlık ve sınıf dayanışmasının zayıflığı ortamında, sendika ağalarının baftalama çabalarına bir de sendikalaşma çalışmasının önderliğini yapan işçilerin deneyimsizliği ve devrimci önderliğin olmayışı eklenince sendikalaşma girişimleri çoğunlukla başarıya ulaşamıyor. Ama bütün bunlara rağmen her gün yeni sendikalaşma girişimleri ve direnişleri eksik olmuyor. Hiçbir çaba boşa gitmez. Her sendikalaşma girişimi, milyonlarca örgütsüz işçiye bir deneyim ve umut olurken, sendikalı olup da sendikayı bir mücadele aracı olarak kullanmak konusunda ümidi kırılan işçilere de sendikalarına sahip çıkma konusunda cesaret veriyor. Bugün, sendikalaşma ve sendikalarımızı sendika ağalarının elinden kurtarma mücadelemizi ve umudu büyütme zamanıdır. 15-16 Haziran Direnişi, tarihte olduğu gibi bugün de bu gücü taşıdığımızı gösterdi. Bu bize başarma gücü ve inancı vermelidir.

15-16 Haziran Direnişi birden ortaya çıkmadı. Öncesi ve nice bedellerle örülen bir mücadele ve örgütlenme çalışmasının üzerinde şekillendi. Bugün de bir hamlede böyle direnişle yaratılamaz. Ama, böyle direnişleri ancak, oradan aldığımız derslerle ve 15-16 Haziran Direnişi'nin militan ruhunu kuşanarak öreceğimizi unutmamalıyız. Her eylemimize en küçük hak mücadelemize bile bu gözle bakarsak yeni 15-16 Haziran Direnişlerini yaratmaya çok da uzak olmadığımızı göreceğiz. ☺

İŞÇİ SINIFININ SENDİKALAŞMA MÜCADELESİ

Oktaş Oluklu Mukavva'da sendikalaşma süreci

✓ Neden sendikalaşma ihtiyacı duydunuz?

⇒ **SK:** Burjuvazinin, alinteri, emek gibi, onursal haklarımızı saldırılarından dolayı sınıf hareketini başlattık. Bu misyon aynı zamanda devrimci sendikal harekattır. Bizler işçi sınıfı olarak onurlu mücadelemizde burjuvazinin efendilerine itaat eden faşist saldırılardan korkmadık. Ne halkımıza ne çocuklarımızın geleceğine ihanet edemedik. Bu doğrultuda sendikal inisiyatifimizi kullandık, emeği en yüce değer olarak yüksele-re taşıdık. Burjuvazinin saldırıları, proletaryayı yıldırmadı, yıldırmayacak da. Ve devrimci hareketimiz, orak-çekiç gibi başlarında patlayacaktır.

⇒ **SM:** Bizim sendikaya başlamamız daha önceye dayanır. Değişik arkadaşların sendikal faaliyetleri başlatmaları sonucunda kaldı. Gerek ustabaşların gerekse yönetimin baskı politikalarıyla başladığı gibi sona erdi. Şimdiki faaliyetimizin bu kadar güçlü olması, işçilerin birbirine kenetlenmesidir. Daha önceki çalışmalarımızda ücretlerimiz düşüktü ama yönetimin bu kadar baskısı yoktu. Şimdi hem ücretlerimiz düşük, hem idari baskılar arttı. Yönetim değiştiğinde bir sürü işçi çıkardılar. Çıkarılan işçilerin yerine yenileri alınmadı. 10 kişilik işi üç kişiye yaptırıyorlar. Baskı süreci içinde müdürler, "sopayla başınızda beklerim", "rica etmiyorum emrediyorum", "hayvanlar, eşekler" gibi onur kırıcı hakaretler yapıyordu. Müdürlerden biri bize, "bazi şerefsizler, sendika kurmaya çalışıyor" diye bağırırdı. Oysa sendikal hak aramak, onursal bir davranıştır.

✓ Sendikalaşma sürecinde nasıl sorunlarla karşılaştınız?

⇒ **SM:** İlk önce arkadaşlar arasında bir güvensizlik vardı. En temel sorunumuz bu idi. Ama tabi işverenin baskıcı uygulamaları bizi birbirimize kenetledi. İşçiler çoktan beri böyle bir örgütlülük istiyorlardı. Ama bunu yapacak birini bekliyor, bir öncü arıyorlardı. Aç kalma, işsiz kalma korkusuyla kimse kalkışmıyordu. İşverenin hakaretleri artmaya başlayınca, işçiler uyanışa geçti. Yönetimin vermiş olduğu yalan sözlere, boş vaatlere artık kimse inanmıyordu. İşçinin birlikten başka çıkışı kalmadı. Sonra öncü arkadaşlar bir araya gelerek bir komite kurarak sendikal faaliyete başladık. Sendika yetkimiz geldi. İşverene bildirdik. Şaşkınlar. Daha toplu sözleşmeye oturmamak.

⇒ **SK:** Sendikal faaliyete başlarken işçi sınıfı kavgasını bilen devrimci arkadaşlarla görüştük. Görüşüştükten sonra fabrika içinde sınıfsal örgütlenmeye başladık. Daha sonra Selüloz-İş Avrupa yakası şubesinden Aydın Parlaklıç'la görüşerek sınıf hareketini başlattık. İşçileri toplayarak bir noter dahilinde tes-cil edilerek bir günde 54 kişilik sayıyla sendika kurma hakkımızı kullandık. Buraya böyle rahat gelmedik. Başında söyledimiz gibi işçiler arasında güvensizlik, işten atılma korkusu vardı. Bu güvensizlikte, daha önceki sendikal faaliyetin başarısız olmasının büyük etkisi var. Yönetimin baskısına dayanamayıp kendilerini işten atırmak isteyen arkadaşlar, baskıdan kurtulmak için mücadeleyi denemeyip pasif bir yol seçmişler ve kendilerini ihbar etmişler. Bundan dolayı sendikal faaliyet başında bitmiştir. Biz işe başlarken işçi arkadaşlar ilk önce, "bunlar da kendilerini işten attırmak için sendikal faaliyet yürütüyor" gibi tereddüt ve güvensizlik yaşadılar. Ama işin ciddiyetini öğrendikçe, güvenleri geldi. Yaptığımız toplantılar çok işe yaradı.

Bizim devamlı güçlü olabilmemiz, güçlü kalabilmemiz için bütün işçi arkadaşların birbirini tam desteklemesi lazım. Birbirimize güvenimizin tam olması lazım. İş örgütlülüğümüzü sağlamlaştırmak, sınıf bilincini geliştirmek gerekiyor. Ellerimizde nasır, gözlerimizde kavgı. "Ey işçiler birleşelim! Yoksa dünya mahvolur!" Bu duygularla herkesi dayanışmaya ve mücadeleye çağırıyorum.

Has Alüminyum işçilerinin sendikalaşma süreci

✓ Neden sendikaya ihtiyaç duydunuz?

⇒ Ağır sanayi olduğu için zor koşullarda çalışı-yorduk. Yemek saatini kestiler. Çay veriliyordu, onu da kestiler. Keyfi uygulamalar vardı. Bayramda para veriliyordu, onu da kestiler. Mesai ücreti yüzde 100'dü, yüzde 50'ye düşürdüler. 6 ayda bir zammımız vardı, yılda bir kere oldu ve zam oranı yüzde 5 olarak belirlendi. Bütün bu nedenlerden dolayı sendikalaşma ihtiyacı duyduk.

✓ Sendikal örgütlenmede ne gibi zorluklarla karşılaştınız?

⇒ 6 aylık bir süreçten geçtik. Gizli gizli örgütlen-dik. Hafta sonları toplantılar yaptık, bölümler ara-sında. Bütün insanlar didik didik edildi, herkes bu süreçten elenerek geldi.

✓ Patron ne gibi zorluklar çıkardı?

⇒ 29 Ocak'ta sendikaya üye olduk. İki hafta sonra patron duydu, bir-kaç hafta araştırdı. Herke-si yanına çağırarak teker teker konuştu. Para teklif etti. Patronun özür dileyece 2 milyar para, ayrıca maaşına 50 milyon zam vereceğini söyledi.

✓ İşçilerde bir çekinme oldu mu? Sendika ya güvensizlik var mıydı?

⇒ İlk etapta vardı. İşyerinde 5 paravan şirket olduğu için denetimi zordu. Sonra arkadaşları ikna ettik. Şimdi kimsede güvensizlik yok.

✓ Son olarak söyleyecekleriniz neler, bir mesajınız var mı?

⇒ Yılgınlık yok, direniş var! İşçiler, sermayeye karşı birlik olmalı! Has Alüminyum, işçi sınıfının bir parçasıdır. Direnişimiz bütün işçilerin sorunu olma-lı. Bütün işçilerin, örgütlü tüm kesimlerin ve duyarlı kişilerin destek vermelerini bekliyoruz.

Direnen HAS işçisi kazanacak!

Serna Seral işçilerinin sendikalaşma mücadelesi

✓ Sendikalaşma ihtiyacı nereden çıktı?

⇒ **Mİ:** Bundan tam iki yıl önce başladı. Burası çok düşük ücret veriyordu. Çalışma koşulları çok ağırdı. İdari baskılar çoktu ve yoğun mesai vardı. 72 saat aralıksız çalıştığımız oluyordu. Hafta sonu dahil çalışıyorduk. Hastalıklar çıkıyordu. Ailemizle, sosyal yaşamla bağımız koptu. Bu kadar baskı, ücret düşüklüğü, bundan dolayı bir arayışa girdik. Sendikal çalışmaya başladık.

✓ Sendikal örgütlülük döneminde ne tür sorunlarla karşılaştınız?

⇒ **Mİ:** Örgütlenme esnasında işverenin hiç ha-beri olmadı, yetki gelinceye kadar. Söylentiler duy-muşlardı ama hiç beklemiyorlardı. Dört arkadaş iş-ten atıldılar. Bir haftalık eylem sonucunda arkadaşla-rı tekrar işe aldılar. Örgütlülüğümüz iyiydi. TİS sü-re-ci başladı. İtiraz etmişlerdi. Biz de bize hakaretleri-den dolayı dava açtık. İşverenden bize, "davanızı geri alırsanız TİS'e otururum" teklifi geldi. Biz de kabul ettik. Tabii buraya gelene kadar örgütlülüğümüzü dağıtmak, içten bölmek için tehditler savur-mak, tek tek arkadaşları satın almaya çalışmak gi-bi yönelimleri oldu. TİS'te idari maddelerde çoğun-

lukla anlaştık. Ücret konusu ve sosyal yardımlarda anlaşılmadı. İlk başladığımızda işçi arkadaşlarda birbirlerine karşı güvensizlik vardı. Ama ücret dü-şüklüğü, ağır çalışma koşulları bizi birbirimize ke-netledi. İnsanlar birbirine güvenmek zorunda kaldılar. Öncü arkadaşlar, işçilerin sadece ekmek dava-sı değil, siyasallaşmak zorunda olduklarını kavrat-tılar.

✓ Sendikaların tutumu nasıl?

⇒ **Mİ:** Sendikaların tutumu iyi. Varolan Teksit sendikası içerisinde bizim şube daha iyi. Bizden habersiz karar almıyor. Sendikayla bir sorunumuz yok.

✓ Son olarak herhangi bir mesajınız var mı?

⇒ **Mİ:** Türkiye'de işçi sınıfı hareketi çok zayıf. Birlikte hareket için herkesin çaba göstermesi gere-kiyor. Bilinçsiz bir işçi sınıfı var. Sendika ağalarının da birliği sağlama, sınıf bilinci verme yönünde ça-baları yok. Geçmişte kazandığımız bütün haklar tek tek elimizden alınıyor. Hepimize düşen görev, sınıf eksenli bir mücadele yolu izlememizdir. Dev-rimci işçileri sendika yönetimine getirmeliyiz. Sen-dikaların bürokratik yapıları ancak böyle kırılabilir. Devrimci hareketler sendikaların yönetimini ele ge-çirmeliler. Sendikaları tekrar sınıfın hizmetine sok-malılar. Tabi bütün sendika yönetimleri böyle de-ğildir. Devrimci demokrat sendika yönetimleri de var. Onları desteklememiz gerekir.

Serna Tekstil grevinde 209. gün. İnattla, sabırla direniyoruz. Sadece Serna-Seral adına değil, bü-tün işçiler adına direniyoruz. Biz kazanırsak bütün sınıf kazanacak, kaybedersek, sınıf kaybeder. Bu-nun için tüm işçiler, grevimizi desteklemeli. Daya-nışmamızı arttırmalıyız.

⇒ **Bayan işçi:** Düşük ücret ve ağır çalışma ko-şulları, bizi sendikalaşmaya itti. Hatta bazı arkadaş-lar düşük ücret, çalışmanın ağırlığı, şeflerin, mü-dürlerin hakaretlerinden dolayı işten çıkarılma fik-riyle sendikalaşmayı seçtiler. Sendikalaşırsam kı-dem tazminatını alırım fikri vardı. Ama mücadele içerisinde bu fikir ortadan kalktı. O arkadaşlar da yanımızda mücadeleye sıkı sıkı sarıldılar.

⇒ **2. bayan işçi:** Patronumuz bizim sendikala-şacağımızı hiç beklemiyordu. Yetki geldiğinde çok şaşırıldı. İlk refleksi dört arkadaşımızı işten atmak ol-du. Buna karşı iş yavaşlatma, sloganlarla işe baş-lama, çalışırken "sendika hakkımız engellenemez" kokartını takma gibi eylemlerimiz oldu. Bu eylem-lerden sonra atılan arkadaşlarımız işe geri alındı. TİS görüşmelerinde başta ücret sorunda anlaşma-dık.

Yetkimiz gelmeden patron duyunca yönetimle müdürler, ustabaşlar, şeflerle toplantı yaparak "sendikal çalışma var, siz uyuyor musunuz?" diye azarlıyor. Hepsini böyle bir şey olmadığını söylüyor. Hatta şeflerden biri "şerefim üzerine söz veriyor-um, benim bölümünde sendikal faaliyet olmaz" di-yor. Şeref sözü vermenin bölümünde firesiz örgütlen-me var. Üstelik oğlu da sendikaya üye. Tabi patron, "hani şeref sözü vermiştin, oğlun bile sendikaya üye olmuş" diyerek adamı işten çıkardı.

İki yıl önce böyle bir şey olacağını asla düşünemezdim. Hayal bile edemezdim. Şimdi çok farklıyım. En güzeli de devrimci fikirlerle tanışmak.

2006 1 MAYIS'INA GENEL BİR BAKIŞ

Dünyada ve ülkemizde ortaya çıkan 1 Mayıs tablosu, işçi ve emekçilerde, gençlerde, aydınlarda, emperyalist-kapitalist düzene karşı artan bir öfke içinde olduklarını ortaya koymaktadır. Genel olarak toplumsal muhalefet yükselmekte ve sosyalizm istemi artmaktadır. Ancak buna karşılık komünist ve devrimcilerin bu kitleler üzerinde etkisi oldukça zayıftır.

1 Mayıs'ı geride bıraktık. Sıkça söylendiği gibi 1 Mayıslar, devrimle karşı-devrimin hesaplaştığı, birbirlerinin güçlerini sınamadığı bir gündür. 1 Mayıs'larda ortaya çıkan tablo, burjuvazi ile proletaryanın içinde bulunduğu durumu resmettiği gibi, yönelimlerini, gelişme eğrisini de gösterir ve geleceğe dair ipuçlarını sunar. Bu yönleriyle 2006 1 Mayıs'ına genel bir bakış, dünyada ve ülkemizdeki varolan durumu ve bunun geleceğe yansımalarını görmemizi sağlayacak, ona göre de görevler çıkarmamızı kolaylaştıracaktır.

Bu yıl 1 Mayıs'ın "çalışma günü"ne denk gelmesi, 1 Mayıs'lara katılımın ölçütünün, işçi ve emekçilerin örgütlülük ve bilinç düzeyi ile bağlantısının görülmesi açısından yararlı olmuştur. Elbette başta Avrupa ülkeleri olmak üzere, 1 Mayıs'ların resmi olarak da tatil kabul edildiği ülkelerle, 1 Mayıs'ların halen yasak olduğu veya resmen kabul edilmediği ülkeler arasında da farklar olacağı aşikar. Bununla birlikte 1 Mayıs'lar resmi olarak tatil olduğu halde, kimi Avrupa ülkelerinde ya da Çin gibi demokratik devrimden sosyalizme geçemeyen ve bugün ABD'ye rakip olacak kadar büyüyen bir emperyalist ülkede, 1 Mayıs, "bahar bayramı" şeklinde pikniklerle, ya da "sevgililer günü" gibi eşlerle geçirilen bir gün olabilmektedir. Öte yandan yasaklandığı veya resmi olarak tanınmadığı halde, militan ve kitlesel 1 Mayıs'ların yaşandığı ülkeler de olmaktadır. Dolayısıyla sorun, tek başına 1 Mayıs'ın resmi olarak tanınması, tatil günü olmasında değil, yaşanan ekonomik, sosyal, politik gelişmelerde, buna karşı işçi

ve emekçilerde yükselen tepkilerin boyutunda ve aslolarak bunun şu ya da bu biçimde örgütlü olarak kendini ifade edebilmesindedir. 2006 1 Mayıs, bu yönleriyle önemli veriler sunmuştur.

Dünyada 1 Mayıs

Bu yıl 1 Mayıs, dünya ölçeğinde, özellikle de günümüzün saldırgan emperyalistleri, ABD ve İngiltere'de geçen yıllara göre çok daha kitlesel ve yaygın kutlandı.

AB Anayasası'na hayır oylarıyla dikkatleri üzerine çeken **Fransa**, önce göçmen gençlerin tutuşturduğu ateşle, sonrasında aylar süren boykot, gösteri ve eylemlerle, işçi-öğrenci dayanışmasının en güzel örneğini sunarak öne çıkmıştı. 1 Mayıs arifesinde, milyonlarca kişiyle meydanları zapteden Fransız işçi ve gençleri, burjuvazinin daha fazla ve daha yoğun sömürü yasasını geri püskürtmeyi başarmıştı. Bu zaferle ve onun getirdiği büyük bir moralle karşılıyordu 1 Mayıs'ı. O yüzden 2006 1 Mayıs'ının Fransa'da çok daha kitlesel ve coşkulu geçmesi bekleniyordu. Ancak kitlesellik boyutuyla Fransa, Almanya'nın gerisinde kaldı. Bir ay önce milyonlarca işçi ve genç ile dolan meydanlar, 1 Mayıs'ta yüzbinlere düştü. Fakat katılanların coşkusu ve morali yüksekti. Sadece Fransız işçi ve emekçilerine değil, tüm dünya işçilerine ve gençlerine, 1 Mayıs öncesi umut taşımışlar, nasıl mücadele edilmesi gerektiğini, nasıl kazanılacağını göstermişlerdi.

Fransız burjuvazisinin, atmak zorunda kaldığı geri adıma, en büyük tepki İngiltere ve ABD burjuvazisinden geldi. Bunda haksız da

sayılmazlardı. Önce **İngiltere**'de emeklilik yaşını yükselten yasaya karşı 1.5 milyon kişi sokağa çıktı. Bu, 1920'lerden bu yana İngiltere'de gerçekleşen en kitlesel eylemdi. Ardından, ABD'de yeni göçmen yasasına karşı yüzbinlerce kişi meydanları doldurdu. ABD'de 12 milyon göçmen vardı ve bu göçmenlerin ayaklanması, yeni emperyalist savasta zorlanan ABD yönetimi için ikinci büyük sarsıntıydı. Gerek ABD, gerekse İngiltere'de kitlelerin savaşa desteği her geçen gün azalıyor. **Bush ve Blair** hükümetleri güç kaybediyordu. Son bir yılda savaş karşıtı hareketler daha da büyüterek onları sıkıştırıyordu. Buna bir de işçi ve emekçilerin, göçmenlerin eylemleri eklenince, daha fazla bunalmaya başladılar. Onun içindir ki, Fransa'daki eylemler, işçi ve emekçilere 1 Mayıs öncesi büyük bir moral ve coşku aşılarak, tersten burjuvazi açısından, özellikle de ABD ve İngiliz burjuvazisi açısından bir felaket addedilmişti. Korktukları başlarına geldi. 1 Mayıs'ın doğduğu yer olan ABD'nin **Şikago** kentinde, bu 1 Mayıs'ta 400 bin işçi toplandı. Tıpkı 120 yıl önce 8 saatlik işgünü talebiyle başlayan büyük kitle grevine katılanların ezici çoğunluğu oluşturduğu gibi, bu yıl da göçmen işçiler çoğunlukta idi. Sadece Şikago da değil, belli başlı merkezlerde yüzbinlerce kişi meydanlardaydı. ABD kentleri, 29 Nisan-1 Mayıs arasında Vietnam karşıtı gösterilerden bu yana en büyük kitle eylemlerine sahne oldu.

İngiltere ve ABD, son yılların en kitlesel eylemleri ile 1 Mayıs'ı geçirirken, **Latin Amerika**'da çok canlı, coşkulu 1 Mayıs gösterileri yaşanıyor. **Venezüella, Meksika, Bolivya, Küba, Brezilya** gibi ülkelerde milyonlar, alanları doldurdu. Küba, Venezüella ve Bolivya başkanları biraraya gelerek ABD'ye meydan okuyorlar ve güç gösterisi yapıyorlardı. Bolivya Devlet Başkanı **Morales**'in doğalgazı kamulaştırdığını açıklaması ise, yeni bir trendin başladığını belgiliyordu. 2006 1 Mayıs, Latin Amerika ülkelerinde esen sol rüzgarla hükümetlerin yelkenlerini iyice şişirdiklerini ve ABD'ye kafa tuttuklarını gösteriyordu.

Avrupa'da en kitlesel katılım, 500 bin kişiyle **Almanya**'da gerçekleşti. Almanya, "Ajanda 2010" olarak adlandırılan burjuvazinin saldırılarına karşı büyük işçi eylemleri ve kitlesel gösterilere sahne olmuştu. 1 Mayıs'ta da Alman işçileri, yeni Şansölye Merkel'in politikalarını protesto etti. Almanya'daki gösterilerde de, içinde Türkiyeli göçmenlerin de yer aldığı işçi ve emekçiler önemli bir yer tutuyordu. **Rusya**'da ise, 1 Mayıs, geçen yıllara oranla çok daha coşkulu kutlandı. Kitlelerin sosyalizme özlemlerinin arttığını gösteren slogan ve amblemlerle, Moskova'da onbinlerce kişi alanlardaydı. Özellikle **Stalin**'in artan posterleri ve bu posterleri taşıyanların yaş oranlarının gittikçe aşağıya düşmesi dikkat çekiciydi. Artık gençler, artan oranda bu tür gösterilerin içinde yer alıyor, sosyalist Sovyetler Birliği'ne, o yılların onurlu ve refah dönemine özlem, gençlerde de artıyordu.

Asya ve Afrika'da da 1 Mayıs öncesi gelişmeler ve 1 Mayıs kutlamaları umut vericiydi. **Nepal**'de, sokağa çıkma yasağına rağmen sokakları dolduran yüzbinlerce kişi, Kral'a geri adım attırmayı başarmıştı. Kendi aralarında ittifak kuran burjuva partiler, yeni bir meclis ve anayasa ile Kral'ın yetkilerini kısıtlamak için işbaşındaydı. Maoist Parti ile de ittifakları olan yeni hükümet, bu partiyi "terörist" görmediklerini, genel af çıkaracaklarını duyurmuştu. Tıpkı Fransa gibi Nepal'deki kitleler de zaferleriyle karşıladı 1 Mayıs'ı. Ve 1 Mayıs, büyük bir coşkuyla kutlandı. **Güney Kore**, bu 1 Mayıs'ta da işçi ve gençlerin militan eylemlerine sahne oldu. Başkent Seul'de devletin politikalarına karşı büyük bir gösteri gerçekleşirken, Hyundai fabrikası önünde polisle çatışmalar. **Filipinler ve Endonezya**'da da son yılların en kitlesel 1 Mayıs'ı kutlandı. Endonezya'nın Cakarta kentinde yüzbinlerce kişi meydanları doldurmuştu. İşgal altında olan **Irak ve Afganistan**'da 1 Mayıs yasaklanırken, direnişler tüm hızıyla sürüyordu. **Güney Afrika ve Nijerya** gibi Afrika'nın kilit ülkelerinde de 1 Mayıs, güçlü bir katılımı gerçekleşti. Nijerya'da 1 Mayıs öncesi, dünya petrol piyasasını sarsacak direnişler yaşanmıştı. 1 Mayıs, bu direnişlerin gücü ve morali ile kutlandı. **Avusturalya**'da bile tarihinin en büyük 1 Mayıs gösterileri gerçekleşti.

Dünyanın dört bir yanından belli başlı merkezlerinde 1 Mayıs'ın böylesine kitlesel ve coşkulu yaşanması, hiç şüphesiz umut verici bir tablodur. Bu gösterilerde kitlelerin tepkilerinin odaklandığı noktalar ise, burjuvazinin artan hak gaspları, yoğunlaşan sömürü biçimleri ve emperyalist savaş olmuştur. '90'lı yılların aksine 2000'li yıllarda, burjuvazinin demagojileri yerle bir olmuş ve yaratmak istedikleri hayali tablolar parçalanmıştır. Yeni emperyalist savaşla birlikte yeniden telaffuz edilmeye başlanan 'emperyalizm', 'sömürgecilik', 'emperyalist savaş' gibi kavramlar, alternatif sistem arayışlarını da getirmiş ve "başka bir dünya mümkün" sloganı, giderek artan biçimde bu dünyanın sosyalizm olduğu gerçeğini yerleştirmeye başlamıştır. 1 Mayıs'ta ortaya çıkan sonuç; ge-

nel olarak toplumsal muhalefetin yükseldiği ve bunun Latin Amerika, Asya'da görüldüğü gibi devrim ve sosyalizm sembolleriyle yürütüldüğüdür.

Bunun, Latin Amerika'da görüldüğü gibi ABD emperyalizmi karşılığında, başta Çin olmak üzere diğer emperyalistlerle ilişkiler kurularak yükselmesi; Asya'da görüldüğü gibi, emperyalizme karşı mücadelenin daha çok dinci akımların önderliğinde yürütülmesi ya da Nepal'deki gibi burjuva partilerin devrimi kesintiye uğratacak manevraları vb. sıkıntılar vardır. Hepsinin kesişme noktası, önderlik sorunu; ML bir önderlikten yoksun oluşlarıdır. Ancak genel olarak toplumsal muhalefetin yükselmesi ve kitlelerin giderek artan oranda devrim ve sosyalizm simgelerine sarılması, olumlu ve mutlak değer-

lendirilmesi gereken bir gelişmedir. Her ülkenin komünist ve devrimcilerine düşen görev, bu nesnel durumu, eksik olan subjektif unsurla, doğru önderlikle birleştirip kitlelerin bu arayışlarına yanıt olabilmektir.

Ülkemizde 1 Mayıs

Ne yazık ki, ülkemizdeki 1 Mayıs tablosu, dünyadaki kadar parlak değildir. 1 Mayıs, genel olarak geçen yıla kıyasla kitlesel katılım yönünden daha az, coşku yönünden daha sönük geçmiştir.

Bunun nedenleri olarak, bu yılki 1 Mayıs'ın 'çalışma günü'ne gelmesi, burjuvazinin 1 Mayıs öncesi yarattığı atmosfer, provokasyon çıkartkanlığı ve bunun bizzat sarı ve reformist sendikacılar tarafından yapılması gibi faktörler sıralanabi-

li. Bunların önemli bir rol oynadığı kesindir de. Ancak bu durumun ortaya çıkardığı çıplak gerçek; işçi ve emekçilerin örgütsüzlüğü, varolan örgütler içinde gerici-faşistlerin, reformistlerin etkinliği, komünist ve devrimcilerin ise kitlelerle bağlarında halen süren zayıflığıdır.

Ülkemizde 2006 1 Mayıs'ı, **40 ayrı yerde ve toplam yüz bin kişi** ile kutlandı. Bu rakamlar, geçen yıla kıyaslandığında gerek yaygınlık, gerek kitlesellik bakımından neredeyse yarı yarıya bir düşüş olduğunu gösteriyor. En kitlesel katılım, her yıl olduğu gibi İstanbul'daydı. İstanbul, bu kez üç ayrı yerde 1 Mayıs kutlamalarını gördü. Her yıl olduğu gibi sınırlı bir kitle ile Taksim'e çıkmaya çalışan "Mücadele Birliği"ni dışında tutarsak, farklı olarak TKP ve İşçi Partisi de kendi 1 Mayıs'larını yaptılar. Her 1 Mayıs'ta bir avuç kitle ve Türk bayrakları ile alana gelip ortamı provoke eden İşçi Partisi'nin, ayrı bir yerde toplanması, komünist, devrimci ve demokratların katıldığı bir mitingte yerlerinin olmadığını anlamaları bakımından sevindirici bir gelişmedir. Geçtiğimiz yıl, aynı alanda fakat ayrı kutlama yapan TKP'nin de bu yıl, aynı bir alanda toplanması, kendi içinde bir tutarlılık. Her ne kadar bu durumu, sarı sendikaların inisiyatifi kırarak olarak sunmuşsa da, her zamanki gibi 'sol' gösterip sağa çekmiş, genel kitleden kopuk, kendi kitleleriyle şenlik havasında bir 1 Mayıs organize etmiştir. İstanbul'da farklı yerlerde kutlanan 1 Mayıs'ın toplamı en fazla 40 bindir ki, zaten bu sayıyı, büyük oranda **Kadıköy mitingi** oluşturmıştır. Dolayısıyla İstanbul'da 1 Mayıs, asıl olarak Kadıköy'de yapılmıştır ve Kadıköy'ü baz alarak değerlendirmek gerekir.

Önce sendikaların bu 1 Mayıs'taki tutumlarını ele alacak olursak; 1 Mayıs öncesi, Hak-İş ve Türk-İş, "ülkenin içinde bulunduğu hassas durumu göz önüne almak" diye ifade ettikleri, burjuvazinin 1 Mayıs'ı yok sayma, geçiştirme isteklerine uygun olarak hareket edeceklerini duyurdular. AKP çizgisine yakınlığı ile bilinen Hak-İş, 1 Mayıs'ın organizasyonundan tünden çekilirken, Türk-İş'in 1 Mayıs'ı, sembolik bir şekilde salonlarda kutlama çabası, tabandan gelen basınla geriledi. Türk-İş içinde yer alan Deri-İş, Belediye-İş, Tez-Ko-op-İş gibi devrimci-demokrat sendika yönetimleri, aldıkları tutumla bu gerileyişte pay sahibiydiler. Fakat Türk-İş, bu sendikalar dışında son derece sembolik bir katılım gerçekleştirdi. Benzer bir durum DİSK için de geçerlidir. Her ne kadar DİSK, 1 Mayıs'ı kutlama yö-

İhtilalci Komünistlerin 1 Mayıs selamı

Devletin yoğun baskısı ve sendikaların içini boşaltmaya çalıştığı koşullarda gerçekleşen 2006 1 Mayıs'ı geride kaldı. Bu 1 Mayıs, hem kendimiz açısından, hem de genel kitle hareketi açısından önemli kazanımlar sağladı ve veriler sundu. Tüm baskı ve yasaklama girişimlerine rağmen yüz binler sokaklara çıktı. Ve buralarda devrimcilerin gösterdiği irade ve çaba belirleyiciydi.

Biz de "Proleter Devrimci Duruş" okurları olarak, bu yıl alana daha canlı coşkulu ve disiplinli bir duruşla gittik. Pankartlarımız, bayraklarımız, fularlarımızla görsel bir zenginliği de yaşadık hep birlikte.

Sabahın ilk ışıklarını vurmasıyla birlikte, dünyanın 1 Mayıs'a uyanmasına, biz de kendi coğrafyamızdan katıldık. "Günaydın 1 Mayıs!" diye uyandık. Güneş, ilk ışıklarını vururken, 1 Mayıs alanına akmanın coşkusu içindeydik. Günler öncesinden, kızıl bayraklarımızın, pankartlarımızın hazırlıklarına başlamıştık, şimdi bunları kitlelerle buluşturmanın kerestesindeydik.

Bir yandan büyük bir heyecan, bir yandan da merakla akın ettik alana. Aca-ba nasıl olacaktı? İstediklerimiz gibi geçecek miydi? Hem bu devrimci kaygıları, hem de coşku ve mutluluğu yaşamak güzeldi ve çalışmalarımızın meyvelerini görmek istemenin tüm kıpırtılarını taşıyordu. Yollarda doğanın uyanışına, baharın yer yüzünü sarmasına dalıp gittik. Bunun bağlantısını alanlarla kurmanın, mücade- lenin baharını yaşamının ve yaşatmanın hazzı gerçekten çok güzeldi.

Her yıl olduğu gibi kan ve can pahasına yazılan bir tarihi canlı canlı yaşamak için akıyoruz alanlara. Hey Amerikalı işçiler, duyun sesimizi! Fransız gençleri ve işçileri duyun! Nepal halkı, Irak ve Filistin halkları! '77, '89, '96 duyun sesimizi! İşte bu duygularla ve heyecanla açtık pankartlarımızı.

En önde ustalarımız var: Marks, Engels, Lenin ve Stalin. Arkalarından önder yoldaşlarımız, şehit MK üyelerimiz. "Ku-

tup Yıldızı"mız, Mehmet Fatih Öktülmüş; "Hücum" ruhumuz, Osman Yaşar Yoldaşcan; "Granitten Kale"miz, Stalin Mehmetimiz, İsmail Cüneyt ve mütevazılığı, birikimi, sadeliği ile Sezai Ekinci... Onlara devrim sözümüz var. Onlar da bu sözü nasıl tuttuğumuza bakmaya gelmişler sanki, gülümseyen yüzleri, denetleyen gözleriyle bizi izliyorlar.

Yoldaşlarımız yavaş yavaş geliyor. "Proleter Devrimci Duruş" pankartımızın ardından, "Proleter Devrimci Gençlik" pankartımız açılıyor ve o da ilk 1 Mayıs'ını yaşıyor bu yıl. Ardından DSB ve "Osman Akgün Kültür Merkezi" pankartları sıralanıyor. Bir bir havaya kalkıyor yoldaşların ellerinde. Bayraklarımız ve yüz fularları pırıl pırıl ve capcanlı dalgalanıyorlar.

"Devrimci 1 Mayıs Platformu"nun pankartları ve bu Platform içinde yer alan devrimci yapılar peşpeşe sıralanmışlar. 1 Mayıs, Enternasyonal marşı durmadan çalıyor ses aracından ve yoldaşlarımızın "Günaydın 1 Mayıs! Günaydın Dünya!" diyen sesi çınlatıyor her tarafı. Sloganlarımız gür atılmakta ama daha gür olmalı, boğazlar patlamalı adeta. Bugün 1 Mayıs yoldaşlar... Yoldaşlarımız... Birçoğu o kadar genç ki, yeni açmaya başlayan bir çiçeğin büyümesini izlemek gibi heyecan veriyor onları izlemek. Tertemiz ve pırıl pırıl gözlerle bakıyorlar. Sayımız artmakta ve büyümekte yüreklerimiz. Bilincini vermekte yeryüzüne ihtilalciler.

Bulunduğumuz kol, kıpkızıl, devrimciler peşpeşe, dizilmişler akıyorlar alana doğru. Devrimci dayanışma sloganının anlamını ve içeriğini canlı canlı yaşamak, yaşatmak... "Bir gün mutlaka yeneceğiz! Bir gün mutlaka yeneceğiz!" diyor ses ve yumruklar havada, şehitlerimizle birlikte yüreklerimiz. İşçiler, emekçiler ve tüm ezilen haklarla birlikte...

Yürüyüş başlıyor. Adımlar önceleri yavaş yavaş atılıyor, sonra hızlanıyor. Alana yaklaştıkça sloganlar daha gür, adımlar daha sert. "Kahrolsun Ücretli Kölelik Düzeni!", "Yaşasın Devrim ve Sosya-

lizm", "Kurtuluş Devrimde, Sosyalizmde", "Devrim Şehitleri Ölümsüzdür", "Yaşasın 1 Mayıs" sloganlarıyla aşıyor cadde. Bayrağımıza selam olsun, ihtilalci komünistlere selam olsun!

Alana girdiğimizde bizi bekleyen işçiler ve emekçilerle kucaklaşmanın coşkusu sarıyor etrafımızı. Daha bitmedi! İşte komünist öncü TKKB(B)'nin selamı dalgalanıyor alanda! Öyle bir selam ki bu, hiçbir zaman eksik etmedi, işçilerden ve emekçilerden...

Sendika ağaları, 1 Mayıs'tan önce, devrimcileri yok saymak, 1 Mayıs'ın içini boşaltmak için her şeyi yapmaya çalıştılar önceki yıllardaki gibi. Ancak devrimci iradenin karşısında, bir kez daha yenik düştüler ve istediklerini yapamamanın sancısını yaşıyorlar şimdi. "Kahrolsun Sendika Ağaları!", "1 Mayıs Kızıldır Kızıl Kalacak", "Bürokratlar Sussun İşçiler Konusun" sloganları karşısında yüzleri allak bullak olmuş hepsinin.

1 Mayıs bu yıl çok güzel geçti. Yoldaşların yürüyüşünü izlemek, pankartların ve flamaların canlılığını görmek... Ve bir kez daha ant içmek, emperyalizme, faşizme ve her türden gericiliğe karşı. "Kamımızın son damlasına kadar/ bıkmadan/ usanmadan" mücadele edeceğimizi haykırmak...

Geleceği dair güvenimizi ve coşku-muzu büyümüş olarak ayrılıyorz alandan... Nehir nasıl kendini arındırır ve temizlerse, biz de bir nehir gibi arınarak ve devrim yürüyüşümüzü güçlendirerek...

Yaşasın 1 Mayıs! Bili Yek Gulan!
Yaşasın Devrim ve Sosyalizm!

nünde diğer işçi konfederasyonlarından farklı bir tutum içinde olmuştur da, tabanda hiçbir çalışma yapmadan, son derece sınırlı bir katılım göstermiştir. Türk-İş ve DİSK'te katılım düşüklüğü az-çok beklenen bir durumdur fakat bu yıl KESK'te görülen büyük düşüş, şaşırtıcı boyuttadır. Son yılların 1 Mayıs'larında sendika konfederasyonları içinde en kitlesel katılımı gerçekleştiren KESK, bu yıl Türk-İş ve DİSK'in de gerisine düşmüştür. Daha vahim olanı ise, 1 Mayıs'ta provokasyon olacağı söylentilerinin en çok KESK'e bağlı sendikalarda yapılması ve etkisinin görülmesidir. Sözde devrimci-demokrat görünen DİSK ve KESK yöneticileri, Devrimci 1 Mayıs Platformu'nu hedefe çakan tutumlarıyla, bu 1 Mayıs'ta en az Türk-İş yöneticileri kadar burjuvaziye hizmeti etmişlerdir.

Kürt hareketinin de 1 Mayıs'a katılımı oldukça düşüktür. 1 Mayıs'tan bir ay kadar önce Diyarbakır'da başlayıp diğer illere sıçrayan gösterilerde, içinde çocukların da bulunduğu 9 kişi katledilmiş, kirli savaş yöntemleri yeniden devreye girmişti. Ardından 240 bin asker sınırı yığnak yaparak uzun yıllardan sonra ilk kez Güney Kürdistan'a girmişler ve gerillayı yoğun bir bombardmana tutmuşlardı. Kürt halkı üzerinde bu kadar artan bir terör ve baskı varken, 1 Mayıs'a katılımın daha fazla olması bekle-nirdi. Ancak reformist Kürt hareketi, halkın 1 Mayıs'a katılımı için herhangi bir çabaya girmedi. Dolayısıyla Kürt halkının bu yılki 1 Mayıs'a katılımı, sadece İstanbul'da değil, genel olarak düşüktü.

Bu yıl reformist partiler, -ÖDP dışında- ortak bir pankart altında Kadıköy'deki mitinge katıldılar. Bir süredir devrimcilerin oluşturduğu platform ve birliklerin dışında duran ve daha çok reformist partilerle ortak hareket eden ESP, bu 1 Mayıs'ta safını net biçimde ayırarak, reformist partilerin yanına eklenildi. EMEP, SDP, DTP, ESP imzalı pankart ile alandaki yerlerini alan reformistlerin katılım oranları, geçen yılın oldukça alındaydı. ÖDP'deki kitlesel crime de 1 Mayıs'ta çok açık biçimde görüldü.

Son iki yıldır 1 Mayıs öncesi bir araya gelerek güç birliği oluşturan "Devrimci 1 Mayıs Platformu", bu yıl da 1 Mayıs mitingine damgasını vurdu. Geçen yıla göre kitlesel katılımında görece bir düşüş yaşanmasına rağmen, gerek hazırlık aşamasında gerekse alandaki etkisiyle, daha ileriden bir duruş gösterdi. Mart ayı ortalarında oluşan Platform, sendikaların üzerinde devrimci bir baskı yaratmayı başardı.

Yaygın afişleme, bildiri, imza standları ile 1 Mayıs'ı gündeme soktu ve Kadıköy mitinginin gerçekleşmesinde önemli bir rol oynadı. Geçen yılın dersleri ile hareket eden Platform, ilk kez son grup akına girmeden mitingün dağılmasına izin vermedi. Kendi içinde düzenlediği alternatif programı, kürsüden sendikacıların konuşmasına sloganlarla müdahalesi vb. ile daha inisiyatifli bir duruş sergiledi. Kimi eksiklikleri olmakla birlikte "Devrimci 1 Mayıs Platformu" 2006 1 Mayıs'ında olumlukları baskın bir hat izledi ve başta İstanbul olmak üzere olduğu belli başlı şehirlerde, 1 Mayıs alanlarında devrimci bir rüzgar estirdi.

İstanbul dışında, **Ankara, İzmir, Adana, Bursa** gibi, Türkiye'nin büyük şehirlerinde 1 Mayıs, alanlarda kutlandı. Ayrıca bir çok şehir ve ilçede kutlamalar yapıldı. **Kürt illerinde** ise, 1 Mayıs'a ya şehrin çok dışında yerler gösterilerek ya da izin vermayarak olabildiğince sınırlama çabası vardı. **Diyarbakır'da** valilikçe gösterilen miting yeri, şehrin kilometrelerce uzağındaki Fuar alanıydı, kitle şehir merkezinde basın açıklamasıyla 1 Mayıs'ı kutlamayı tercih etti. Bunların içinde **İzmir, Antep, Elazığ** vb kimi yerlerde, polislin kitleye saldırması sonucu çatışmalar yaşandı. Şehit resimlerinin ve kimi sembollerin taşınmasına izin verilmemesi üzerine çıkan bu çatışmalarda, gösterilen kararlı tutum ve devrimci dayanışma ile saldırılar püskürtüldü.

Ülkemizde gerçekleşen 1 Mayıs mitinglerinde öne çıkan talepler; hak gaspları, faşist-şoven saldırılar, F tipleri ve emperyalist savaşı. 1 Mayıs'ın öngününde meclisten geçen sağıkta özelleştirme ve sigorta sistemine dönük yasa başta olmak üzere, özelleştirme, esnek üretim, sendikasılaştırma, paralı öğretim vb. saldırılara karşı çok daha güçlü bir protesto beklenirken, düşünüldüğünün gerisinde kaldı. Bunda sendikaların oynadığı rol, belirleyiciydi. Örneğin sağıkta özelleştirmenin yaşandığı bir dönemde, KESK içinde örgütlü olan SES'in katılımı önceki yılların çok altındaydı. Buna karşılık, "işçilerin birliği-halkların kardeşliği" en fazla öne çıkan slogan oldu. Newroz ve sonrasında Kürt halkının gerçekleştirdiği büyük serhıldanların bunda önemli bir payı vardı.

2006 1 Mayıs'ını ülkemiz cephesinden değerlendirdiğimizde; burjuvazinin, milliyetçi-şoven propaganda ve demagojisinin kitleler üzerinde etkili olduğunu, öte yandan sarı ve reformist sendikalar üzerinde tahakküm kurup yönlendirdiğini görüyoruz. Bu 1 Mayıs'ta sendika konfederasyonları, gerçek yüzlerini çok daha açık sergilediler. İşçi ve emekçilerle devrimcilerin arasına kama sokmak için özel olarak uğraştılar. Provokasyon çıkartkanlığı yaptılar. Ve bütün bunlarda belli bir başarı da elde ettiler.

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de sorun, komünist ve devrimci güçlerin işçi ve emekçilerle kurduğu bağda, önderlik kapasitesinde düşümleniyor. Yoksa, bu coğrafyada yaşayan halkların çektikleri sıkıntılar, dünyanın diğer bölgelerinde yaşayanlardan az değildir, hatta bir çok bakımdan daha katmerli olduğu bile söylenebilir. Buna karşın, dünyadaki bir çok ülkeyle kıyaslandığında 1 Mayıs daha zayıf ve sönük geçebilmiştir. Bunda ege-men sınıfların şoven propagandasının halen kitleler üzerinde etkili olabilmesi, Türk-Kürt, laik-şeriatçı gibi yapay gündemlerle oyalayabilmesi, önemli bir unsur olarak kar-

şımıza çıkmaktadır. Keza ülkemizdeki mücadele geleneğindeki zayıflıklar, uzun yıllar faşizmin hüküm sürmesi, tasfiyecilik ve teslimiyetin kırılmaması, yenilgi psikolojisi vb. sıralanabilir. Fakat bütün bunların gelip dayandığı nokta, komünist ve devrimcilerin kitleler içine gerektiği gibi nüfuz edememesi, saygınlığını ve güveni oluşturamamasıdır.

Buradan kendimize, 1 Mayıs'taki duruşumuza geçecek olursak; bu 1 Mayıs'ta ülkede ve yurtdışında bir çok bölgede katılımımızın yaygınlık bakımından arttığını söyleyebiliriz. Ancak kitlesellik yönüyle geçen yılın çok üzerine çıkamadık. Bununla birlikte katıldığımız tüm ülke ve illerde, disiplinli, coşkulu ve örgütlü bir duruş sergiledik. Kiminde ayrı bir kortej oluşturarak, kiminde pankartlarımızla, bildiri veya afişimizle ama illa ki kendi sembollerimiz ve materyallerimizle alanlardaydık.

TİKB(B)'den 1 Mayıs faaliyetleri

TİKB(B), 1 Mayıs öncesi, duvar yazıları, afiş, pul, kuşlama ve bildiri ile, kitleleri 1 Mayıs'a çağıran çeşitli faaliyetler gerçekleştirdi.

İstanbul'un çeşitli semtlerinde dağıtılan 15 Nisan 2006 tarihli TİKB(Bolşevik) imzalı bildiri, "Emperyalist savaşa, faşist-şoven saldırılara, hak gasplarına karşı 1 MAYIS'TA ŞALTERLERİ İNDİR, ALANLARA!" çağrısıyla başlıyor. İşçi sınıfına, memurlara, gençlere, Kürt halkına karşı artan saldırılar ve mücadele dinamikleri ortaya konuyor. Bildiri şöyle son buluyor:

"Fabrikadan, okuldan, emekçi semtlerden 1 MAYIS ALANLARINA!"

Fransa'da tutuşturulan ateş, dünyanın bütün üniversitelerine mesaj yolluyor. Diyarbakır'dan başlayan serhıldan Hakkari'den İstanbul'a kadar pek çok kente uzanıyor, SEKA'da çakan kıvılcım, Tekel'de Tüpraş'ta yangına dönüşüyor. Yaşanan eylemler, yeni bir baharı müjdeliyor!

1 Mayıs'a damgasını vurması gereken, bu ateş, bu ruh, bu coşku, bu kavga dinamizmidir!

1 Mayıs eylemleri, sınıf bilinciyle, serhıldan kararlılığıyla, gençliğin ateşiyle örgütlenmelidir!

1 Mayıs günü şalterler inmeli, okullar kapanmalı, işçi, memur, emekçi, öğrenci, ezilen, sömürülen tüm kesimler, kol kola girerek faşizmin üzerine yürümelidir!

Diyarbakır'la İstanbul'un elleri birleşmeli, Kürt-Türk tüm işçi ve emekçiler, tek bir yürek halinde atmalıdır!

Emperyalist işgale karşı direnen Irak ve Filistin halkına, Latin Amerika'dan Afrika ve Asya'ya direnen halklara, Türkiye'den selam gönderilmeli, yalnız olmadıkları gösterilmelidir!

Emperyalist burjuvazinin işçi sınıfına giderek arttırdığı pervasız saldırılara karşı, proleter enternasyonalizmi bayrağı altında birleşmeli, devrim ve sosyalizm şiarlarıyla yürünmelidir!

"Büyük insanlığın" yaratan ve kahreden gücü, emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin beynine balyoz gibi inmelidir!"

Bildirinin yanı sıra, TİKB(B) imzalı "1 MAYIS'TA ŞALTERLERİ İNDİR, ALANLARA!" afişleri ile "1 MAYIS KAVGA GÜNÜDÜR!", "YAŞASIN 1 MAYIS! BÜYÜK YEK GULAN!" vb. sloganlarının yer aldığı pullar, ülkede ve yurtdışında bir çok yere yapıştırıldı. Emekçi semtlerde ve işçi bölgelerinde merkezi yerlere 1 Mayıs'la ilgili TİKB(B) imzalı duvar yazıları yapıldı. 1 Mayıs'la ilgili sloganların bulunduğu TİKB(B)

imzalı çok sayıda kuşlama gerçekleştirildi. Çeşitli toplantılar ile 1 Mayıs'ın tarihi ve anlamı anlatıldı, çağrılar yapıldı.

İstanbul-Kadıköy'de gerçekleşen 1 Mayıs mitinginde, iki ayrı yere TİKB(B) imzalı pankartlar asıldı. Ayrıca miting sonunda yüzleri kapalı iki TİKB(B) miftarı, otobüs duraklarının üzerine çıkarak TİKB(B) imzalı bir pankartı uzun süre dalgalandırdılar.

Görsel yönden daha zengin ve daha düzenli bir duruşumuz vardı. Bulunduğumuz tüm yerlerde, bağımsız çizgimize ve te disiplinimize bağlı olarak devrimci dayanışmaya özen gösterdik. Gerekli yerlerde, gerekli müdahalelerde bulunduk. Kendi mizi sadece yasal sembol ve sloganlarla sınırlamadık, bunları birbiriyle bütünlük içinde kullanmayı basardık. Bu, hazırlık döneminden, miting alanlarına kadar 1 Mayıs'ın tüm aşamaları için geçerlidir.

Bunlar olumluluklarımız olmakla birlikte, daha geniş kesimleri kendi saflarımızda toplama zayıflığı sürmektedir. 1 Mayıs sürecinde de görülmüştür ki, hazırlık aşamasında ne kadar çok toplantı düzenlenir ve bu toplantıya katılanlar, ne kadar çalışmanın bir parçası haline getirilirse, katılım oranı o ölçüde artmaktadır. Aksi durumda, tek başına yaygın a p faaliyetleri ya da son günlere bırakılan kitle çalışması ile başarı elde edilemez. Asıl olan çalışmanın bölge ve alanlarında dikey örgütlenmenin oturması ve çalışmanın derinlik kazanmasıdır. Yüzeysel bir etki ve böylesi günlerde gidilerle en fazla doldur boşalt yapılır ki, bunun kortajlardaki sayıyı artırmayı amaçlamalıdır. Faaliyetin ve örgütlülüğün sürekliliği esas alınmalıdır. Gerçek başarı burada saklıdır.

Halen süregelen kimi eksik yönler rağmen 1 Mayıs süreci, hazırlıkları ve alandaki duruşla, olumlulukları baskın bir süreç olmuştur. Gidererek daha fazla oturan disiplini ve örgütlü hareketi, en fazla önemseydiğimiz yöndür. Miting boyunca buna uygun davranılmış ve sonunda ant içerek, bir süre daha sloganlarla yürüyüp örgütlü tarzda bitirilmiştir. Kortajımızdaki coşku ve militanlık, bu yılki 1 Mayıs'lara damgasını vuran sönüklüğün aksine oldukça yüksektir. Saflarımıza yeni katılan gençlerin dinamizmi, disipline uygun hareket etmeleri, önden yapılan uyarıları önemini göstermektedir. Keza sürekli sürükülasyon yerine, oturmuş bir çekirdek kitlenin varlığı, buna yenilerin eklenmesi, hem devamlılık bakımından hem de örgütlülüğün oturması, gelenlerin buna ayak uydurması açısından, doğru olanıdır. Bu noktalarda elde edilen başarıları daha da artırmalı, tespit ettiğimiz eksikliklerimizin üzerine ise, daha radikal bir şekilde gitmeliyiz.

Dünyada ve ülkemizde ortaya çıkan 1 Mayıs tablosu, işçi ve emekçilerde, gençlerde, aydınlar da, emperyalist-kapitalist düzene karşı artan bir öfke içinde olduklarını ortaya koymaktadır. Genel olarak toplumsal muhalefet yükselmekte ve sosyalizm istemi artmaktadır. Ancak buna karşılık komünist ve devrimcilerin bu kitleler üzerinde etkisi oldukça zayıftır. Bu durum burjuvazinin tüm sıkışma noktalarına rağmen soluk almasını sağlamaktadır. Özellikle liberal ve reformist kesimler, bu sıkışık dönemde burjuvaziye can simidi olmaktadır.

Buradan kendimize dair çıkaracağımız biricik sonuç; bu elverişli nesnel ortamı değerlendirmek için, daha fazla işçi ve emekçiye ulaşmak, onları çeşitli örgütler altında örgütlemek ve önderlik kapasitemizi, nüfuzumuzu artırmak olmalıdır. Bir yandan bağımsız faaliyet ve eylemlerle kendi örgütlülüğümüzü geliştirmek, bir yandan da kitleleri devrim ve sosyalizm hedefine yaklaştıracak çeşitli eylem ve güç birliklerini, devrimci dayanışma örneklerini yaratmaktır. 1 Mayıs'ın dersleriyle donanarak geleceği kazanmak, bu yönde atacağımız adımlara bağlı olacaktır. ○

Bu yıl 1 Mayıs'la ilgili kararları alırken, geçen yılki 1 Mayıs'a ilişkin değerlendirmelerimizi hatırlatmak istiyoruz.

1- Taksim Tartışması

Her sene 1 Mayıs hazırlıklarına başlarken, önce Taksim dile getirilip, kitlelerde o yönde bir beklenti yaratıp, sonrasında Taksim'e çıkılmamasını doğru bir politika olarak görmüyoruz. Bu Taksim fikrini erozyona uğratan, devrimcilerin güvenilirliğini sarsan bir durum yaratıyor. Gerçekten Taksim'e çıkmanın koşulları olgunlaşmadığı sürece Taksim'e çıkılacağı havası verilmemelidir. Elbette "Taksim 1 Mayıs alanı olmalıdır" talebi ileri sürülebilir. Tıpkı "1 Mayıs ücretli izin günü olmalıdır" talebi gibi. Fakat Taksim, izin verilmediği durumda da zorlanacak bir alan olarak dilelendirildiği zaman, gerçekten Taksim'e çıkılmalıdır.

Biz '90'ların başındaki Taksim'i zorlayan meşru 1 Mayıs'ların arkasından ilk defa geçen yıl Taksim'e çıkmanın koşullarının olgunlaştığını, bunu hayata geçirmenin mümkün olacağını söyledik. Bunu da şu etkenlere bağladık:

1- 2004 1 Mayıs'ının devletin yasalık zeminin aşmış olması oldukça önemli bir gelişmedir. Devletin tüm tehditlerine rağmen, tabanın baskısı ve devrimcilerin bir platform kurup sendikalar üzerinde baskı oluşturmaları sonucu, sendikalar Sarayhan meydanını belirlemek durumunda kalmışlardır. Kitlelerin kafasında 1 Mayıs için yasadışı bir eylem fikrinin oluşması, bu yıl Taksim'e çıkma olanağını sağlamaktadır. Kaldı ki 2004 1 Mayısına katılan kitleler içinde yaygın bir söylem "soneye Taksim'e" olarak şekillenmiştir. Bunun sonucu olarak 2005'te sendika tabanlarından gelen baskı da Taksim'e çıkmak yönündedir.

2- SEKA direnişi sınıf cephesinden oldukça önemli bir hareket yaratmıştır. SEKA ile birlikte direnme ruhu dalga dalga yayılarak ülkemiz işçi ve emekçilerini etkisi altına almış, SEKA örneği olmuştur. Kitle hareketini militanlaştıran, direnme isteğini pekiştiren bir etkidir. Bunun 2005 1 Mayısına yansması, Taksim talebi olmuştur.

3- 6 Mart Beyazıt eylemi, yasadışı-meşru biçimiyle Sarayhan 1 Mayıs'ını bir adım ileri taşımıştır. Newroz ise yaygınlığı ve kitleliliği ile önemli bir kitle dinamizmini harekete geçirmiştir.

Zaten ülkemiz tarihinde ilk defa, 1 Mayıs için bir ay önceden yasal izin verilmesi de, devletin bu durumu gördüğünün göstergesidir. Bir ay önceden yasal alan göstererek Taksim tartışmalarını bilirmek istiyordu. Bunun yanında devletin Newroz sonrasında estirmeye başladığı şoven rüzgar, sonrasında Trabzon üzerinden yaratmaya çalıştığı linç histerisi, genel olarak hareketi bir baskı altına aldı. Bu durumdan devrimciler de etkilendiler, 'provokasyon olmasın' kaygısıyla kendi kendimize sınırlar koyduk, eylemimizi geriye çektik. Oysa bu koşullarda bile Taksim'e çıkılabilir, bu zorlanmalıydı. Platform bu yanlışla eksik kaldı.

Bu yıl ise, Taksim için zorlamanın koşulları yoktu. Sınıf hareketinin ve kitle hareketinin kimi önemli eylemleri elbette ki yaşanmaktadır. Malatya-Adana Tekel direnişi, 5 Mart Beyazıt eylemi vb önemli eylemlerdir. Keza Gazi eylemi geçen yılların üstünde bir kitleliliğe ulaşmış, Şemdinli'nin üzerine gelen Newroz eylemleri Kürt emekçilerinin siyasetleşme düzeyini ortaya koymuştur. Ayrıca İran'a dönük olarak yapılan savaş hazırlıkları da kitle hareketinin içinde önemli dinamikler biriktirmektedir. Ancak bütün bunlar 1 Mayıs için Taksim'i zorlamayı düşündürecek kadar büyük ve önemli bir süreci ifade etmemektedir.

Bu nedenle verili durumda, Taksim'i zorlamanın koşulları yoktur, yer tartışmalarının merkezine bu yerleştirilmemelidir.

2- TKP'nin önerisi:

1 Mayıs, sınıfın bayramıdır ve işçi emekçi kitlelerle birlikte kutlanmalıdır.

Devletin yoğun bir biçimde saldırdığı, azgın bir faşist terör estirdiği, sınıfla buluşmanın nesnel olarak mümkün olmadığı çok özel koşullarda, sınıftan ayrı ve devrimcilerin ortak 1 Mayıs düzenlemesi gündeme gelebilir. Oysa günümüzde böylesi koşullar söz konusu değildir.

'89, '90, '91 yıllarında, devletin izin vermediği yasadışı-meşru 1 Mayıs kutlamalarında bile, sınıfın-sendikaların kahlımı söz konusu olmuştur. Bu 1 Mayıs'ların eylem komitesi toplantılarında çeşitli sendikalar yer almışlardır. O günlerde bile sınıfla ve onların kitle örgütü sendikalarla birlikte kutlamak mümkün iken, bugün yasal 1 Mayıslarda bölünme görüntüsü doğru değildir, bunu savunmamak, ortak olmamak gerekir.

3- Alana dönük olarak yapılması gerekenler:

Devrimcilerin bir araya gelerek eylemleri birlikte hazırlanması son derece olumlu ve geliştirilmesi gereken bir durumdur. Birlikte hareket etmek, devrimcilerin hem devletin karşısına daha güçlü çıkmasını, hem de sendikalar vb dışımızdaki kurumlar üzerinde bir baskı oluşturmaya sağlamaktadır.

Çeşitli konular üzerinden platformun genişletilmesi, farklı kurumların da çağırılması gündeme geldiğinde, öncelikle platform bileşenleri tarafından bir çerçeve ve ön karar oluşturulmalı, çağırılacak kurumlara bu çerçeve baştan sunulmalıdır. Bu durum, bileşenler ne kadar genişlerse genişlesin, eylemin devrimcilerin inisiyatifi içinde gerçekleşmesini sağlayacaktır. Tabi ki genişleyen bileşim içinde karar alma sürecindeki uzun ve çoğunlukla gereksiz tartışmaları baştan önlemiş olmak gibi pratik bir faydası da vardır.

2004 1 Mayıs'ı öncesinde oluşturulan 'Devrimci 1 Mayıs Platformu' geçen yıl oldukça önemli kararlara imza atıldı. 2004 1 Mayıs'ı ve 6 Mart Beyazıt eylemi bunun en öne çıkanlarıdır. Ancak 2005 1 Mayıs'ındaki pratiği zayıf kalmıştır. Bugünkü 1 Mayıs hazırlıkları bu zayıflıkları aşma kararlılığıyla yürütülmelidir.

Geçen yıl, başlangıçta Mart eylemlerinin coşkusunu taşıyarak bir araya gelen platform, ilk çatlağı Taksim tartışmalarında vermiştir. Hemen arkasından ESP'nin devrimcilerden uzaklaşarak reformist partilere yönelmesi ayrı bir sorun olmuştur.

Taksim ile ilgili alınan kararların doğru düzgün hayata geçirilmemesi, devletin erken bir tarihte Kadıköy'ü vermesi, linç girişimleri ve şoven histeri nedeniyle sendikaların eylemi iyice yatıştırma çabası gibi nedenlerden dolayı, 1 Mayıs inisiyatifi daha baştan kaybedilmiş, inisiyatif sendikaların elinde olmuştur.

Bu yıl 1 Mayıs hazırlıkları sırasında özellikle gözetti-mesi gereken konu budur. Her tür gelişme devrimcilerin inisiyatifi içinde yürütülmeli, devrimciler sürecin baş unsuru olmalı, sendikalar üzerinde güçlü bir baskı oluşturabilmek için net kararlarla gidilmelidir.

Bu kararlılık, eylemin her anına ilişkin yürütülmelidir. Geçen yıl eylem gününe ilişkin olarak alınan kararlar yeterince uygulanmamış, EP'nin inisiyatifiyle devrimciler birçok konuda geri adım almışlardır. Kürsüde devrimciler söz hakkı verilmedi ama 'kürsüde bulunma hakkı' denilen ne idüğü belirsiz bir şey ortaya kondu. Böylece devrimcilerin konuşulması engellendi. Herkes alana girinceye kadar miting dağıtılmayacağı konusunda söz verilmişti, devrimciler alana girmeden önce alan büyük oranda boşaltılmıştı bile. Platformun önceden aldığı 'şoven saldırılara karşı 5 dk oturma eylemi' kararı bile alanda unutuldu, unutturuldu.

Bu yanlışla, devrimciler platformunun eylem sonrasında yaptığı "alandaki en coşkulu kortaj bizdik, alana kızıl rengini bizim kortajımız verdi" gibi değerlendirmeler yersiz ve anlamsız kaldı. Elbette ki alandaki en coşkulu kortaj her zaman devrimcilerin olacaktır, elbette ki, alanda kızıl renk devrimcilerin kortajında bulunacaktır. Ama bunun dışında, eylem inisiyatifi EP'ye kaptırılmış olma, 'provokasyon olmasın' tedirginliği ile devrimcilerin en geri noktaya kadar itilmesi razı olmak gibi somut gerekçeler, geçen yılki 1 Mayıs'ın en önemli dersleridir. Bu yıl da asıl üzerinde durulması gereken nokta bu olmalıdır.

En başta sendikalarla çok yakın bir ilişki yürütülmeli, her konuda onların karşısına net kararlarla çıkılmalı ve bu kararlar doğrultusunda kesin bir tutumla ısrar edilmelidir.

Devrimcilerin tek kortaj olarak yürümesi, kolektif gücün açığa çıkması anlamında oldukça önemli bir etki yaratmaktadır. Devlet karşısında bu kolektif gücü açığa çıkarabilmek, devrimci coşkuyu kitlelere daha güçlü ifade edebilmek açısından büyük bir değer taşımaktadır. Bu yıl da 1 Mayıs'ta devrimcilerin kortajı blok halde durmalıdır.

Kürsüde söz hakkı, en başta üzerinde duracağımız konulardan birisidir. Eğer sendikalara bunu kabul ettiremezsek, güçlü bir alternatif kürsü kurarak buradan bütün alana hitap almaya çalışmak en doğrusu olacaktır. Bu 1 Mayıs'ta, devrimcilerin sadece katılımcı olması ama söz hakkının bulunmaması alışkanlığı kırılmalıdır.

Arama noktaları konusunda daha militan bir tutum alınmalıdır. 1 Mayıs mitinglerindeki arama noktaları, kitleyi en fazla rahatsız eden yandır. 1 Mayıs, 'devrim ile karşı-devrim cephesinin gövde gösterisi' olarak tanımlanıyorsa eğer, karşıdevrim cephesinin en etkili terör estirme araçlarından birisi olan arama noktaları etkisizleştirilmelidir. Bunun en basit ve doğru yolu da çatışma çıkması pahasına, kitle ile yüklenerek arama noktalarını iptal etmektir. En son Diyarbakır Newroz'unda yaşanan direniş, arama noktalarının nasıl etkisizleştirileceğinin son güncel örneğidir.

Proleter Devrimci Duruş

24.3.2006

(*) PDD'nin 1 Mayıs öncesi,

1 Mayıs Platformuna sunduğu metin.

Platform cephesinden 2006 1 Mayıs Değerlendirmesi (*)

Devrimci 1 Mayıs Platformuna

1 Mayıs'ı geride bıraktık. Geçmiş yılların 1 Mayıslarından çıkartılan derslerle, bu yılki 1 Mayıs çalışmaları daha organize, daha planlı bir şekilde yürütüldü. İlk defa 2004 yılında kurulan platform, devletin ve sendikal bürokrasinin karşısında, devrimcilerin birlikte hareket etmesinin ne kadar büyük bir önem taşıdığını göstermişti. Artan saldırılar karşısında, devrimcilerin güçlerini birleştirmesi ve blok halde hareket etmesi, hem devlet hem de sendikal bürokrasisi açısından dikkate alınması gereken bir basınç oluşturuyor. Platform, her yıl çıkardığı dersler ışığında, bir öncekinden daha ileri bir performans sergiliyor. Bu yılın pratiğinin değerlendirilmesi de, gelecek yıla önemli dersler bırakacaktır. Bu bakışla yaptığımız değerlendirmemizi, Devrimci 1 Mayıs Platformuna yazılı olarak sunuyoruz:

1- Devrimci 1 Mayıs Platformu, tıpkı geçen yıl olduğu gibi "Birleşik, kitlesel, devrimci 1 Mayıs için ileri!" şiarıyla Mart ayının başında çalışmalara başladı. 1 Mayıs politikasının belirlenmesinde, Mart sürecinin oldukça belirleyici bir yanı vardır ve bu yönüyle de Mart eylemlerinin bilançosu ortaya çıkmadan 1 Mayısla ilgili olarak kesin belirlemeler yapmak mümkün değildir. Ancak buna rağmen, devrimcilerin süreci erken karşılamak, çalışmaların ilk hazırlıklarını başlatmak anlamında Mart başından itibaren toplantılara başlaması isabetli oldu. Keza platformun temel yaklaşımının belirlenmesinin arkasından hemen deklarasyonun yayınlanması ve en geniş birlikteliği sağlamak için çalışmaların, toplantı çağrılarının yapılması da olumludur. Çağrılanların hepsinin bu çatı altında toplanmayı kabul etmeyeceği baştan belliydi. Ancak yine de yapılması ve bu kurumların da gündemine sokulması gerekiyordu.

2- Bu yıl 1 Mayıs'ı hazırlayan koşullara damgasını vuran, oldukça önemli eylemlilik süreçleri yaşandı. Yasağa ve devletin tehditlerine karşın Beyazıt'ta kutlanan 8 Mart, yıllar sonra bu kadar büyük bir kitleselliğe ulaşan 12 Mart Gazi, yaygın ve kitlesel kutlanan Newroz, bu yıl Mart sürecinin geçen yıla göre daha kitlesel, daha militan bir coşkuyla karşılandığını gösteriyordu. Keza Mart'ın son günlerinde gerçekleşen Amed serhildanı da, devletin resmi ve sivil faşist güçlerine, sermayenin temsilcisi kurumlara yönelen öfkesi, günlerce barikatların başında süren militan coşkusu ile, Kürt hareketinde önemli bir dönemece, sınıfsal bir farklılaşmayı ifade ediyordu. Ancak diğer taraftan artan sivil faşist-şoven saldırganlık, sınıf hareketinin görece durgun bir aşamadan geçiyor olması gibi etkenler, genel olarak kitle hareketinin geçen seneye göre daha geriden seyrettiğini gösteriyordu. Bu nesnel koşullar altında 'Taksim'de 1 Mayıs' hedefinin bu yıl için gerçekçi bir hedef olmadığını daha baştan koymuştuk. Buna rağmen, ilk haftalarda Taksim konusunun belirsiz bırakılması, kimi tartışmaların gereksiz bir biçimde uzamasına neden oldu, zaman kaybetti.

3- 1 Mayıs'a hazırli sürecinin bir kampanya tarzında hazırlanması önemliydi. Daha da önemli olan, geçen yılki tablonun aksine bu yıl, 1 Mayıs öncesine ilişkin alınan bütün kararların hayata geçirilmesi. Platformun güvenilirliği ve ciddiyeti açısından, her dönem buna çok büyük bir özen göstermek gerekiyor. Platformun ajitasyon-propaganda faaliyetinin bu kadar yaygın bir biçimde yapılması da bir başka olumluluktur. 1 Mayıs, platform imza-

ısıyla kitlelerin gündemine çok daha etkin bir biçimde girmiştir. Alınan kararların en önemlisi ise, direniş yerlerine ziyaretler gerçekleştirmekti. Ancak ön eylemler sırasında, Ümraniye'de açılan imza standına faşistlerin saldırması, 1 Mayıs'ın hızlanan temposu içinde çok da fazla üzerinde konuşulmadan geçilen bir konu oldu. Taşra illerinden başlayarak, artık İstanbul'a kadar uzanmış olan bu faşist saldırganlık konusu, önümüzdeki dönemde daha ciddi bir biçimde ele alınmalı ve üzerinde durulmalıdır. Etkili bir cevap verilmediği koşulda, bu saldırılar devrimci hareketin önündeki en büyük tehdit haline gelebilir.

4- Sendikalarla kurulan ilişkiler de bu yıl önemli bir mevzinin oluşmasına yol açtı. Platformun, 'her şeyi tartışabileceğimiz tek zemin' olarak sunduğu '1 Mayıs'a katılan her kurumdan oluşan ve her şeyin belirlenmesinde tek yetkili olacak Örgütlenme Komitesi' kurulması önerisinin kabul edilmemesi, hatta devrimcilerin dışlanmaya çalışılması durumunda, platformun aldığı tutum, olması gereken tek tutumdur. Hatta bu tutum, belki de platformun, bütün hazırlık süreci içinde gerçekleştirdiği en önemli ve en olumlu tutumdur. Bir tarafta, sendika bürokrasisinin, yani devletin koyduğu bütün sınırları kabul eden reformistler, bir tarafta devrimci bir zeminde koyduğu talepleri kabul edilmediğinde kendi bağımsız çizgisini hayata geçirebilecek bir güce sahip olan devrimciler... Mücadele, kendi saflaşmasını yaratmıştır. Bu saflaşmada, sendikalar, önce 'devrimciler provakasyon çıkarmak istiyor' diye bir terör estirmiş, ancak devrimcilerin kararlılığını gördükleri için görüşmeleri yeniden, ama bu defa devrimcilerin zemininde başlatmak zorunda kalmışlardır. Bu durum, devrimcilerin siyasi başarısı, inisiyatifi baştan ele geçirmesini sağlayan çok önemli bir kazanımdır. Önümüzdeki 1 Mayıs'a kalacak önemli bir derstir.

5- Bu tutumun ne kadar büyük bir kazanım olduğu, 1 Mayıs günü yaşananlardan da bellidir. Sendikacılar, devrimcilerin alana dönük taleplerini kabul etmiş ve buna uygun davranmışlardır. İstiklal marşının, devrimciler alana girmeden çok önce okunması, platformun son korteji alana girmeden mitingin başlamaması, 1 Mayıs marşıyla başlanıp Enternasyonal ile bitirilmesi, programın oldukça kısa tutulup gereksiz nutuklara yer verilmemesi gibi örnekler bunun göstergesidir. Sendikacıların konuşmalarına dönük protestoların alanın geneline yayılamaması, platform bileşenlerinin kendi içinde kopukluk olması ise olumsuzluk oldu.

6- Sendikalarla yaşanan tartışmanın ve devrimci kopuşun arkasından, devrimci platformun kendisine farklı bir alan aramaması, Kadıköy mitinginden vazgeçmemesi olumludur. Sendikalarla önce alana girmeye çalışmak, bu durumda yapılabilecek en olumlu şeydir. Bu tür durumlar için, alternatif kürsü olanakları da düşünülmeli, böyle hazırlıklar yapılmalıdır. Ancak, 'blok bir görüntü yaratmak' adına, 'siyasi yapıların kendi pankartlarını kapatmaları' ve sadece platformun pankartını açmaları' yönündeki öneriler, doğru ve gerçekçi değildir. Platform ortak kimliği olmakla birlikte, her yapının kendi kimliği vardır ve bu kimliğe ilişkin sembollerden vazgeçemez, vazgeçmemelidir. İki kimlik birarada taşındığında çok daha anlamlı, çok daha güçlendirici bir etki yaratır.

7- Platformunun içinde gerçekleşen ayrışma, devrimci zeminde yaşanan bir ayrışmadır ve bu ya-

niyla olumludur. Tıpkı sendika ağalarının çizdiği sınırların dışına çıkmak istemeyenler gibi, devrimcilerin meşru-militan eylem kararı almasının önüne geçmek, hatta bu tutumu karalamak çabasında olanlarla da yolları ayırmak doğrudur, olması gerektir. Bu yanılla da platformu zayıflatmamış, güçlendirmiştir.

8- Yürüyüş güzergahı, bütün bu sürece ilişkin, belki de en olumsuz yönü oluşturmaktadır. Devrimciler genel olarak 'dar bir kapan' niteliği taşıyan yürüyüş ve eylem güzergahlarından uzak durmalıdır. Giriş çıkış olanakları daha fazla, herhangi bir saldırı durumunda çekilme yönü alternatifleri daha yaygın olan yerler tercih edilmelidir. 2004 Okmeydanı NATO protesto eylemleri, geçmişlerin Çağlayan 1 Mayıs eylemleri ve bu eylemlerde devletin saldırısı gündeme geldiğinde yaşananlar bu yönüyle daha detaylı düşünülmelidir. Bu yıl bir sorun çıkmamış olması önemli değildir, genel olarak bu türden yürüyüş güzergahlarını tercih etmemek gerekir.

9- Platformun bir ön program hazırlaması, devrimcilerin genel kitlesi üzerinde iyi bir etki yaratmaktadır. Ancak belirlenen program, bunun başlama ve bitiş saatleri gerçekçi değildi, buna uygun davranılması da mümkün olmadı. Önden hazırlanan program kısaltılırken, direnişçi işçilerin konuşmalarından feragat etmek de doğru olmadı. Programın başka başlıklarından vazgeçmek mümkündür, devrimcilerin kendi içlerinde bunu anlamaları kolaydır, bir sorun yaratmaz. Ancak 'sizi konuşturacağız' diyerek çağırığımız direnişçi işçileri konuşturmamış olmak, devrimciler açısından, güvenilirliği sarsacak önemli bir sorundur.

10- Faaliyetler sırasında ortaya çıkan maddi bilanço, hesapta olmayan düzeyde yüksektir. Asıl önemlisi, gider kalemleri içinden bazılarının daha farklı yöntemlerle çözülebilecek olmasıdır. Mesela çok ucuza yaptırılacağı söylenen pankartların ve önlüklerin, son gün birdenbire tırmanan bir maliyetle yaptırılması, faturası tüm platform bileşenlerine çıkan, ciddi bir organizasyon hatasıdır. Bu kadar büyük bir maliyet koşullarında, sayı azaltılabilir, ya da her devrimci yapının, belirlenmiş renkleri ve ölçüler dahilinde kendi taşıyacağı pankartı kendisinin hazırlaması istenebilirdi. Keza platform ilanının altına imza atan çok sayıda kurumdan da ilan parasına katkıda bulunmaları istenmelidir. Platformun ilanına imza atanlar içinde, parasını veremeyecek olanlar var ise, ilan çıkmadan önce platform bileşenlerine bildirilmelidir.

Devrimci 1 Mayıs Platformu'nun performansı, her yıl bir öncekinin üzerine çıkmaktadır. Gerek siyasi olarak, gerekse alana müdahale anlamında, bu yılki performansı geçen yıldan daha ileridir. Ancak en başa yazılması gereken şey, devrimcilerin birlikte hareket etmesinin sendikalar ve devlet üzerine yarattığı büyük etki, devrimci basıncıdır. Bu basınç önümüzdeki yıl katlanarak güçlenmeli, Devrimci 1 Mayıs Platformunu, alanda çok daha coşkulu ve militan bir duruş içinde kolektif hareket etmeyi başarabilmelidir.

Proleter Devrimci Duruş / 9 Mayıs 2006

(*) PDD'nin 1 Mayıs sonrası,
1 Mayıs Platformuna sunduğu
değerlendirme yazısı

Paylaşmanın, dayanışmanın, mücadelenin sofrası...

OSMAN AKGÜN KÜLTÜR ve SANAT MERKEZİ PİKNIĞI...

ezgileri eşliğinde oynanan folklor, bir işçinin heyecanla kalkan yumruğuna bırakıyor yerini... Gençlerin şiirleri, Gece Tutuştu'nun ezgilerine karışıyor... Kimi yemek pişiriyor, kimi sofru kuruyor, kimi çocuklarla ilgileniyor... Herkes yaptığı işten mutlu, büyük bir topluluğun küçücük işine en büyük özeni gösteriyor... Ağaçların gökyüzüyle aramıza girdiği bu yeşillik alanında; paylaşmanın, dayanışmanın, buluşmanın potasında, güneşin sofrasında, dünyamızın güzelliğinden bir tebessüm, bir tutam yaşıyor herkes...

Her sene, aynı çağrıyla bir araya geliyoruz... "Dostların arasındayız, güneşin sofrasındayız..." Dostların arasındayız çünkü sesini sesimize katan dostlarla birlikteyiz...

Bizi evlerimize hapseden, dostlarımızdan, sevdiklerimizden uzaklaştıran, komşularımıza yabancılaştıran, dizilerle ekran karşısına hapseden, magazinlerle-yarışmalarla kendi sorunlarımızdan uzaklaştıran, bencilleşiren, örgütsüzleşiren bu düzene karşı, yeteneğini, bilincini savaşıma adayın dostlarla birlikteyiz...

Yüreğini yüreğimizin yanına koyan dostlarla... Paylaşmayı, dayanışmayı, ellerini birleştirmeyi bilen dostlar... Kürt, Türk, Arap, Laz, Çerkez... kardeşliğin, mücadeleye birliğin, omuzomuz olmanın güzelliğini yaşıyan dostlarla...

Güneşin sofrasındayız; çünkü bizi biz yapan değerleri, emeği, üretmeyi, dayanışmayı taşıyoruz birbirimize... Bizi aydınlatan, ısıtan ideallerimizin sıcaklığı ile yanyana duruyoruz...

Dostlar yine hazırlanmışlar... Herkes kendinden birşey katmış bu aileye... Kimi türküsünü, kimi şiirini, kimi yemeğini, kimi duygularını... Paylaşmaya getirmiş, dostlarına getirmiş... Hayata yakışan bir sesle, bir emekle, bir hünerle buluşmuş bütün dostlar... Kürt

latıyor dostlara... Her sene olduğu gibi, bu sene de unutmuyoruz onları... Hücrelerdeki dostlarımıza, yoldaşlarımıza selamlar gönderiyoruz... Tutsak edilen ama teslim alınamayan, kırılan ama eğilmeyenlere...

Gece Tutuştu sahnede... Dokumacı kızların düşleriyle buluşmak yahut Hızır Paşanın karşısında durmak... Bolivya'lı küçük asker elinden tutmak ya da göstermek ona notalarla, "kardeşliğin yaralı kuşunu"... İspanya'ya uzanmak sonra, No Passaran diyebilmek faşist ordulara karşı... Geceleri tutuşturan bir ezgiyle buluşabilmek Fatih'le... Hem de her zamankinden daha deneyimli... Daha heyecanlı...

Öğlen arasında ortak soframız kuruluyor... Uzunca bir sofru, görülmeye, oturmaya değer... Hangi ara pişirildi yemekler, hangi ara servis yapıldı... Öyle hızlı, güzel işliyor ki herşey, herkes öylesine görevinin başında ki ve bu ortak enerjiyle öyle uyumlu ki... Kolektivizmin, kendini hissettirmeyen ama her yerde olan derinliği...

Yemek arasından sonra Yeryüzü Aşkın Yüzü Oluncaya Dek şiirini okuyan grup çıkıyor sahneye... Sık sık alkışlarla kesiliyor şiir... Yeraltı nehirlerini anlatıyor Adnan Yücel'in nehir şiiri...

Ve son... "Dünyamızı paylaştık sizinle, kattığınız herşeyden biraz aldık, kattığımız herşeyden biraz verdik... Bizi biz yapan değerleri yaşadık bugün burada... Emeği, dayanışmayı, üretmeyi, paylaşmayı... Bunları burada unutmayın... Yanınıza alın... Yüreğinize koyun... Yaşamınıza koyun... Geleceğinize koyun..."

Yürüyüş Marşı'nın melodisi yükselirken, havaya kalkan sağ yumruklarda coşku, birliktelik, Fatih'in yoldaşı olmanın gururu... Onunla aynı yapı yerinden olmanın, aynı geleceği görmenin onuru...

Her anı emek, coşku ve heyecanla örgütlenmiş bir etkinlik geride kalan... Ortak sofraya otururken de, programa emek verirken de, bütün teknik sorunları çözerken de, hatta tıkanan trafiğe karşın yollara inip türküler söylerken de bizi buluşturan, aynı yollara çıkaran, uzaklara götüren, bakışlarımızı aynı yöne çeviren büyük ailemizin bir ferdi olmanın güzelliği...

Saygı duruşu ile başlıyor program... Ölüm Oruçlarında Fatihler... Darağaçlarında Denizler... İşkencede İbrahimler... Kavgada Betül Altındal'lar, Fatma Koyupınarlar... Henüz acısı çok taze olanlar ve gidişleriyle en derinliklerimizde yerlerini koruyanlar için... Yüzlerce sıkı yumrukla, herkesin içinden geçen sessiz bir saygıyla... Şehitlere selam, şehitlere saygı...

Yine dost bir ses aramızda... Kimi zaman Karadeniz'de, kimi zaman Dersim'de, su gibi akan türkülerle Hasan Sağlam... "Kendine iyi bak, beni düşünme, su akar yatağını bulur..." Hep bir ağızdan türkü söylemenin mutluluğu... Ardından folklor ekibi alıyor sahneyi... Kürt coğrafyasının kendine özgü ritmiyle, ironik canlandırmalarıyla neşeli, hareketli bir gösteri sunuyorlar... Yine aynı ekibin, -Mezra.Botan- Kürtçe skeçleri, ilgiyle izleniyor... İzleyenlerden bilenler bitmeyenlere çeviriyor...

Liseli gençler hazırladıkları şiir dinletisi ile aramızda... Kendi kabuklarından çıkmış, yüzlerce kişinin karşısında heyecandan titreyen ellerine aldırılmadan, dimdik, coşkulu sesleniyorlar Fatih yoldaşın önünde: "Aç güneş tufanı kuralı gözlerini..."

Bir işçi konuşuyor, yumruğunu kaldırarak. "Buraya geldik" çünkü diyor, "onurlu insanlarla mücadelemizi paylaşmak istedik..." Sendikalaşma mücadelesini an-

Gece Tutuştu müzik grubu

Sendikalaşma mücadelesi yürüten işçiler

Yeryüzü aşkın yüzü oluncaya dek şiiri büyük bir ilgiyle dinlendi

Kürt illerinin folkloru

TİKB(B) 4. Konferans Belgeleri'nden...

DİĞER SİYASETLE İLİŞKİLER GÜÇ ve EYLEM BİRLİKLERİ

Elimize posta kanalıyla ulaşan "TİKB(B) 4. Konferans Belgeleri" içinde yer alan "Faaliyet Raporu'nun bir bölümünü kısaltarak yayınlıyoruz.

I. Kongre Belgeleri'nde '98 devrimci kopuşumuzdan sonra en sancılı giden ve aradan geçen süreye rağmen fazla bir gelişme olmayan alanın, diğer siyasetlerle ilişkiler olduğunu belirtmiştik. Şimdi ise I. Kongre sonrası, bu konuda önemli bir mesafenin katedildiği söyleyebilecek durumdayız.

Bunu neye borçluyuz?

Her şeyden önce, devrimci duruşta ısrara, faaliyetlerimizdeki kesintisizliğe, sınırlı da olsa genişleyen örgütsel ağıma, her şart altında bağımsız kimliğimizi korumaya ve tüm tecrit-dışlama çabalarına rağmen ayaklarımızın üzerinde durmayı başarmamıza... Biz bu sürecin en zorlu kısmını esasında, ilk üç yılda, III. Konferans'tan I. Kongre'ye kadarki sürede yaşadık. Tasfiyecilerin başta zindanlar olmak üzere yaşamın tüm alanında -kimi oportünistleri de yanına alarak- bizleri tecrit etme çabalarına karşı en dişi mücadeleyi, ilk yıllarda verdik. Bir yandan dışarıda, çeşitli kitle örgütleri ve platformlarda bu çemberi kırdık, diğer yandan zindanlarda direnişçi kimliğimiz ve bağımsız çizgimizle engelleri aşı aşı ilerledik. Zindanlarda oluşan konsey, platform gibi, devrimci örgütlerin oluşturduğu yapılara alınmadığımız için, temsilci yoldaşlarımız idare ile görüşmeleri doğrudan yaptılar. Dolayısıyla tasfiyeciliğin içeride-dışarıda tecrit-dışlama siyasetini, fiilen işlemez hale getirmeyi başardık.

I. Kongrede, '98-2001 arasında geçen üç yıllık sürede diğer siyasetlerle ilişkilerin durumunu özetlemiş, mücadele eden bir örgütü kimsenin tecrit etmeye gücünün yetmeyeceğini söylemiştik. Tarihimize gönderme yaparak, bugüne dek böylesi dönemleri çok yaşadığımızı ve bunları nasıl yarıp geçtiğimizi kronolojik olarak ortaya sermiştik. Bu kez de öyle olacağından emindik ve kendimize güveniyorduk. Kongre sonrası gelişmeler, bunu pratik olarak da kanıtladı. Savaşa karşı oluşan 'koordinasyon' başta olmak üzere, her gelişme ve olay üzerinden kurulan hemen tüm merkezi platformlarda; çalışmamızın

olduğu yerlerde ise, yerel platformlarda yer aldık. Sadece yer almakla da kalmadık, kimisinin kurulmasına önayak olduk, kimisinin daha aktifleşmesinde rol oynadık.

I. Kongre Belgelerinde, diğer siyasi hareketlerin bize dönük yaklaşımını "tutarsız, samimiysiz ve ciddiyeysiz" olarak nitelmiş, bunları kendi içinde açarak, altını doldurmuştuk. Son üç yıl içinde -bunun özellikle son bir yılı daha fazla olmak üzere- diğer siyasetlerin bize karşı tutumları büyük oranda değişti. Sadece platformlarda yer alışımla değil (ki bu, I.

Kongre öncesinde de sağlanmıştı) birlikte iş yapmada tercih edilen olmak, kimi zaman içinde yer alınan kurumun sözcülüğünü üstlenmek, önemli görevler almak gibi daha ileriden bir ilişki tarzı kuruldu. Fakat bütün bunlar pratikteki değişimlerdi. Geçmiş tavırları ve bugünkü değişimin nedenlerine dönük herhangi bir açıklama yapılmadı. Halen de yapılmış değildir. Geline aşamada, açıklama yapıp yapmamaları bizi fazla ilgilendirmemektedir. Bir konu hakkında açıklama yapıp yapmamak her hareketin kendi tasarrufudur. Bununla birlikte, devrimci kamuoyuna ve kendi kitlelerine karşı sorumluluk bunu gerektirir. Bir siyasal hareketi nasıl gördükleri, onunla ilişkileri nasıl ele aldıkları, geçmişle bugünü arasında oluşan farkın nedenleri vb. hiçbir açıklama yapmadan geçirilecek bir konu değildir çünkü. Ne var ki,

TDH'de böyle bir gelenek yerleşmiştir. Adeta "dün dündür" felsefesiyle hareket edilmektedir. Bizim şahsımızda bu kötü geleneğin yıkılmasını isteriz ve bu yönde çaba harcarız.

Elbette ilişkilerin böyle gelişmesinde, tasfiyecilerin son üç yıl içinde -kendi deyimleriyle 'esamelerinin okunmaması'- ideolojik, siyasi, örgütsel tasfiyeciliğin pratik olarak da yaşanması vardır. Tasfiyecilere dair söylediklerimiz, bizzat pratikte kanıtlanmıştır... 2004 1 Mayıs'ında oluşan 'devrimci 1 Mayıs Platformu'nda, bizlerle birlikte olmak istemeyen tasfiyecilere, hemen hemen tüm siyasetler, 'kendiniz bilirsiniz' demişlerdir; zaten onlar da, Türk-İş'in başını çektiği Abide-i Hürriyet mitingine giderek fiilen de devrimci yapılardan kopmuştur.

Savaşa karşı oluşan 'koordinasyon' başta olmak üzere, her gelişme ve olay üzerinden kurulan hemen tüm merkezi platformlarda; çalışmamızın olduğu yerlerde ise, yerel platformlarda yer aldık. Sadece yer almakla da kalmadık, kimisinin kurulmasına önayak olduk, kimisinin daha aktifleşmesinde rol oynadık.

Son bir yıl içerisinde ise, platformlardan tecridi gündeme gelen bizler değil, tasfiyecilerdir.

Asıl belirleyici olan, bizim her durum ve gelişmede, devrimci bir tutum içinde olmamız, bunu pratikte de göstermemizdir. Bulunduğumuz tüm alanlarda devrimci bir duruş sergilememiz, bağımsız çizgimizi korumamızdır. Buna, son yıllarda artarak süren ajitasyon-propaganda faaliyetlerimiz, bağımsız eylemlerimiz ile gözle görülür bir gelişme göstermemiz de eklenince, değişim kaçınılmaz olmuştur. Bir diğer önemli faktör, I. Kongre sonrasında başlayan yurtdışı faaliyetlerimizin son bir yıl içinde aldığı mesafe ve oradaki yoldaşların kıran kırana mücadeleleri ile yurtdışındaki platformların içine girmeyi başarmaları, ortak eylemlerde yerlerini almalarıdır...

(...)

I. Kongre sonrası, devrimci hareketlerle ilişkilerimiz, dışarı cephesinden her geçen gün ileriye doğru giderken, içeride(zindanlarda) varolan durum aynen korunmuştur. Bilindiği gibi ÖO süreci, cezaevlerinin en önemli organı olan CMK'nın (Cezaevi Merkezi Konseyi) parçalanmasını getirmişti. F tiplerinin açılmasıyla görüş farklılıklarının yanı sıra, iletişim zorlukları da devreye girince, merkezi örgütlülük kurulamadı. Daha çok belirli konularda birlikte hareket eden örgütlerin ortak açıklamaları oldu. Buna rağmen tek tek cezaevlerinde devrimci örgütleri kapsayan örgütlülükler oluştu. Bu örgütlülüklerde tasfiyeciler yer alırken, bize yine yer verilmedi.

Dışarıda giderek gelişen ilişkiler varken, içerideki statükonun aynen korunması, hem şaşırtıcıdır, hem de gildir. İçerinin dışarıya göre daha durağan olması, içeri-dışarı bağlantılarının eskiye göre zorluğu gibi nesnel faktörlerin bir yanındır. Diğerleri ise, daha önce de ifade ettiğimiz gibi devrimci örgütlerin bu gibi konularda gösterdikleri tutarsız, ciddiyeysiz yaklaşımlarıdır.

DHKP-C, kendi adına bu duruma son veren ilk örgüt olmuştur. Yakın bir zamanda temsilci yoldaşımıza yaptıkları bir açıklamada, zindanlarda da platformlarda yer almamız için çağrı yaptıklarını, bunu diğer siyasetlere de açtıklarını belirtmişlerdir. Bu durum, henüz içeride bir değişikliğe yol açmış değildir. Fakat söz konusu girişim yenidir, büyük ihtimalle çok da uzak olmayan bir zamanda bu sorun da çözülecek, zindanlardaki temsil durumumuz, olması gerektiği hali alacaktır.

Eylem birlikleri

Son yıllarda devrimci örgütler arasında 'eylem birlikleri' daha ziyade, merkezi ve yerel platformlarda bir araya gelişler şeklinde olmaktadır. Kimi yerelerde ise, platform dışında da biraraya gelen örgütler, çeşitli eylemler yapmaktadır. Fakat bunların hepsi, hem yerel düzeyde kalmakta, hem de geçici olmaktadır. Daha önceki yıllarda görülen ikili-üçlü ya da çoklu merkezi eylem birlikleri, son üç yıldır tamamen kalkmış durumdadır. Hatırlanacaktır; geçmişteki merkezi

eylem birlikleri de son derece sorunlu olmuş, ciddi bir varlık gösterememiş ve kurulmaları ile yıkılmaları kısa bir zaman almıştı. En son ÖO sürecinde oluşan 3'lü ve 8'li grup ise, ÖO eyleminin parçalı bir şekilde bitirilmesiyle birlikte, (Mayıs 2002'den itibaren) dağılmıştır. O günden bugüne merkezi eylem birliği yapılmamaktadır. Geçtiğimiz yıl DHKP-C'nin bu yönde önerisi ve girişimi de diğer örgütlerin sıcak bakmamasından dolayı gerçekleşmeyen bir öneri olarak kalmıştır.

Bu durum, bir yanıyla geçmiş eylem birliklerinin fiyasko ile sonuçlanmasının verdiği mesafeli bir duruştur. Bir yanıyla da devrimci hareketlerin kendi içindeki dağınıklığının göstergesi, önce kendini toparlama çabasıdır. Ama daha belirleyici olanı, savaşa birlikte 'koordinasyon', 'birlik' vb. isimler altında reformistinden islamcısına kadar geniş bir yelpazeyi barındıran birliklerin revaçta olmasıdır. Bir çok devrimci hareket, bu birliklerde nasıl olsa biraraya geldiği için ayrıca devrimci birliklere gerek kalmadığını düşünmektedir. MLKP gibi kimi devrimci yapılar ise, reformizmle birliktelikleri öne çıkarırken, devrimci eylem birliklerine daha uzak hale gelmiştir. Elbette bunda esas faktör, reformizmin devrimci hareketler üzerinde artan etkisidir. MLKP, başta Kürt hareketi olmak üzere genel olarak reformist partilerin siyasal olarak etkisi altındadır. Seçim döneminde bu partilerden oluşan 'bloka' eklemlenme çabası, bu yakınlığın en somut ifadesi olmuştur.

Bu süreç içerisinde bizim tutumumuz nasıl şekillendi?

Savaşla birlikte oluşturulan 'koordinasyon'dan itibaren, savaşa karşı en geniş kesimlerin ittifakının önemi ne dikkat çekti, en tutarlı anti-emperyalistlerin, komünist ve devrimciler olacağından hareketle, 'koordinasyon' içinde yer alan devrimcilerin kendi aralarında önceden görüşmeleri ve 'koordinasyon'a ortak kararlarla gitmelerini savunduk. Bu düşüncemiz, devrimci örgütlerin kendi aralarındaki birliği güçlendirme olduğu kadar, savaş karşıtı hareketi devrimci tarzda yürütmek için gereklidir. Bu konuda devrimci örgütlere çağrımız oldu. Bunları yazılı değil de sözlü yapmış olmayı, kendi hanemize bir eksiklik olarak kaydetmeliyiz. Fakat bu yöndeki çabalarımıza olumlu bir yanıt alamadık. Böyle bir birlikteliğe gerek olmadığı, zaten 'koordinasyon'da birarada bulunduğu gibi ipe un seren yaklaşımlarla karşılaştık. Oysa 'koordinasyon'da devrimci örgütler önemli bir sayıyı oluşturmalarına ve daha da önemlisi, eylem ve gösterilere en büyük gücü yığmalarına rağmen, savaş karşıtı harekete reformizm, hatta kimi zaman islamcılar önderlik ediyordu. Irak'ın işgalinden

sonra başını ÖDP'nin çektiği BAK'çılar çekip gidene kadar da böyle sürdü. Bizim önerimiz de, 'koordinasyon' dışına çıkmak, ayrı bir baş çekmek değildi. Reformizmin karşısına devrimci bir blok olarak çıkmak ve böylece önerilerimizi daha güçlü savunarak kabul ettirebilmektir. Tek tek devrimci hareketlerin önerileri (aynı minvalde olsa bile) cılız kalıyor, dahası politik ve moral zayıflıkla reformizmin altında eziliyordu.

BAK'çıların ayrılmasından sonra, başta MLKP olmak üzere bir çok devrimci örgüt, 'koordinasyon'un darlaşacağı kaygısıyla bu ayrışmayı doğru bulmadılar. Dahası, ÖDP ve diğer reformistlere çağrı üzerine çağrı yaptılar. (Bu cevvaliyeti devrimci örgütler sözkonusu olduğunda hiç göstermediklerini biliyoruz.) Biz ise, bu saflaşmanın yerinde olduğunu, bu durumu, savaş karşıtı hareketi devrimci bir tarzda yürütmenin zemini olarak değerlendirmek gerektiğini söyledik. Devrimcilerin kendi içinde yapmayı başaramadıklarını, reformistler 'koordinasyon'u terk edip, devrimcileri başbaşa bırakarak başarmıştı. Tabii bu, zorunlu biraraya gelişti. En başta MLKP böyle bir durumdan rahatsız olduğunu gösterdi, sonrasında bir çok eylemde ayrı baş çekerek bunun pratikte de yaşama

reformist parti yer almadı. Böylece o kritik günlerde devrimcileri terk edeceklerinin sinyallerini önceden vermiş oldular. Ama devrimcilerin bunu görece ve kendilerini ona göre konumlandıracak halleri yoktu. O kadar ki, 28 Haziran gecesi Okmeydanı'nda son hazırlıklar yapılırken bile "bu EK, devrimcilerin değil, Birlik'in EK'sıdır" diyerek, eylemi devrimci yönde dönüştürme önerilerimizi geri çevirdiler. Oysa ortada 'birlik' falan yoktu. Onlar iki gün önceki Kadıköy mitingi ile son noktayı koymuşlardı. Nitekim, Okmeydanı çatışması ve barikatları, tamamen devrimcilerin eylemi oldu. Buna rağmen Okmeydanı'ndan Mecidiyeköy'e gitme ısrarı, devrimci örgütlerin 'reformizme' karşı sorumluluğunu(l) yerine getirme gayretiydi. Bu kilitlenme, gözlerini öylesine kör etmişti ki, devletin -birakalım öyle bir günü- bugüne kadar, o uzunlukta mesafeyi yürütmeye ne zaman izin verdiği, pankartsız-slogansız yürüyüşle devleti ikna etmenin ne zaman mümkün olduğu gibi, en bariz, en bilinen şeyler bile unutulmuştu.

NATO Zirvesinin özellikle de Okmeydanı direnişi sürecinde, hazırlık aşamasında önerilerimiz kabul görmeince, eylem esnasında sergilenen kimi hatalara biz de ortak olduk.

2004 1 Mayıs'ının ardından aynı başarı, 8 Mart Beyazıt eylemiyle gerçekleştirildi. Tıpkı 1 Mayıs'ta olduğu gibi, devletin eylemleri bölerek ve başka alanlar vererek devrimcilerin istediği alanı yasaklaması karşısında, ortak bir tavırla meşru eylem çizgisi savunulmuş, yasağa rağmen önce Saraçhane, ardından Beyazıt'ta toplanan gruplar, 8 Mart'ı devrimci tarzda kutlamayı başarmıştır.

(pankartlar açılmadan slogansız yürümek gibi) Fakat polisin saldırısıyla birlikte başlayan Okmeydanı direnişinde, hızla barikatları kurup taş ve molotoflarla çatışma; bölgeyi en son terk eden olma ve ertesi gün de üç ayrı yerde korsan gösteri örgütlemeye gibi tavırlarla, yoldaşlarımız eylem anında son derece militan bir duruş sergilediler.

Bu süre boyunca, devrimci örgütleri kendi içinde biraraya getirme ve genel birlikteliğe daha güçlü çıkma çabalarımız hep sonuçsuz kaldı. En son 2004 1 Mayıs için böyle bir çağrıyı yapma kararı aldık. Bizden önce başka bir devrimci hareketin çağrısı olunca, bunu güçlendirmeye çalıştık. 2004 1 Mayıs'ının Saraçhane'de yapılmasında, öncesinden biraraya gelen 'devrimci eylem birliği'nin önemli bir rolü olmuştur. O güne dek yapmayı başaramadığımız ittifakla, devrimci hareketin neleri kaçırdığı daha net

görüldü. 2004 1 Mayıs'ında gerçekleşen ve başarıyla sonuçlanan bu devrimci birlik, devrimcilerin bu tür günlerde biraraya gelişlerini hızlandıran ve bugüne kadar devam etmesini sağlayan bir rol oynadı.

2004 1 Mayıs'ının ardından aynı başarı, 8 Mart Beyazıt eylemiyle gerçekleştirildi. Tıpkı 1 Mayıs'ta olduğu gibi, devletin eylemleri bölerek ve başka alanlar vererek devrimcilerin istediği alanı yasaklaması karşısında, ortak bir tavırla meşru eylem çizgisi savunulmuş, yasağa rağmen önce Saraçhane, ardından Beyazıt'ta toplanan gruplar, 8 Mart'ı devrimci tarzda kutlamayı başarmıştır. Fakat her iki yerde de eylemci kitleye polisin tutumu çok sert olmuş, coplanma ve gözaltılar esnasında bir çok kişi ağır yaralanmıştır. Eylemin yapıldığı günün AB Troykası'nın Türkiye'de toplandığı güne rastlaması ve AB'nin polisin bu tutumunu kınaması ile eylem daha da büyüyerek uluslararası bir muhteva kazandı. 6 Mart Beyazıt eyleminin en önemli yanı ise, son yıllarda feminizmin etkisi altında geçen 8 Mart'lara noktayı koymasındır. 8 Mart eylemleri tam bir ayrıç rolü oynamış, Kürt hareketi, feministlerle birlikte miting yaparken, EKB de devrimci birlikten ayrı yasal izin aldığı mitingi tercih etmiştir. 6 Mart Beyazıt eyleminde, gerek ikinci eylem yeri belirleme önerimiz olsun, gerekse eylem anında yoldaşlarımızın duruşu olsun, son derece olumludur ve 6 Mart'ın böyle geçmesinde önemli bir rol oynamıştır.

2005 1 Mayıs'ına da devrimci eylem birliği ile girildi. Başlangıçta Taksim yönünde bir istek olsa da ona uygun hareket edilmedi. 1 Mayıs'a kadar geçen bir aylık sürede çeşitli ortak etkinlikler düzenlendi, fakat sendikacıların Kadıköy mitingine erken angaje olundu. Kadıköy mitinginde ise, devrimciler olarak ayrı pankartla girmek, üst aramasını yaptırmamak gibi olumlu adımlar atılmışsa da ortak kararların bir kısmı da yaşama geçirilmemiştir. Bunlarda bizlerin eksiklikleri de vardır...

Bütün bunların herbiri, kendi gelişim sürecinde ayrıntılı ele alındığı için, özetleyerek geçiyoruz.

Sonuç olarak, ortaya çıkan tablo şudur ki; 2004 1 Mayıs'ından itibaren devrimci örgütlerin birlikte hareket etme çabası vardır ve bu giderek güçlenmektedir. En son 17 MKP şehidinin cenazelerinde gösterilen ortak hareket, kitlelerde devrimcilere karşı oluşan güvensizliğin kırılmasında da önemli bir faktördür.

Kendi adımıza; I. Kongreden sonra, devrimci eylem birliklerini yaratma yönünde kararlar almamıza rağmen, pratiğe geçirmede zayıf kaldığımızı söylemeliyiz. Son bir yılda daha güvenli ve kararlı adımlarımız, girişimlerimiz olmuştur, bunlardan

olumlu sonuçlar da alınmıştır. Bundan sonra da reformizme karşı, devrimci hareketlerin birliğinden yana olacak ve bu yönde girişimlerde bulunacağız. Keza yerellerde, bulunduğumuz her yerde, devrimci birliklerin savunucusu, kurucusu olacağız. Bununla birlikte, bağımsız eylem hattımızı daha da geliştirerek sürdüreceğiz. Çünkü ancak bu şekilde devrimci birlikleri kurabileceğimizi, o birliklere önderlik edebileceğimizi biliyoruz.

Platformlar

Platformlar, son yılların ama özellikle son dört-beş yılın en fazla öne çıkardığı örgüt modeli oldu. Bunda, 11 Eylül sonrası ortaya çıkan emperyalist savaş olgusu ve ona karşı mücadele, belirleyici bir rol oynadı. Savaşa karşı geniş bir muhalefetin varlığı buna karşın gerek devrimci örgütlerin, gerekse genel olarak kitle örgütlerinin zayıflığı, tek başına çekim gücü olamamaları, onlarca, yüzlerce örgütün biraraya toplandığı platform tarzını öne çıkardı. O günden bugüne de platformlar varlığını sürdürüyor. Sadece savaşa karşı değil, günlük her gelişmeye dönük yeni isimlerle ortaya çıkıyor. Kimi zaman 'koordinasyon' kimi zaman 'birlik' vb. isimler altında mücadeleyi yürütüyor.

İsimler değişmekle birlikte tarzı ve işleyişi aynı kaldığı için, hepsini 'platformlar' başlığı altında ele almak yanlış olmaz. Tabi bizim burada ele alacağımız konu, onlarca siyasal akımı kendi içinde toplayan örgüt modeli olarak platformlar olacak. Bu platformların yanı sıra neredeyse her devrimci örgütün sonuna 'platform' eklediği kendi örgüt biçimleri bulunmaktadır. Esasında onların da mücadele biçimi olarak genel platformlardan çok farklı bir seyir izledikleri söylenemez. Son yıllarda örgüt biçimi olarak platformlar, mücadele biçimi olarak basın açıklamalarının öne çıkmasının, devrimci harekette baskın olan legalist bakış ve çalışma tarzıyla doğrudan ilişkisi vardır. Fakat biz burada, bizim de içinde yer aldığımız, çeşitli siyasal akımları bir araya toplayan platformları konu ediyoruz ve onlar üzerinde duracağız.

Platformlar, belli bir dönem için önemli bir misyonu yerine getirmekle birlikte, son aylarda giderek zayıflayan ve etki gücünü yitiren bir hal almaya başladı. Neredeyse aynı mücadele biçim ve araçlarıyla kendini tekrarlamakta, rutinleşmekte ve kitlelerden kopmaktadır. Öte yandan devrimci kadrolar açısından gereğinden fazla bir zaman ve enerji israfına yol açmakta, uzayıp giden toplantıların sonucunda ortaya çıkanlar ise, kimseyi tatmin etmemektedir. Bütün bunlar, platformları, onun mücadele biçim ve araçlarını, oralarda yer alışı tarzımızı yeniden ele almamızı gerektiriyor.

Son üç-dört yıl içinde, merkezi yayın organımız "İhtilalci Komünist"in değişik sayılarında platformlar ve yer alışı tarzımız üzerine çeşitli yazılarımız çıktı. Böyle bir örgütlenme tarzına neden ihtiyaç duyulduğu, onu öne çıkaran öznel ve nesnel koşullar, geçmişten bu yana platformların durumu, oralarda yaşanan sorunlar vb. ele alındı, çözümlendi. Bu tür örgüt biçimlerine yaklaşımımız, oralarda nasıl bir çalışma yürüteceğimiz, çıkan sorunlara bakışımız, program-tüzük vb. tartışmalara yaklaşımımız etrafıca ortaya kondu. Yanı sıra somut gelişmeler üzerinden değerlendirme ve öneriler yapıldı.

Buralarda üzerinde en fazla durduğumuz nokta; platformların, dağılık ve örgütsüzlük ortamında bir örgüt biçimi olarak yükselmesini değerlendirmek, fakat reformizmin hegemonyasını kırmak için devrimcilerin kendi aralarında ortak kararlarla gitmesini sağlamak, bu yönde çaba harcamaktır. Keza, kendimizi tek başına platformlara bağlamadan, bağımsız faaliyetlerimizi geliştirmek, ayrıca ikili-üçlü eylem birliklerini yaşama geçirmektir. Geçen süre zarfında, ortaya koyduğumuz bu bakış açısına ne kadar uygun çalıştığımıza

biçimleriydi. Giderek yerel ayakları zayıfladı, kimi yerlerde tümünden kalktı, öte yandan merkezi yapı, süreklileşti, her daim varlığını koruyan bir kurum haline aldı. Yani somut gelişmeler üzerinde zaman zaman biraraya gelen kurumlar olmaktan çıktılar. Bunların başında 'koordinasyon' geliyor. İlk çok farklı siyasal görüşlerden savaşa karşı herkesi biraraya getiren 'koordinasyon', reformistlerin ve iş-lamcı kesimlerin çekilmesiyle, bir yılı aşkın süredir tamamen devrimcilere kalmış durumda. Irak işgali ve direnişin süreklileşmesi ile birlikte 'koordinasyon', çeşitli faaliyetlerle varlığını korudu. Sadece savaşa sınırlı kalmayan, ona bir biçimde bağlı farklı gelişmelere karşı da tepkilerini ortaya koyuyor. Bunun yanı sıra her somut durumda çeşitli isimler altında birlikler oluşmaya devam etti. (Nato, 8 Mart, 1 Mayıs vb.) Sonuçta, süreç boyunca, merkezi yapılar süreklileşirken, yereller kendi haline bırakıldı, giderek dağıldı. Yerellerde oluşan birlikler, kendilerini aslolarak bölgesinin sorunlarıyla sınırladı. Yıkımlar, çeteler, uyuşturucu gibi. Böylece yerel platformların merkezi birliklerle olan bağları ve birleşik hareket tarzı koptu. Merkezi platformların, hemen her gelişmede tepki biçimi olarak ba-

Bilindiği gibi platformlar, başlangıçta yerel ve merkezi olarak, her somut gelişme üzerinden kurulan örgüt biçimleriydi. Giderek yerel ayakları zayıfladı, kimi yerlerde tümünden kalktı, öte yandan merkezi yapı, süreklileşti, her daim varlığını koruyan bir kurum haline aldı.

sın açıklamalarını, sempozyumları öne çıkarması ve bunları merkezi yerlerde yapması, bu kopukluğu daha da pekiştirdi. 100-200 kişiyle (bazen daha az sayıda) yapılan basın açıklamaları, yerellerden koptuğu gibi, gücünü de sınırlayan, kitlelerden yalıtılan bir durum yarattı. Yüzünü kitlelere değil, medyaya ve aydınlara dönmesi, yaptığı işlerde esas olarak onların beğenisini ve ilgisini çekmeyi amaçlaması, bu durumu yaratan en önemli faktördü.

Her somut gelişmede, bu biçimlere ve onun altında yatan anlayışa dönük eleştirilerimizi yineledik ve farklı öneriler de sunduk. Bunların hepsini yazılı hale getirmemiş olmak, bizim eksikliğimizdir, fakat bu, platformlarda devrimci kaygı ve çaba ile hareket ettiğimiz gerçeğini ortadan kaldırmaz. Kimi önemli gelişmelerde zaten doğrudan yayın organlarımızda çıkan yazılarla görüşlerimizi ortaya koyduk. Bu süre zarfında kabul ettir-

diğimiz önerilerimiz de oldu, istemediğimiz, onaylamadığımız kararlar da alındı. Geldiğimiz aşamada; ilkin oluşan her platformda yer alma yükümlülüğümüzün bulunmadığını, belli bir seçicilik içinde olmamız gerektiğini belirtelim. Bugüne dek, siyasal olarak bize ters düşmediği sürece hemen her platformun içinde yer almaya çalıştık. Fakat oluşan platform enflasyonu ile birlikte, neredeyse haftanın yarısı platform toplantılarıyla dolmaya başladı. Buna karşılık kararların haftalarca süren tartışmalarla çıkması, çıkan kararların bir kısmının içimize sinmemesi, bu konuyu yeniden ele almayı gerektirdi. (...) Harcanan emeğe ve zamana değecek bir karşılık alamamak, daha fazla sıkıntı yaratmaktaydı. Platformların bugün geldiği nokta itibarıyla da düşündüğümüzde, daha seçici davranarak oluşan her platformda yer almamak, yer aldığımız platformlara ise hazırlıklı giderek, çıkan kararların daha devrimci olmasını sağlamak, önümüzde duran görevdir.

İkinci olarak, platformların medyaya ve aydınlara dönük yapısını kırmamız gerekmektedir. Bunun için de yeniden yerel ayaklarını oluşturmak, kararları yerellerde de yaşama geçirmek şarttır. Son yıllarda revaçta olan sempozyum, panel gibi biçimler ve bunların aydınlar tarafından verilmesi, başından beri karşı çıktığımız bir anlayış olmuştur. Devrimcilerin kendi olanaklarıyla kotardığı bu tür toplantılarda, konuşmacıların burjuva-liberal aydınlardan olması kabul edilemez. Devrimciler, bu kesimlere kürsü olmamalıdır. Onların bilgi kaynakları ve birikimleri ne kadar fazla olursa olsun, bakış açısı olarak burjuva ideolojisinden beslendikleri, dolayısıyla gelişmeleri o bakış açısıyla yorumlayıp sunacakları ortadadır, bugüne dek öyle de olmuştur. Amaç; medyada daha fazla duyulmak veya daha fazla kitleyi çekmekse, bu da sağlanabilmiş değildir. Gelen kitle, yine bizim kitemizdir. Medyada yer alması da, yine bizim gücümüze bağlı olacaktır. Kaldı ki, mücadele biçimleri belirlenirken, medya faktörünün böylesine önemli, belirleyici bir unsurmuş gibi öne çıkması da başlı başına bir sakatlıktır. Doğru olan, kitlelerin tepkisini en isabetli, en iyi biçimde açığa vuracak yöntem ve araçları bulmaktır. Militer ve kitlesele eylemler, medya gücünü bizzat kendisi oluşturmaktadır zaten. Bunun için özel uğraşlara girmek, dahası tavizler vermek gereksiz ve yanlıştır.

Sempozyum, panel, seminer vb. biçimler, temel biçim haline getirilmeden kullanılacak biçimlerdir. Buralarda kitleler bir konuya ilgili aydınlatılır ve yapılması gerekenler ortaya konur. Bunu yapacak olanlar da burjuva ideolojisiyle donanmış aydınlar değil, komünist ve devrimcilerdir. Öte yan-

dan bu etkinlikler, şehrin merkezi yerlerinde değil, doğrudan emekçi semtlerde yapılmalı, kitleleri bu merkezlere çağırmak yerine, kitlelere gidilmelidir. Bunun için de yerel ayaklar sağlamlaştırılmalı, onlar aracılığıyla daha geniş kitle ile buluşma sağlanmalıdır. Bu, hem kitlelerden yalıtık olmaktan, hem de merkezi yerlerde yüksek fiyatla tutulan mekanlardan kurtaracak, bizi hem siyasal, hem de maddi açıdan rahatlatacaktır. Bugüne dek bu görüşlerimizi hemen her platformda ifade ettik, itiraz noktalarımızı ortaya koyduk. Buna rağmen burjuva aydınlar konusunda ısrar sürerse, tavrımızı net biçimde ortaya koymalı, çizdiğimiz çerçeve dışında yapılan etkinliklerde yer almayacağımızı, çalışmalarına katılmayacağımızı baştan belirtmeliyiz. Bu bizim için ideolojik bir duruştur.

Üçüncü olarak; merkezi platformların mücadele biçimi olarak öne çıkardığı basın açıklamalarından kurtulmak gerekliliğidir. En kısa sürede ve en kolay örgütlenen biçim olması yönüyle basın açıklaması tercih edilmekte, fakat bu giderek tek biçim haline almaktadır. Buna artık bir son vermek gerekir... Bunun için bir yandan farklı biçimler üzerine düşünmeli ve önermeliyiz, diğer yandan ve aslolarak da, platformun başta emekçi semtler olmak üzere, okullar, işyerleri ile aşağıya doğru ayaklarını oluşturmaya hedeflemeli, önüne bunu koymalıyız. Örgütlenme biçimi olarak böyle bir düzenleme yapılırsa, eylem biçimleri de zenginleşecektir. Daha da önemli olanı, alınan kararların kitlelere inmesi, onlarla buluşup hayat bulması sağlanacaktır. Bunun için de yerel ya da alansal platformlar ve bu platformların merkezle bağlarının kurulması şarttır. Yer aldığımız merkezi platformlarda, bu konuyu yeniden gündeme getirmeli, kendi adıma bulunduğumuz tüm bölge ve alanlarda böylesi birlikler kurmaya, bunun merkezle bağını sağlamlaştırmaya özen göstermeliyiz.

Platformlara dönük bu eleştiri ve önerilerimizi sunarken, daha önceki yazılarımızda da belirttiğimiz gibi her gelişme karşısında bağımsız faaliyetlerimiz, devrimci örgütlerden kendimize daha yakın olduğumuz yapılarla ikili-üçlü eylem birliği çabalarımız sürecektir. Platformlar, bir dönemin ortaya çıkardığı geçici örgütlenmelerdir. Parti ve cephe türü örgütlenmeler ise, devrimimizin stratejik örgüt biçimleridir. Partileşme hedefiyle yürüttüğümüz örgütsel faaliyetler; cephesel birliklerin nüveleri olan eylem birlikleri; geleceğin doğru temellerde yükselmesi açısından çok daha yaşamsaldır. Ayrıca bugün öne çıkan platform türü örgütlenmelerin amacına hizmet eder hale gelmesi de, diğer ikisinde alacağımız mesafeyle orantılıdır.

Devrimci eleştirelilik, ideolojik-siyasal mücadele

Diğer siyasetlerle ilişkiler ve eylem birlikleri üzerine I. Kongre'de ortaya koyduğumuz tespitler, geçen üç yılı aşkın süre içerisinde büyük oranda doğrulandı. Genel olarak Türkiye devrimci hareketine dönük saptamalarımız da.

Tasfiyecilik olgusuyla birlikte ele aldığımız legalizm ve anti-ML akımlardan etkilenme, ne yazık ki, halen varlığını koruyor. Bunları hemen her hareketi ele aldığımız İK'nın 2003 Temmuz-Ağustos tarihli 37. sayısında etrafıca ortaya koyduk. ("TDH'nin Değerlendirilmesi" başlıklı yazı)

Bir diğer yönü, devrimci hareketlerin birbirleriyle ilişkileri ve ideolojik-siyasal mücadele alanıydı ki, o konudaki öngörülerimiz fazlasıyla haklı çıktı. İşte I. Kongre'de konuyla ilgili değerlendirmemiz:

"Geçmişin didikleyici ve incir çekirdeğini doldurmayan konulardaki kavgacı tartışma dönemi kapanmıştır. Fakat bu ne yazık ki, ileriye doru gelişimin olgunlaşmanın bir belirtisi değildir. Aksine oportünist bir uzlaşmacılığın, giderek birbirine daha çok yaklaşan siyasal duruşun, kimsenin

Kongra-Gel ve yeni PKK ile örgüt enflasyonu yaşayan Kürt ulusal hareketinin geliştirdiği politika ve taktiklere ve buna eklenilen siyasal yapıları, eleştirel (yer yer polemiksel) yazılarımız ise, hiç eksik olmadı. Böylece oportünist uzlaşma havasından kendimizi uzak tutarken, ML doğruları hatırlatan ve devrimci eleştiriye işleyen bir hat tuttuk. Siyasal olarak düzeyli, üsluba dikkat eden, amacı "bağcı dövmek değil, üzüm yemek olan" bir yazım tarzı ve dilini kullanmaya özen gösterdik.

Diğer devrimci hareketler arasında da son üç yıldır, birbirlerine dönük eleştiri ve polemikler artmaya başladı. 3 Kasım seçimlerinde boykot taktiği üzerine TİKKO, MLKP arasında geçen polemiklere, daha sonra TKİP- MLKP arasında Kongre ve Kürt sorunu eksenli daha boyutlu bir polemik eklendi. Keza gençlik örgütleri üzerinden çeşitli polemikler yapıldı. Böylece I. Kongrede sözünü ettiğimiz "oportünist uzlaşma dönemi" gerçekten sona erdi. Fakat yürütülen polemiklerin, gerek üslup olarak, gerekse içerik yönüyle çok da geliştirici olduğu söylenemez. Buna son örnek, tasfiyecilerin ÖO üzerinden yürüttüğü polemik gösterilebilir. Tefri-

nemde. Burada sadece 'yavuz hırsız' misali baskın çıkma çabalarının ve devrimcilere, liberallerin saflarından ateş açmalarının, düştükleri yerin görülmesi bakımından önemli bir veri olduğunu söylemekle yetineceğiz. ÖO, onların 'zayıf karnı'dır ve tüm saldırganlıkları bunu kapatmak içindir. (...)

Gerçek olan şudur ki; devrimci hareketler arasında bir süre devam eden 'sen beni tut, ben de seni' oportünist uzlaşmacılığı sona ermiştir. Fakat ne yazık ki, bunların büyük bir kısmı, devrimci tarzda ve mücadele-yi ileriye çeken eleştiri ve polemikler değildir.

Ne oportünist suskunluk ve uzlaş, ne de sekte saldırganlık ve temel değerlere saldırı! Her ikisi de devrimci olmayan, dolayısıyla devrimci harekete bir şey kazandırmayan -aksine yitirmesine neden olan- tutum ve davranışlardır. Doğru olan; başta karşı-devrimci akımlar olmak üzere tüm anti-ML akım ve görüşlerle politik mücadeleyi, devrimci üslup ve düzeyi koruyarak yürütebilmektir. Devrimimiz adına da geliştirici olan budur. Fakat ya uzlaşma ve suskunluk, ya da sektecilik ve saldırganlık öne çıkmakta, doğru bir rota tutturulamamaktadır. Öte yandan her tür eleştiriye, ideolojik mücadeleye, öylesine bir gardını alışı vardır ki, devrimci tarzda eleştirilere bile tahammül edilememekte, karşı taarruza geçilmektedir. Hatta her tür siyasal-ideolojik eleştiriye 'tu kaka' ilan edenler, onu pratik sorunların çözümüne engelmış gibi gösterenler çıkmaktadır. Son dönemde çeşitli platformlarda şahit olduğumuz, 'sorunu ideolojik boyuta çekiyorsunuz', 'biz burada pratiği örgütlemeye çalışıyoruz' türü yaklaşımlar, burjuvazinin ideolojiyi küçültten, kendisini de ideolojiler üstü gösteren, esasında en has ideolojik tutumun, küçük-burjuva kesimlere taşınmış halidir.

Bu tür yaklaşımlar, bizi yıldırmamalı, ideolojik duruşumuzu her platformda ortaya koyuşumuza engel olmamalıdır. Polemikler de dahil olmak üzere, ideolojik-siyasal mücadele-miz, bundan sonra da hızından bir şey kaybetmeden sürmelidir, sürecektir. Dikkat edeceğimiz tek nokta, bu tür yazılarda ve konuşmalarımızda, devrimci olgunluk ve düzeyi korumak, hakaret ve rencide edici üsluptan uzak durmak, yapıcı ve yol gösterici olmaktır.

Bugüne dek böyle bir dikkatle hareket edilmiştir, bundan sonra da böyle olacaktır.

Bu şekilde yürütülen ideolojik mücadele, devrimci eylem birliklerinin, devrimci dostlukların önünde engel değil, aksine sağlam temellere dayalı ve geleceğe yürüyen birliklerin olmazsa olmazıdır. ○

Doğru olan; başta karşı-devrimci akımlar olmak üzere tüm anti-ML akım ve görüşlerle politik mücadeleyi, devrimci üslup ve düzeyi koruyarak yürütebilmektir. Devrimimiz adına da geliştirici olan budur.

kimsene söyleyecek sözü olmayışının, birbirini idare etme ve varolan durumu koruma çabasının tezahürü olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla hiç de geliştirici olmayan, hatta geriye çeken bir durumdur... TDH, yeni bir yol ayrımının, yeni saflaşmaların kavşağında durmaktadır ve bunun ağır sancılarını yaşamaktadır. Bugünkü görece durgunluğun ve sessizliğin altında yatan gerçek budur. Ve çok da uzak olmayan bir süreçte, bu sessizlik bozulacaktır." (I. Kongre Belgeleri sf: 197-198)

I. Kongre sonrası yayın organlarımızda yer alan polemik yazılarımızla, devrimci hareketin son yıllarda unuttuğu ideolojik-siyasal mücadeleyi yeniden başlatan olduk. Savaş ve seçimler konusunda hem reformist kesime, hem de devrimci hareketlere dönük yazılarımız çıktı. Keza ÖO sürecine ve bu süreçteki taktik anlayışlara, AB beklentilerine karşı polemiklerimiz oldu. KADEK'le başlayıp

ka halinde yayınlanan ve ayları bulan bu yazılarda, başta DHKP-C olmak üzere MKP, TKİP, MLKP vb. eleştiriliyor. Tasfiyecilerin yıllar sonra ÖO polemiklerine neden ihtiyaç duydukları için bir yanı iken, -ki, bunun nedenleri bizce açıktır- diğeri, bu eleştirilerin burjuva liberal yazarların cephaneliğinden alınmış silahlarla yapılmış olmasıdır. Öte yandan kendi ÖO taktikleri, neyi savunup neyi yaptıkları gizlenmekte, yanlış buldukları halde neden ÖO'ya devam ettiklerine, nasıl bir sürükleniş içinde olduklarına hiç değinilmemektedir... Keza '96'da kitlesel süresiz açlık grevi ile onlarca kadroyu ölüme sürükleyen kendileri değilmiş gibi, şimdi diğer siyasetleri bu yönde suçlamaktadırlar....

Bu konuda tasfiyecilere söylenecek çok şey vardır, fakat öz olarak -gerek '96, gerekse 2000 ÖO üzerine düşüncelerimizi ortaya koymuş bulunuyoruz. Hem de olayın yaşandığı ve tüm sıcaklığı ile sürdüğü bir dö-

Sosyalist toplumdan günü

Mehmet Fatih

Fatih yoldaşı, 1984'ün 17 Haziran'ında yitirdik. Ama o, hep aramızdaydı, gülümseyen yüzü, denetleyen gözleriyle bize yön verdi, ışık tuttu. İşkencede, zindanda, ölüm oruçlarında, tüm canlılığı ile yanbaşımızda oldu, inançlarımızı pekiştirdi. En zor anlarımızda ilk aklımıza gelen, bize moral verendi. Her zor süreçten çıkışımızda, coşkumuzu paylaştığımız, paylaştıkça kendimizi daha güçlü hissettiğimiz bir simgeydi. Kısaca, en zor anlarımızdan, en mutlu günlerimize kadar, duyguları çok yoğun yaşadığımız

Fatih, işçi sınıfı başta olmak üzere kitlelerle örgütün buluşması için en çok çaba harcayan yoldaşlardan biriydi. Ölümüne dek, İstanbul, Adana, Ankara gibi, örgütün çalışmasının olduğu hemen her yerde çalıştı. Nerede boşluk varsa orayı doldurdu. Direnişten direnişe, eylemden eyleme koşturdu. O, örgütün hem önderi, hem savaşçısı, militanıydı. Hiçbir kasıntı, büyüklük, kendini bazı işlerden muaf tutma yoktu. Tam bir kendini adamışlık ve örgüt adamı sorumluluğuyla nerede gerekiyorsa orada bulunma refleksiyle hareket etti... Bu örgüt böyle yaratıldı! Kısa sürede çok önemli mesafeleri böyle kat etti!

her süreçte bizimle olan, bize direnme gücü ve coşku aşılayan, gurur kaynağımızdı Mehmet Fatih Öktülmüş... Ve her zaman öyle kalacak!

Fatih, sadece biz yoldaşlarının değil, tüm devrimci ve demokratların, onu bir biçimde tanıyan işçi ve emekçilerin, unutmadiğı ve unutamayacağı bir isimdir. Çünkü o, geleceğin toplumundan, sosyalizmden günümüze düşen bir ışık halesi, 'yeni tipte insan'dı. Mütevaziliğı, fedakarlığı, çalışkanlığı, sözle eyleminin bir olması, kıymet ve değer bilen yaklaşımıyla, her gittiği yerde, saygı ve güven uyandırırdu. Kişiliğini oluşturan temel değerleri, örgütlü bir devrimci olduktan sonra, devrimin değerleriyle birleştirmiş, bu onu, çok daha mükemmel ve sarsılmaz kılmıştı.

'68 öğrenci hareketi içinde atıldı kavgaya. Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de başta gençlik olmak üzere tüm işçi-emekçi kesimlerin sömürü ve zorbalığa karşı ayağa kalktığı bir dönemdi. Fatih bu dönemi, Ankara'da bir üniversite öğrencisi olarak karşıladı. Her zaman büyük bir saygı beslediğı ve çok sevdiği teyzesinin oğlu Osman Yaşar Yoldaşcan'la birlikte ODTÜ'yü kazanmışlardı. Fatih, Trabzon'da doğmuştu, fakat babasının mesleğinden dolayı ülkenin çeşitli illerinde dolaşmışlardı. Son geldikleri yer Ankara'ydı. Liseyi Ankara'da bitirdi. İlk gençlik yıllarında atletik yapısıyla sporda önemli başarılar imza attı. Yüzmede çeşitli yarışmalarda madalyalar kazandı. Üniversiteye adım attıktan sonra ise mücadele denizine atıldı. Ve bu deniz-

de de en az diğeri kadar başarılı olduğunu gösterdi.

'68 hareketinin belli başlı eylemlerinden, dönemin ABD Büyükelçisi Commer'in arabasının yakılmasında Osman'la birlikte yer aldılar. Gençliğin anti-emperyalist mücadelesinin en önünde dövüştüler. Bu kavga içinde yoldaş oldular, devrimci bir grup oluşturarak ihtilalci komünist örgüte doğru ilk adımlarını attılar.

İçinde Fatih ve Osman'ın da yer aldığı bu devrimci grup, 12Mart yarı-askeri faşist cuntasını militanca karşıladı. Devrimci dayanışmanın en güzel örneklerini sundu. Dönemin başarılı kamulaştırma eylemlerini gerçekleştirip, bunun bir kısmını Mahirlere gönderdiler. Ki Mahirler de o dönem, tutsak düşen Denizleri kaçırmak için uğraşıyordu. Bir süre sonra Fatih ve Osman da tutsak düştü. İlk tutsaklık günlerini İzmir-Şirinyer cezaevinde geçirdiler. Her ikisi de ilk deneyimleri olmasına karşın, şubeden direnerek çıktı. Cezaevini, devrimci gelişimleri yönünde değerlendirdiler. Ve 'yargılayan savunma'larını ilk orada yaptılar. Faşizmin mahkemelerini devrimin kürsüsü haline getirdiler.

'68-71 dönemini, genç bir devrimci olarak yaşayan Fatih, o hızlı mücadele pratiğı içinde kısa sürede olgunlaştı. Cezaevi yılları ve '71 yenilgisi, onu hızla çiraklıktan ustalığa doğru geliştirdi. '71 yenilgisinden doğru sonuçlar çıkarılmasını bildi. '71'in devrimci yönlerini yadsıyıp dümenlerini sağ-pasifist çizgiye kıranlarla da, hiç hata-eksiklik yokmuş gibi eski biçimde devam etmeye kalkanlarla da arasına kalın bir çizgi çekti. Onların devrimci mirasına sahip çıkılmı, fakat küçük-burjuva maceracı çizgilerine karşı, proleter devrimci bir ideolojik-siyasal hat ve örgütlenme yaratılmıydı. Bu öyle bir örgüt olmalıydı ki, düşman ona kolayca ulaşamamalı, büyük darbeler indirememeliydi. Öyle bir örgüt olmalıydı ki, sınıfın en seçkin insanlarından oluşmalı, hem ideolojik hem fiili olarak önderliği proletarya üstlenmeliydi. Denilebilir ki, Lenin'in Rusya'da küçük-burjuva devrimcisi Narodnikler'den çıkardığı dersleri, Fatih ve yoldaşları, Türkiye'de '71 hareketinden çıkardılar. Lenin, o dersler üzerinden Bolşevik Partisine giden yolları döşemiş, 'bana bir devrimci örgütü verin, dünyayı yerinden oynatayım' kehanetini, somut gerçeğe dönüştürmüştü. Fatih ve yoldaşları da, 12 Eylül sürecine damgasını vuran ihtilalci komünist hareketi, bu dönemden çıkardıkları derslerle, olumlu yönlerini alıp olumsuzluklarını gidererek başardılar.

müze uzanan bir ışık halesi

h Öktülmüş

Elbette bu kolay olmadı. THKO ile birleşme-ayrılma; grup-çevre alışkanlıkları gibi bir çok zorlukla savaşarak 'o büyük gün'e ulaşıldı. Ama hedefe kilitlenilmişti bir kez. Bu topraklarda Mustafa Suphi'lerden sonraki boşluk doldurulacak, komünist bir örgüt yaratılacaktı. Fatih ve Osman gibi seçkin komünistler, hedefe kilitlendi mi, onları durdurabilmek mümkün değildi. Çıkan engeller, sadece bir zaman kayıydı, hedef er-geç fethedecekti.

'79'un Şubat'ı, işte böyle bir tarihsel ana tınıklık etti. Fatih ve Osman'ın deneyim ve ustalıkları, Sezai ve İsmail Cüneyt'in dinamizminin yön verdiği, 'İleri Militanlar Toplantısı', komünist bir örgütün kuruluşunu ilan ederken, tüm işçi ve emekçilerin üzerine 'Şubat Güneşi'ni doğurmuş ve yürekleri ısıtmıştı.

Fatih, '71 yenilgisinden bu yana hayal ettiği komünist örgüte kavuşmanın heyecanı ile işlere sarıldı. O dönemden çıkardıkları en önemli derslerden birisi, sağlam bir yeraltı örgütü oluşturmaktı. Dönemin yaygın olan dernek-dergi çevresinde örgütlenmeye karşın, ilk iş olarak 'profesyonel devrimciler'den bir çekirdek oluşturdular. Örgütün üye ve aday üyelerini belirleyerek sınırlarını çizdiler. Hücre sistemine dayanan hiyerarşik bir yapılanma kurdular. Yayın faaliyetini de önce yeraltından başlatmayı esas aldılar. Orak-Çekiç ve İhtilalci Komünist isimlerinde, biri kitle, diğeri kadrolara dönük iki illegal yayını çıkarmaya başladılar. Basımından dağıtımına her şeyin gizlilik içinde yapılmasına büyük önem verdiler. Örgütlenme çalışmalarına ise, sanayi proletaryasının yoğun olduğu İstanbul, Adana, İzmir gibi metropollerle başladılar. Bu illerdeki belli başlı fabrikalarda 'fabrika hücreleri' oluşturdular. Ardından daha geniş işçi kesimlerine ulaşmak amacıyla kızıl sendikacılığın nüvesi, Devrimci Sendikal Birlik'leri (DSB) kurdular. 15-16 Haziran büyük işçi direnişine önderlik eden Hamit Tekin gibi sınıf mücadelesinin öne çıkardığı öncü işçilerle DSB'yi fabrika fabrika çoğaltmaya başladılar. Sivil faşist saldırılara maruz kalan gençliğe ve emekçi kesimlere, mücadelelerinde rehber oldular. Bir yandan sivil faşistlerin devlet destekli yüzünü gösterip faşist diktatörlüğü hedefe çaktılar, bir yandan da sivil faşizmin saldırılarına en militan karşı koyuşları, direnişleri örgütlediler. Bir çok bölgede onlarca faşist, ihbarcı cezalandırıldı. Hem sivil faşistlerle, hem de onları koruyan devletin kolluk güçleri polis ve jandarmayla ça-

tışıldı. Bu çatışmalarda Vedat Çataltepe, Kenan Özbilek, Songül Kayabaşı gibi genç yoldaşları şehit verdiler.

Fatih, işçi sınıfı başta olmak üzere kitlelerle örgütün buluşması için en çok çaba harcayan yoldaşlardan biriydi. Ölümüne dek, İstanbul, Adana, Ankara gibi, örgütün çalışmasının olduğu hemen her yerde çalıştı. Nerede boşluk varsa orayı doldurdu. Direnişten direnişe, eylemden eyleme koşturdu. O, örgütün hem önderi, hem savaşçısı, militanıydı. Hiçbir kasıntı, büyüklük, kendini bazı işlerden muaf tutma yoktu. Tam bir kendini adamışlık ve örgüt adamı sorumluluğuyla nerede gerekiyorsa orada bulunma refleksiyle hareket etti... Bu örgüt böyle yaratıldı! Kısa sürede çok önemli mesafeleri böyle kat etti! Hem de bir yandan faşizmle kıran kırana dövüşürken, bir yandan da HK'lı oportünistlerin alçakça saldırılarını püskürtterek...

12 Eylül faşist cuntası geldiğinde ihtilalci komünistler, ülkenin belli başlı sanayi bölgelerinde hatırı sayılır bir güç oluşturmışlardı. Ama daha da önemli olarak seçkin bir kadro kuşağı yaratılmıştı. Bunlar yeraltı savaşımında çelikleşmiş, asgari ideolojik-siyasal birikime sahip, bir komünistte bulunması gereken temel özellikleri taşıyan kadrolardı. Fatih gibi değerli önderlerin yetiştirdiği bir kuşaktı bu. Bu kuşağın, 12 Eylül'ün en fırtınalı günlerinde işkencede, zindanda, mahkemelerde direniş destanları yazması hiç de şaşırtıcı değildi. Bu ne bir tesadüftü, ne de tekil örneklerle sınırlıydı. Komü-

nist yeraltı örgütünün, komünist önderlerin büyük bir özenle yetiştirdiği, onlara kendi özelliklerini kattığı kadroların doğal duruşuydu. Onlar, sadece önderlerinin yolunu izlediler... 12 Eylül'den 17 gün sonra faşist cuntaya karşı 'ilk kurşun'u sıkıran Osman Yaşar Yoldaşcan, Metin Aydın'ları yaratmıştı. İşkenceye her alınışında direnişin boyutunu yükselten Mehmet Fatih Öktülmüş, Ataman İnce'lere örnek olmuştu. İsmail Cüneyt'in önderliği, Aslan'ı, Mehmet Ali'yi yenilmez kılmıştı. →

Denilebilir ki, Lenin'in Rusya'da küçük-burjuva devrimcisi Narodnikler'den çıkardığı dersleri, Fatih ve yoldaşları, Türkiye'de '71 hareketinden çıkardılar. Lenin, o dersler üzerinden Bolşevik Partisine giden yolları döşemiş, 'bana bir devrimciler örgütü verin, dünyayı yerinden oynatayım' kehanetini, somut gerçeğe dönüştürmüştü. Fatih ve yoldaşları da, 12 Eylül sürecine damgasını vuran ihtilalci komünist hareketi, bu dönemden çıkardıkları derslerle, olumlu yönlerini alıp olumsuzluklarını gidererek başardılar.

İhtilalci Komünistler, 12 Eylül'e her yönden donanımlı girdi. Kurulalı henüz bir buçuk yıl gibi çok kısa bir süre geçmişti ama, yeraltı örgütünü oturtmuşlardı. Cunta, tüm devrimci yayınları yasakladığında, devrimci örgütlerin geniş kitlelere ulaşımında can damarlarını keserken, komünistler, yeraltı yayınları, bildiri ve afişleriyle onlara ulaşmakta hiç zorluk çekmedi. Cuntanın emriyle tüm sendikalara kilit vurulup, işçi direnişleri ve grevlerine son verilirken, DSB, öncesinden daha güçlü bir şekilde çalışmasını sürdürdü. DSB Bültenleri, daha sık ve daha fazla çıkıyor, daha geniş dağıtılıyordu. Bu sayede bir çok işyerinde direnişler örgütlendi, işçi ve emekçilerin birbirlerinden haberdar olması sağlandı, sınıf dayanışması geliştirildi. Bir çok devrimci örgütün tamamen hareketsiz kaldığı ve 'geri çekilme taktiği' adı altında mücadeleyi terk ettiği bir dönemde, ihtilalci komünistler, 'dövüşsüz tek bir mevzi bile terk edilmeyecek, hücum!' dediler. Bu çağrıyı bildiri bildiri çoğaltıp işçi ve emekçilere ulaştırdılar. Bir anda örgütsüz ve önderliksiz kalan geniş bir kitle, o dönemde savaştan komünistleri gördü. 'Dövüşenler de var bu havalarda' dediler ve dövüşenlerin yanında saf tuttular. Sefaköy şehitlerinden Mehmet Ali Doğan, o dönem kazanılan devrimcilerden biridir. Denilebilir ki, örgütümüzün 12 Eylül sonraki faaliyetleri, öncesinden çok daha yoğun ve kapsamlı olmuş; kitlesel olarak da o yıllarda gelişmiştir. Onun için örgütümüz, hep 'zor dönemlerin örgütü' olarak bilinir. Fakat bu ateş hattındaki militan mücadelede, çok değerli kadrolarını da kaybeder. Faşist cuntayla neredeyse tek başına karşı karşıya kaldığı bu dönemde, bir çok kadro tutsak alınır, bir kısmı da şehit düşer...

12 Eylül'ün ilk günlerinde Osman'ı kaybetmek, en büyük kayıp oldu. Bir eylemi gerçekleştirmek için o gün birlikte olan Osman'la Fatih, devreye gezen jandarmayla karşılaştılar ve sokak sokak saatler süren bir çatışma ile manifesto yazdılar. Osman bir inşaati kale haline getirip son mermisine kadar çatışıp son bombasını da faşist güruhun üzerine atarak ölümsüzleşirken, Fatih yaralı halde yoldaşlarını buldu. Kan kaybından dolayı çok bitkindi, fakat asıl olarak

11 Nisan '84 tarihinde SAG'la başlayan süreç, eylemin 45. günü ÖO'ya evrildi. Fatih'in ÖO ekip-lerimizin başında yer alması, sadece yoldaşlarımızda ve direnişe katılan devrimci güçlerde değil, eylemi yanlış bulup dışında duranlarda bile kazamlacağına dair umutları arttıran bir rol oynadı.

da Osman'ı kaybetmenin acısıyla kavranmaktaydı. Yoldaşlarına hem çatışmayı, hem de Osman'ı anlatı, 'İlk Kurşun' broşürü, o günlerde bu şekilde hazırlandı ve o koşullar altında oldukça geniş dağıtıldı. Bu, tüm yoldaşlara, devrimciler, anti-faşistlere, 12 Eylül faşist cuntasına karşı mücadele çağrısıydı aynı zamanda.

Ardından Osman'ın boşluğunu doldurmak için daha yoğun bir çalışma temposuna girdi Fatih. Bir yandan İstanbul'daki çalışmaları yürütürken, bir yandan da Adana'daki boşlukları doldurmak ve il çalışmasını güçlendirmek için Adana'ya gidip gelmeye başladı.

Bu gidişlerinin birinde, randevu yerine geldiğinde, devletin farklı bir örgüt için hazırladığı polis çemberinin içinde buldu kendini. Fark ettiği anda uzaklaşmaya çalıştı, fakat arkasından polisler harekete geçti. Üzerinde silah yoktu, polislerin onu durdurma girişimine üstlerine yürüyerek karşılık verdi ve polisin silahını alarak çatışmayı başlattı. Ama her taraf polis çemberi altındaydı, bir kez daha yaralı halde yakalandı.

Fatih, daha önce de Adana'da şubeye alınmış, cezaevinde yatmıştı. Fakat uzun süre kimliğini çıkaramadılar. Farklı bir örgüte yapılan operasyonda alındığı için örgütünü bile tespit edemediler. Ancak Fatih'in gerek yakalanma anında, gerekse şubedeki tavrı, onun herhangi biri olmadığını göstermişti. Gazetelere resimlerini bastılar; üzerindeki sahte kimlikle

yazılı ismiyle "Dilaver Yanar"ım diyor, başka bir şey söylemiyor" diyerek, bunu da işkencenin olmadığına kanıt göstererek, kamuoyuna sundular. Günler sonra gerçek kimliği açığa çıkınca da Adana'dan Ankara'ya, Ankara'dan İstanbul'a tüm illerin polis merkezlerini dolaştırıp, her yerde ayrı ayrı işkenceye aldılar. Fatih, hiç birinde ismini kabul etmedi ve ifade vermedi. Ta ki İstanbul'da savcılığa çıkana dek... "İşkenceyi protesto ettiğim için şubede adımlı söylemedim. Adım Mehmet Fatih Öktülmüş." deyince, zavallı savcı, hem şaşkın, hem sevinç içinde "konuştun!" diye yerinden zıplıyordu.

Fatih, işkencede direnme çizgisine, son yakalanışında bir halka daha eklemiş; kimliği açığa çıksa bile adını söylememe, ifade vermemeye geleneğini yaratarak, bunu örgüte mal etmeyi başarmıştı.

Fatih için yeni bir zindan ve direniş süreci daha başlıyordu. Bu süreç, '84 ölüm orucu eylemine ve bu eylemde şehit düşmesine kadar devam eden bir süreç oldu...

O, İstanbul'un neredeyse tüm cezaevlerinde dolaştı. Her gittiği yerde, yaptırımlara uymayıp tek başına bir direniş cephesi açtığı ve bu cephe, yeni katılımlarla güçlendiği için, faşist idareciler tarafından oradan oraya sürgün edildi. Böylece kısa sürede Fatih ismi, cezaevi idarecilerin korkulu rüyası, devrimci tutsakların ise direniş simgesi, moral ve onur kaynağı haline geldi.

Faşist cunta, tüm toplumsal kesimleri zapt-u rapt altına alırken, özellikle de zindanlarda tam bir hakimiyet ve boyun eğiş istiyordu. Devrimci hareketin yeniden doğrulmasını önlemek için, önderlerini ve kadrolarını ezmeyi, ruhen çökertmeyi hedefliyordu. Diyarbakır'da Mamak'ta ve diğer cezaevlerinde bunu büyük oranda başarmışlardı. Fakat İstanbul cezaevlerinde bu hiç de kolay olmuyordu. Cuntanın her saldırısı, yeni bir direnişle karşılaşılıyor ve püskürtülüyordu. Sık sık açlık grevleri yapılıyor, fiili direnişlerle yaptırımların yaşama geçirilmesi engelleniyordu. Genel tablo böyle iken, dışarıdaki yenilginin etkisiyle teslimiyeti savunan örgütler de yok değildi. Dahası hemen her ör-

güt içinden çıkan 'titrafçılar' ile faşist idareciler, cezaevi direnişleri kırmaya, devrimci tutsakların morallerini bozmaya çalışıyordu.

İstanbul cezaevleri içinde Metris, bu uygulamaların 'pilot alanı' olarak seçilmişti. Her örgütün önderleri ve yönetici kadrolarının bulunduğu Metris'te devletle devrimciler karşı karşıya gelmiş 'olmak ya da olmamak' gibi keskin bir dönemece girilmişti. Metris idaresi; tüm cezaevini 'yeşiller' (titrafçılar-pişmanlar), 'pembeler' (reformistler-bağımsızlar) ve 'kırmızılar' (komünist ve devrimciler) olarak ayırmış, her birine dönük ayrı politikalar ile, direnişi ezme ve tam bir tahakküm kurarak teslim alma saldırısına geçmişti. Bunun en önemli araçlarından biri de; tek tip elbise uygulamasıydı. Bu uygulama, İstanbul dışında bir çok cezaevinde yaşama geçmiş, siyasi tutsakların teslim alınmasında belirleyici bir rol oynamıştı. Tek tip elbise(TTE) ile birlikte zorunlu spor, din dersi, istiklal marşı vb. tüm yaptırımlar sökün ediyor ve devrimci kimlik yok ediliyordu. O yüzden TTE, faşist yaptırımlara karşı mücadelede barikatın ilk örüleceği yer özelliği taşıyordu. Eğer TTE barikatı aşılsa, yaptırımların arkasının geleceği kimse için sır değildi. Onun için tüm güçlerle bu barikat sağlamlaştırılmalı ve saldırı sağanağı buradan püskürtülmeliydi.

Fatih, bu dönemde Metris'teydi. Tüm devrimci yapılar arasında hummalı bir tartışma başlamıştı. Kimileri 'mavi kefen' demişti TTE için. (O dönem tek tipler mavi renkteydi) Gerçekten de devrimci kadrolar için tek tip giymek, kefen giymekle özdeşleşmişti. Gelin görün ki, başlangıçta TTE'yi 'mavi kefen' olarak adlandıranlar, idarenin artan saldırılarıyla birlikte 'altı üst' tartışmasını başlatmış, 'altını giyip üstünü giymeyebiliriz' gibi ara duruşlarla pazarlık kapısını aralamıştı. Devlet, direnişçi güçler arasında çatlak yaratmak için bu tür formüllere sıcak bakıyor ve teşvik ediyordu. Biliyordu ki, altını giymeye razı olan, bir süre sonra üstünü giymeyi de kabullenecekti. Öyle de oldu. O kadar ki, önünü ilikleme, ya da TTE'nin cebine tutsak kartının takılıp takılmaması gibi en geri direnme noktalarında bile tutunamadılar. Bu öyle bir eğik düzlem ki, o zemin bir kez adımını atmak yetiyor-

du, gerisi çorap söküğü gibi geliyordu.

İhtilalci komünistler, TTE'yi -istiklal marşı, din eğitimi vb. faşist yaptırımlardan farklı olarak- ilkesel bir sorun görmediklerini, fakat geline aşamada, TTE'ye karşı direnişin faşist yaptırımları püskürtmede belirleyici olduğunu, o yüzden tüm güçleriyle direneceklerini ve TTE giymeyeceklerini duyurdular. O güne kadar idarenin hemen her saldırısında 'ölüm orucu' eylemini öneren Devrimci Sol, bu kez de aynısını öneriyor fakat hiçbir örgüt buna yanaşmıyordu... ÖO gibi bir eylem, ancak çok kritik aşamada, varlık-yokluk sorunu ile karşı karşıya kalındığı bir durumda yaşama geçmeliydi. ÖO, cezaevi şartlarında en üst eylem biçimiydi çünkü. Ayrıca o güne dek bir dizi süresiz açlık grevleri yapılmış, belli kazanımlar da elde edilmiş, faşist yaptırımlara boyun eğilmeden gelinmişti. Ancak TTE saldırısı, faşist cunta açısından tüm cezaevlerini teslim alma projesinin en önemli ayağıydı. Ona karşı direniş de bugüne dek yapılanların üzerinde olmak zorundaydı. O dönem Fatih'in ÖO eylemi için; "dün erkendi, yarın da geç kalınacak" demesi, tam da bu farkı ortaya koymak içindi.

Sadece devrimci tutsaklar açısından değil, Türkiye devrimi açısından bir 'dönüm noktası'ydı yaşanan. Fatih, böyle bir 'dönüm noktası'nda örgütümüzün ve kendisinin en önde olması gerektiğine inandı ve öyle de davrandı. Bunun hem Türkiye cezaevleri ve devrimi açısından, hem de örgütümüz açısından çok önemli bir dönemeç olduğunu düşünüyor ve bu 'dönemeç'i aşanların geleceğe çok büyük bir kazanım bırakacağını, bunun Türkiye devrimi kadar örgütümüzü de büyüteceğini görüyordu. Kendisini tartışmasız ilk ÖO ekibine önerirken, bu düşüncelerden hareket etmişti. Osman'ın ölümü, nasıl ki 12 Eylül'e karşı bir mücadele çağrısı olmuş, her örgütün içindeki devrimci kesimleri etkileyip tek tek unsurları saflarımıza çekmişse; İsmail Cüneyt'in ölümü, cuntanın hakimiyetini kurduğu bir dönemde nasıl önemli bir gedik açmış, yeniden umudu beslemişse, kendi ölümünün de devrimimize ve örgütümüze yeni bir soluk katacağını, onu daha ileriye taşıyacağını düşünüyor, buna inanıyordu.

Fatih'in '68'lerde başlayıp '84 ÖO eylemiyle son bulan mücadeleye yaşamı, aynı zamanda o kesitteki Türkiye devrimci barektinin ve örgütümüzün tarihidir. Onun yaşamı ve mücadelesine böyle yaklaşmak ve bu şekilde özümsemek gerekir.

Fatih'in kendini ısrarla önermesinde, kişiliğiyle bütünleşmiş özellikleri; mütevazılık, yoldaşlarına duyduğu derin sevgi ve bağlılık kadar, eylemin büyüklüğünü ve önemini görmesi ve bunun örgütümüzün geleceği açısından taşıdığı edici bir rol oynayacağına inanması belirleyici olmuştur. O, yaşamının her döneminde olduğu gibi ölüme giderken de devrimin ve örgütün çıkarlarını her şeyin üzerinde tutmuş, örgütünü büyütme için canını ortaya koymaktan sakınmamıştır.

Devlet, TTE saldırısını başlatmadan önce, Metris'de bulunan önderlerle kadro ve sempatizanları ayırma yolunu seçti. Başta Fatih olmak üzere bir çok devrimci önderi, o dönem yeni yapılan Sağ-malemler Özel Tip'e sevk etti. Böylece Metris'te kalan kadro ve sempatizanları teslim almanın daha kolay olacağını umut ediyordu. Ama hiç de düşündüğü gibi olmadı.

TTE saldırısına karşı aylar süren tartışmalarda her örgüt, tavrını az-çok ortaya koymuştu. Bu büyük dönemeçte olabildiğince geniş bir kesimi direnişe katmak gerekiyordu. İhtilalci komünistler, hemen ÖO eylemine başlamak yerine diğer yapılarla ortak biçimleri bulmaya, onları da direnişe katmaya çalıştı. Bu çabaları sonuçsuz kalınca DS ile birlikte ÖO eylemini başlatma kararı aldılar. Zaten TTE tartışmaları başladığı andan itibaren tüm kadro ve taraf-

tarlarını ÖO dahil en ileri eylem biçimlerine hazırlamışlardı. O yüzden 45 gün tüm kitleleriyle süresiz açlık grevi yapmayı ve bunu firesiz bitirmeyi başardılar.

11 Nisan '84 tarihinde SAG'la başlayan süreç, eylemin 45. günü ÖO'ya evrildi. Fatih'in ÖO ekiple-ri- nizin başında yer alması, sadece yoldaşlarımızda ve direnişe katılan devrimci güçlerde değil, eylemi yanlış bulup dışında duranlarda bile kazanılacağına dair umutları artıran bir rol oynadı. Çünkü Fatih, o güne dek eylemlerdeki tavrı ve kişiliği ile, herkeste büyük bir güven uyandırmıştı. Fatih varsa, ölümüne bir direniş gerçekleşecek demektir. Fatih ölür ama teslim olmazdı.

Öyle de oldu. Fatih, bu direnişin özgünlüğünü kavramış ve zaferin ancak ölümlerle geleceğini herkesten önce görmüştü. O yüzden ÖO sürecinin başında, 'ipi ilk kim göğüsleyecek' yarışı başladı. Rüyalarında Stalingrad'da çarpıştı. Arkası Moskova'ydı. Düşman Moskova'ya girmemeliydi. Barikatı onun önünde kurmuş, savaşıyorlardı. Bu savaşta şehit düşecekler ama düşmanı Moskova'ya sokmayacaklardı. Fatih, bir kızıl ordu komutanı gibi yönetti savaşı. Başta yoldaşları olmak üzere yarındaki tüm direnişçilere moral aşıladı. Direnişin dışındaki güçleri, bir biçimde destekçi yapmaya çalıştı. Ve ölümüyle bunu da başardı. Kızıl ordu komutanı gibi yönettiği savaşta, bir kızıl ordu komutanı gibi şehit düştü.

TTE saldırısının püskürtülmesi ve İstanbul cezaevlerinin teslim alınmamasında, '84 ÖO eylemi ve o eylem içinde Fatih'in rolü, belirleyicidir. Aradan geçen 20 yılı aşkın süre, bu gerçeği her defasında teyit etmiş, dost-düşman herkesi, kabul etmek zorunda bırakmıştır. O günlerde ÖO eylemine katılmayıp bunu bir 'cinayet', bir 'intihar' olarak değerlendirenler, sonraki yıllarda hatalarını anlamışlar, kimi açık kimi örtük biçimde bunu itiraf etmiştir. Bu örgütler, '96 ve 2000 ÖO eylemlerine katılarak pratikleriyle de '84'ün özeleştirisini yapmışlardır.

Fatih yoldaşı kaybedeli 21 yıl oluyor. Bu süre içerisinde ne devletin baskı, sömürü ve şiddeti ne de buna karşı direniş ve mücadele bitti. Devlet, hala cezaevlerini

tam olarak teslim alamamanın sıkıntısı içinde kıvranıyor. Yasa üzerine yasa çıkıyor. Devletin cezaevlerini bir türlü teslim alamamasında, '84 ÖO eylemi ve Fatih yoldaşın rolü asla unutulamaz. O, gerçekten de düşündüğü gibi bir 'dönemeç'e dangasını vurdu ve ölümünden sonraki on yılların kaderini belirledi. Onun içindir ki, 17 Haziran'da sadece Fatih yoldaşı değil, tüm ÖO şehitlerini anıyor, onu direnişin simgesi ve 'geleceğin insanı' olarak selamlıyoruz.

Fatih'in '68'lerde başlayıp '84 ÖO eylemiyle son bulan mücadeleye yaşamı, aynı zamanda o kesitteki Türkiye devrimci hareketinin ve örgütümüzün tarihidir. Onun yaşamı ve mücadelesine böyle yaklaşmak ve bu şekilde özümsemek gerekir. 16 yıllık kısa sayılabilecek devrimci yaşamında, devrimci hareket bir çok iniş-çıkış yaşamış, bu döneme büyük zaferler ve yenilgiler sığmıştır. Fatih, bu inişli-çıkışlı sürecin hiçbir aşamasında boyun eğmemiş, kendini ve örgütünü hep daha ileriye taşımamın kavgasını vermiştir. Fatih'in tüm devrimci yaşamına dangasını vuran 'Biz Kazanacağız!' şiarı, bugün biz yoldaşlarımızın yüreğinde, bilincinde ve eylemlerinde yankılanmaya devam ediyor. Bu inanç ve ıddiayı, pratikleştirmek, onu 'büyük güne' taşıyarak gerçek kılmak, hepimizin boynunun borcudur.

Bir kez daha diyoruz ki, Fatih'i anmak, örgütümüzü daha geniş kesimlerle buluşturmak ve devrimin örgütü haline getirmektir. Biliyoruz ki, Fatih ve tüm şehitlerimiz, ancak o zaman rahat uyuyacaklar. Şehitlerimizi yaşatmak, yeni kuşaklara tanıtmak, ancak örgütümüzü büyütmeyle mümkündür. Onların en büyük özlemleri de örgütümüzün başta işçi sınıfı olmak üzere emekçilerle bağlarının güçlenmesi ve devrimimize önderlik etmesidir. Özlemlerini gerçek kılmak, bizim için bir borç, bir onur, şehitlerimize verilmiş bir sözdür.

Sözümüzü dün olduğu gibi bugün de tutacağız!.. O

Elimize posta kanalıyla ulaşan TİKB(B) Merkezi Yayın Organı "İhtilalci Komünist" in Mayıs-Haziran 2005 tarihli sayısında yer alan "M. Fatih Öktülmüş" başlıklı yazıyı güncel öneminden dolayı yayınlıyoruz.

Hayat=195 dakika mıdır? ÖSS Sınavı Kaldırılsın!

Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) 18 Haziran'da yapılacak. Her yıl 2 milyona yakın öğrencinin girdiği ÖSS'de kazanan "şanslı" öğrenciler, ancak 150 bin civarında oluyor. Sınavdan sonra ise, son yıllarda gündeme oturan "başarılar" çok, "sıfır çeken" öğrenciler oluyor. Eğitimin paralı hale getirildiği ve yaz boz tahtasına döndürüldüğü, bilimsellikten uzak, ezberci olduğu bir sistemde bu kaçınılmazdır. Okullardaki eğitimin nitelik olarak düşük olması, milyonlarca lise öğrencisini dersane kapılarına gitmeye zorlarken, eğitimde dönen milyarlarca dolar, burjuvazi için yağlı bir alanı oluşturmaktadır.

11 yıllık eğitim süresinin ardından, 2 saate sıkıştırılmış bir sınavı "hayatın her şeyi" olarak sunanlar, bir yandan da "parası olmayan okuyamaz" diyerek işçi ve emekçi çocuklarına kapıyı büyük oranda kapatıyorlar. Eğitimde eşitliğin olmadığı o kadar açıktır ki, sınavlardan sonra açıklanan kıyaslamalarda, genelde işçi ve emekçi çocuklarının okuduğu devlet liselerinden sınavı kazanma oranı yıldan yıla geriliyor. Üniversite kazanma oranı daha çok fen ve özel liselerin elinde. Arada bir dereceye giren işçi ve emekçi çocuklarını da şaşalı reklamlarla karşımıza çıkarırlar. Sonradan bunların bir çoğunun Fetullah Gülen cemaati ile bağları anlaşılır.

Her yıl sayısı artan özel vakıf üniversitelerine milyonlarca doları destek maksatlı aktaran devlet, aynı özeni ne hikmetse kendi okullarına göstermez. Bir yandan kırık sınıflarda, kalorifer-siz ve yıkık dökük yerlerde eğitim görenler, diğer yanda en lüks sınıflarda, en lüks aletlerle ve öğretmenlerle eğitim görenler, "eşitlik" adına aynı sınava girerler. İşçi ve emekçi çocukları kazanamazsa, çalışmaya başlayarak, gelecek yılki sınava hazırlanır. Diğer ise, kazanamasa bile vereceği dolarla paralı üniversitelerden birine kapağı atar. Yani, bakkaldan ekmek alır gibi eğitimini satın alır.

Öğrenci Seçme Sınavı'nın puan hesaplamaları her yıl değiştirilmektedir. Orta Öğretim Başarı Puanı'yla öğrenciler birbirini geçebilmektedirler. Örneğin bir devlet okulunda okuyanla, özel bir lisede okuyan iki öğrenci aynı puanı alırsa, üniversite kazanma oranı en yüksek okulun öğrencisi tercih edilmektedir. Haliyle, özel-lerde ya da fen liselerinde okuyanların kazanma oranı daha yüksektir. Onlar avantajlı durumda olacaktırlar. Devlet okuluna gi-

den bir öğrenci ise, sınavı kazanabilmek için dershaneye gitmek zorunda hissetmektedir kendini. Çünkü, okullardaki eğitimin kalitesi bellidir. Ya yıl boyunca öğretmen "yokluğu"ndan ders görememiştir, ya da gördüğü dersleri uygun ortamlarda öğrenememiş ve sadece ezberlemeye çalışmıştır. Fizik, kimya, biyoloji gibi dersler, laboratuvar ortamında bilimsel olarak yapılması gerekirken, bunlar kaba formlerin ezberlenmesi derekesine indirilmiştir. Değil laboratuvar, basit bir lamelin bile ne olduğunu bilmemekte birçok öğrenci.

Son yıllarda yapılan araştırmalar göstermiştir ki, devlet okullarında üniversiteyi kazanma umudu taşıyan öğrencilerin yüzdesinde büyük bir azalma vardır. Öğrencilerin yüzde 90'ı umutsuzluk ve gelecek kaygısından dolayı ya okulu bırakıp çalışmak zorunda kalmakta ya da okulu çete-mafya ilişkileri içinde bitirmektedir. Sınava girse bile ufkunu en fazla Açıköğretim fakültesiyle sınırlamaktadır bir çoğu. Derslere çalışmaktan çok, akıllarda dizilerin kahramanları, sporcular yer etmekte, hayallerini bunlar süslemektedir. Ne olacağını diye sorulduğunda "şu mesleği hedefliyorum" diyenlerin sayısı çok azdır. Yani maddi ve manevi fakirleşme, hayalleri ve umutları da fakirleştirmektedir.

Son yıllarda ortaya çıkan bir sorun ise, meslek lisesi mezunlarının üniversiteye doğrudan girebilmeleridir. AKP hükümetiyle birlikte çıkarılan bir yasayla, birçok meslek lisesi mezunu, "üniversiteye gitmekte"ler. Oysa bu okullar, liselerin sadece birazcık gelişmiş olmaktan başka bir anlam taşımamaktadır. AKP için ise hayli anlamlıdır çünkü, imam hatip liselileri üniversitelere sokmak yönünde önemli bir adım atmıştır.

Sınavı kazanıp da üniversiteye girmeyi başaran işçi ve emekçi çocukları, harc cenderesi altında ezilmektedirler. Eğitimin paralı hale gelmesinden kaynaklı, bir yandan okurken bir yandan da çalışmak zorunda kalmaktadırlar. Üniversitelerdeki bilimsellik ve demokratiklik ise YÖK cenderesi altındadır. En küçük bir hakkı için direndiğinde, her türlü soruşturmaya uğramaktadır. Cop, biber gazı, gözaltılar, okuldan atılmalar vb. onları bekler.

Evet, bir üniversite sınavı daha yapılıyor ve sınavdan sonra başarılarından çok, başarısızlıkları konuşacağımız şimdiden belli. Yıl içinde çete olayları, ölüm olaylarıyla gündemde olan liseli-ler ve liseler, bu sınavdan sonra daha çıplak haliyle ortaya çıkacak.

11 yıllık emek, tek sınava bağlanamaz, bağlanmamalı. Eğitimdeki kalitenin ve eşitliğin ortaya çıkması için, başta liseli gençlik olmak üzere tüm öğrenciler, seferber olmalı, haklarını aramalıdır. Çalışan sadece iki saatlik bir zaman değildir, 11 yılımızdır, geleceğimizdir. Üniversite sınavı derhal kaldırılmalı ve eğitim parasız hale getirilmeli, işçi ve emekçi çocukları, yüksek öğrenimini yapabilmelidir. Bunun için de 12 Eylül'ün bir ürünü olan YÖK kaldırılmalıdır. O

DTCF'de bahar şenliği

DTCF Bahar şenliği 25 Mayıs'ta çok büyük bir katılımla Geleneksel Yasaklı DeTeCeFe Şenliği adıyla yapıldı. Çuval giyme, Ağızda kaşık içinde yumurta taşıma, ip çekme yarışmaları düzenlendi. İdilcan müzik gurubunun ve davul zurna ekibinin parçalarıyla oluşturulan halaylara büyük bir katılım oldu. Dekanlığın yasakçı tutumu kinandı ve okulumuzda bu tür etkinliklerin önemi üzerine duruldu. Herkesin bu etkinliklere katılması istendi. Etkinlikte birliktelik, kardeşlik üzerine sık sık vurgular yapıldı. Organizasyonun eksikliğinin yaşandığı şenlikte moral ve coşku daha önce DTCF'de birkaç yıldır özleneni karşılar nitelikteydi. Ancak disiplinden yoksundu ve bir ilk olmanın zayıflıklarını fazlasıyla taşıyordu. Bir arkadaşımızın türkülerıyla bizi coşturduğu bir anda; birbirlerine su şakası yapanlara müdahale edilmemesi önemli bir eksiklikti çünkü cihazlar da arkadaşımız da sudan olumsuz etkilendi. O anda arkadaşımıza arkadaşına yardımcı olmaya çalıştık ancak bu sefer organizasyondaki bir arkadaşın müdahalesi ile karşılaştık. Zaten su şakasını yapanlar arasında organizasyonda yer alan arkadaşlarda vardı. Arkadaş dinletisine devam etti ancak performanstan düştü. Bu nokta da önemli dersler çıkarılması gerekmektedir birlikte şenliğin havası çok olumluydu. Dil-Tarihin bunu daha ileri taşıması ve yoğunlaştırması gerekiyor.

5 Mayıs'ta HÜ. Beytepe kampüsüne gelen Denktaş öğrenciler tarafından protesto edildi. Jandarma hemen vahşice müdahale ederek dokuz kişiyi gözaltına aldı. Herkesi serbest bırakırlarken gözaltına almaya çalışırken başından bir tutam kopardığı bir arkadaşı birkaç gün alıkoymuştu ve ona zorla kendisine ait olmayan bir ifadeyi defalarca önünü koyarak imzalatmaya çalıştı.

Bu yıl, geçen yılların aksine Denizler mezarları başında kalabalık olarak anıldı. 78liler vakfının icazetiyle düzenlenen anmaya Yürüyüş dergisi dışında bütün çevreler katıldı. Mücadele Birliği merkezi bir şekilde gelmişti anmaya. İşçi Partisi de farklı olarak ama aynı saatte ordaydı. Denizlerin son mektupları okundu ve onların anıları anlatıldı. 8 Martta 6 Kasım'da vb. pek çok etkinlikte bir araya gelemeyen bu çevrelerin 78liler vakfının organizasyonlarında bir araya gelmeleri oldukça düşündürücüdür.

DTCF'den PDD okurları

DİPLOMALI İŞSİZ OLMAYACAĞIZ

İnönü Üniversitesi öğrencileri ve üniversite mezunu bir grup bir araya gelerek, öğretmen atama kontenjanlarını ve işsizliği protesto etmek için eylem yaptı. Eyleme, bir öğrenci, üzerinde "Diplomalı Hayat" pankartını asıp, salatalık ve domates bulunan kutuyu taşıyarak geldi.

Malatya'da bir araya gelen üniversite öğrencileri ve üniversite mezunu bir grup oluşturdıkları "Diplomalı İşsiz Olmayacağız Girişimi" adı altında eylem yaptı. Eyleme katılan bazı öğrenciler, "Diplomalı hayat olmayacağız" yazılı dövizler taşıdı. Ayrıca "İHTİYACA GÖRE ATAMA" Adanmış Kadroların Partisi, "Diplomalı işsiz olmayacağız, Direne direne atanacağız, Susma sustukça sıra sana gelecek v.b. yazılı dövizlerin de taşıdığı eylem coşkulu geçti.

Öğrencilerin oluşturduğu "Diplomalı İşsiz Olmayacağız" grubu, 20 Mayıs günü öğle saatlerinde PTT binası önünde eylem yaptı. Grup adına basın açıklamasını okuyan İsmail Dağdeviren, "Bir toplumsal yapı içerisinde eğitim basit kurumdur, yani eğitim ne kadar kaliteli, işler bir halde ise diğer kurumlar da o yönde gelişim gösterir. Dolayısıyla eğitime her açıdan önem ve özenle yaklaşılmalıdır. Nitekim gelişmiş ülkelere baktığımızda eğitime diğer kurumlara göre daha fazla kaynak ayrıldığını görüyoruz. Ülkemize baktığımızda ise eğitim üçüncü hatta dördüncü plana atılmıştır. Toplumumuzda bu geri plana atılmışlığın etkilerini çok derin bir şekilde yaşamaktayız maalesef. Sağlıklı eğitim politikalarının uygulanmaması neticesinde okullarımız eğitim-öğretim yapamaz hale gelmiş, öğretmen ve öğrencilerin şiddet olaylarına sahne olmuştur" dedi.

Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini gösterecek alanların olmayışı ve öğretmenlerin yaşam standartlarının düşüklüğünün şiddetli tetikleyen unsurlar olduğunu kaydeden Dağdeviren, şöyle konuştu: "Üniversite öğrencileri olarak bizler de emek, zaman ve para harcayarak bu yönde meslekler seçip eğitim aldık, fakat bunları uygula-

yabileceğimiz alanların olmayışı ya da asgari düzeyde olusu gençliği işsizlikle karşı karşıya getirmiş ve onları umutsuzluğa sevk etmiştir. Gençler öğrenim gördükleri alanların dışında işler yapmak zorunda bırakılmıştır. İşte biz, gençlik üzerindeki kara bulutları dağıtma adına umutsuzluğa hayır diyoruz! Bu bağlamda ilk olarak Kamu Personel Seçme Sınavında ataklanan kadroların ihtiyacın çok altında olusuna ve bazı bölümlere de hiç kadro verilmeysiine tepki gösteriyoruz.

160 BİN AÇIK VAR,

10 BİN ATAMA YAPILDI

KPSS ile atanması yapılacak öğretmenlik kadrolarına dair kontenjanlar açıklandı. 160 bin öğretmen açığına karşın 10 bin yeni öğretmen atanması trajik komik bir rakamdır. Bu gerçek Türkiye'deki eğitimin profilini çok iyi bir şekilde ifade etmektedir. Bu durumun yol açacağı çırpıklıkları tahmin etmek çok zor değil. Bu yüzden öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının gelecek kaygılarına neden olan sözleşmeli öğretmenlik uygulamasına hayır diyoruz. Biz gençler diplomalı işsiz olmak istemiyoruz. Geleceğe umutla bakan insanlar olmak ve böylece insanlar yetiştirmek istiyoruz. Bizler eğitimin gücüne inanan, iyileştirilmesi yönünde emek harcayan kişiler olacağız. Yöneticiler de gençliğin geleceği ile ilgili kararlar alırken sesimizi kulağına vermeli. Unutulmamalıdır ki gençlik geleceğin teminatıdır.

Üniversite mezunu gençlerin kamuda istihdam olamamaları artırılmalı, kadrolar genişletilsin!

160.000 öğretmen ihtiyacına karşın 10.000 yeni öğretmen atanmasına hayır, tüm öğretmen adayları kulsuz atansın!

Sözleşmeli öğretmenlik uygulaması tanımayla terkedilsin!

Atama yapılmayan kadrolar açılmalı!

Eğitime daha fazla kaynak ayrılmalı!

Bu talepler etrafında toplanmış olduğumuz 5 bine yakın imzayı ilgili makamlara göndereceğiz" dedi. Basın açıklaması sırasında ve sonrasında oldukça coşkulu olan yaklaşık 150 kişi dağıldı. Sık sık Diplomalı İşsiz Olmayacağız, Direne direne kazanacağız, Direne direne atanacağız, susma sustukça sıra sana gelecek v.b sloganlar atıldı.

**İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİNDEN
PDG OKURU**

İTÜ'deki Faşist Saldırıları

İTÜ Maslak Kampüsü'nde her yıl yapılan Bahar şenliğinin yirmincisi yapıldı.

Bu yılki şenlikte iki farklı takvim hayata geçirilmişti. Bir yandan HÖC'ün düzenlediği 3-8 Mayıs tarihleri arasında yapılan şenlik, yine aynı alan üstünde 4-9 Mayıs tarihleri arasında YÖGEH'in başını çektiği şenlik vardı.

Bizler de PDG'liler olarak, 8 Mayıs'ta stant açmak için Maslak'a gittik. Gittiğimizde henüz stantlar açılmamıştı ve devrimci öğrenciler dışında pek fazla kimse yoktu. İki gün önce buraya geldiğimizde HÖC'lü arkadaşlar, şenliğe ilginin, geçen yıllara göre oldukça düşük olduğunu belirtmişlerdi. Biz stantları açmak için beklerken, yağmur da başladı. Bu sırada, faşistlerin okulda, ertesi gün Türk bayraklı yürüyüş örgütlemek için, masa kurup imza topladıkları haberi geldi. Bunun gerekçesini ise, YÖGEH'li öğrencilerin birkaç gün önce pusili yürüyüş yapmasını gösteriyorlar, "PKK'liler okulda yürüyüş yapıyorlar" diye örgütlenme sağlıyorlardı.

Bu haber gelir gelmez, öğrenciler kalabalık bir şekilde oraya gidip, masayı dağıttılar. "İTÜ Faşizme Mezar Olacak", "Yaşasın Halkların Kardeşliği" ve "Yaşasın Devrimci Dayanışma" sloganlarıyla şenlik alanına geri döndüler.

Programın başlaması için hazırlıklar yapılmaya devam etti. Yarım saat sonra, faşistlerin bu sefer de şenlik afişini indirdikleri haberi geldi. Daha kalabalık bir şekilde gidildi ve olayı yapanlar cezalandırıldı. PDG olarak biz de bu cezalandırmaya aktif olarak katıldık. Bu arada polis de şenlik alanının yanındaki yola yığınak yapmaya başladı. Öğrenciler, "Katil Polis Üniversiteden Defol", "İTÜ Faşizme Mezar Olacak", "Yaşasın Halkların Kardeşliği" sloganlarını attılar. Saat 15'e geldiğinde, yağmur şiddetini artırmıştı ve stant açamayacağımızı düşünerek biz İTÜ'den ayrıldık.

Ertesi gün, faşistler, İP'liler ve diğer şovenist kesimlerin bulunduğu 500 kişilik grup, Türk bayraklarıyla yürüyüş yapmışlar okulda ve şenlik alanına saldırmak istemişler. O anda devrimci öğrencilerin sayısı oldukça azmış. Tabi şenlik alanıyla faşistlerin arasına polis girmiş ve eylem böylece bitmiş. Ancak faşistler, dışarıda yakaladıkları öğrencilere saldırmışlar. Televizyon ekranlarına da yansıdı bu olaylar. Daha kötü olanı ise, polisin "sizi şenlik alanından uzaklaştıralım" demiş olması. Bu teklifi, polis otobüsleriyle çıkarmak şeklinde yapmışlar. YÖGEH bunu kabul etmiş ve binmiş, diğer öğrenciler ise toplu bir şekilde okuldan ayrılmışlar.

İTÜ'de yaşananlar, devrimci dayanışmanın iyi örneklerini yansıtmakla birlikte, 20 yıldır süren bir şenliğe ilginin bu kadar azalmasının sebeplerini ve bırakılan eksiklikleri de göstermiş oldu. Şenliğin "stant açıp-açtırmama" meselesi yüzünden ikiye bölünmüş olması, örgütlenme ve öğrencileri şenliğe çekme yönünde yaşanan zaafı ve tabi ki, son saldırıya gerekli tepkinin konulamaması, ilerleyen süreçte önümüze yeni zorlukları çıkartacaktır. Devrimci öğrenci gençlik, faşist saldırılara gerekli cevabı veremediği müddetçe de ilerlemesini sancılı yaşayacaktır. Birlikte hareket etmenin zorunluluğu ortadayken, devrimcilere yönelik, yurtsever gençlikten gelen saldırılarla uğraşmak, oldukça zayıf düşürmekte ve devletin ekmeğine yağ sürmektedir.

İstanbul PDG

EĞİTİM ÜZERİNE

Bizim eğitimimiz, yaygın olarak bilindiği gibi 'siyasal eğitim'le de sınırlı değildir. Siyasal, sosyal, örgütsel, askeri, geniş bir içeriğe sahiptir. Siyasal eğitimi de sadece 'kitap listeleri' belirlemek, onları hatmetmek olarak algılamamak gerekir.

Elimize posta kanalıyla ulaşan TİKB(B) Merkezi Yayın Organı "İhtilalci Komünist"i'nin Mayıs-Haziran 2005 tarihli sayısında yer alan eğitim yazısını, kısaltarak yayınlıyoruz.

Eğitim çalışması' hemen her dönem, önümüzde duran önemli görevlerden biridir. Kadroları her yönden yetkinleştirme; sempatican ve taraftarları daha örgütlü hale getirme, ML çizgiyle bütünleştirme açısından 'eğitim çalışması'na her zaman ihtiyaç vardır. Elbette kimi dönemler bu ihtiyaç daha yakıcı bir hal alır ve kendisini dayatır.

Son günlerde, çeşitli birimlerde yer alan yoldaşlardan 'eğitim çalışması' talebi artmaya başladı. Bu talep, kadrolarımızdan olduğu kadar, sempatican ve taraftarlarımızdan da geliyor. Kuşkusuz bu yöndeki taleplerin artması sevindiricidir. (...)

Elbette her tıkanma ve aksamada, 'eğitim çalışması'nı hatırlayıp onu öne çıkartanlar, ya da pratik faaliyetlerin yoğunlaştığı dönemlerde 'eğitim' diye tuturanlar da vardır. Bunlar, bir şeyler eksik, yanlış gidiyorsa, üzerine düşen görevleri yapmamışsa, ya da bir konuda eleştirilmişse; "eğitim yapmıyoruz da ondan" derler. Eğitim, ancak o zaman akıllarına gelir. Tıpkı bir reklam filminde ünlü komedyenin, suçüstü yakalandığı sırada "eğitim şartı!" demesi gibi. Dolayısıyla bu tür 'eğitim' istemleri, daha çok bir şeylerin üzerine kapama, bahaneler bularak işin içinden sıyrılma çabasıdır. Ya da pratik faaliyetlerden kaçmanın, kendini okuma-araştırma ile sınırlamanın, aydın hastalığı olan entelektüalizmin yansımalarıdır.

Açık ki, son günlerde bizde artan eğitim isteği, bundan farklıdır. Geline aşamanın ortaya çıkardığı bir ihtiyaçtır. Daha doğru ifadeyle zaten varolan bir ihtiyacın yakıcılaşmasıdır. Bu yönüyle sağlıklı bir istektir. Fakat ikinci türden 'eğitim' isteklerini de yabana atmamak gerekir. Kimi dönem böyle durumlarla karşılaşıldığı olmuştur. Onun için 'eğitim'den, 'eğitim çalışması'ndan ne anlamak gerektiği, bunun altının nasıl doldurulacağı, nasıl ele alıp yürütüleceği üzerinde biraz durmak gerekiyor.

'Eğitim çalışması'ndan ne anlamak gerekir?

'Eğitim' denince, ilk akla gelen, belli başlı konularda kitap listelerinin çıkartılması, o kitapların okunarak veya anlatılarak konunun işlenmesidir. Okuma oranında giderek azalma eğilimi de gözönüne alınırsa, bu daha çok bir 'sorumlu'nun grubu toplayıp yüksek sesle okuması veya anlatması şeklinde anlaşılabilir. Bir çok yoldaş 'eğitim çalışması'

masası" talep etmekte ama ona 'en kolay yoldan' ulaşmayı istemektedir. 'En kolay' da birinin adeta drajeler halinde bilgiyi sunması, onun da bunları yutmasıdır. Açık ki, böyle bir 'eğitim' gerçek işlevini yerine getirmez. Kişiye en fazla bir takım konularda basmakalıp bir şeyler söyleme olanağı verir. Bunun da faydasıdan çok zararı olur.

Önce 'devrimci eğitim'den ne anlaşılması gerektiği ortaya konulmalıdır.

Devrimci eğitim, sadece kitap-dergi okumakla olmaz. Çünkü sözkonusu olan, kişiliğin dönüşümüdür. 'Eski düzene' yani burjuva topluma ait ne varsa atılması, sosyalist 'yeni tipte insanın' yaratılmasıdır. Bunun da birkaç düzine kitap okumakla sağlanamayacağı açıktır.

Devrimci eğitim, siyasetten felsefeye, sanattan spora, hayatın her alanını kapsamak durumundadır. Her olay ve gelişmeyle ilgili sosyalist bakış açısını ortaya koyabilmek, devrimci tarzda yorumlama gücüne ulaşabilmektir. Sadece düşüncede ve yorumda devrimci olmak da yetmez. Yaşamın her anında devrimci bir pratik sergileyebilmektir. İş yerinde, okulda, evde, aile ve akrabalarla, arkadaşlarla ilişkilerde, giyiminde, konuşmasında, kısaca günlük yaşamın her karesinde devrimci bir duruş içinde olabilmektir. Elbette ki bu, bir çırpıda olmaz, hatta yılların birikimi ve tecrübesi ile sağlanır. Fakat kişi, daha devrimciliğe adımını attığı andan itibaren 'eski'ye dair yönlerini terketmeli, 'yeni' kimliği edinmeye çalışmalıdır. 'Devrimciyim', 'komünistim' dediği andan itibaren, başta yakın çevresi olmak üzere herkes, o kişide bazı şeylerin değiştiğini görmeli, 'yeni insan'ın ilk nüvelerini bulabilmelidir.

Gorki'nin ünlü "Ana" romanını çoğumuz okumuştur. Ana, oğlu Pavel'deki olumlu değişimleri gördüğü zaman, hem çok sevinir, hem de bunun kaynağını öğrenmeye yönelir. Önce babası gibi içki içen, annesi ile hiç ilgilenmeyen oğlu, son zamanlarda içkiyi bırakmış, konuşması, duruşu, her şeyi değişmiştir. Ana, bu değişimin, oğlunun boşeviklerle kurduğu bağlarda olduğunu sonradan anlayacak ve bir süre sonra o da partinin bir neferi olacaktır. Çünkü parti, her şeyden önce ona oğlunu kazandırmıştır. O, 'yeni tipte insan' oğlu Pavel'de ve onun arkadaşlarında görür. Doğru düzgün okuma-yazması olmadığı halde, onların yolunun doğru olduğunu, gördüğü bu değişimlerden anlar. Ve onlara katılmakta

tereddüt etmez.

Bir çok insan da tıpkı romandaki Ana gibi, teorimizden önce, duruşumuza, hal ve hareketlerimize, tavırlarımıza bakar ve bize ilk notu oradan verir. Çünkü dış görünümüz, esasında özsel yönün, yani ideolojik-siyasal hattımızın bir yansımasıdır. Bu yansıma ne kadar bire bir olur, ne kadar çakışır, etrafımızdaki kişilerin bizim şahsımızda devrime ve örgütümüze ilgisi artar, bu ilgi bir süre sonra öğrenme merakına ve bir biçimde ilişki kurmasına yol açar.

Peki "eski düzenden kalma" alışkanlık ve davranış biçimlerimiz nasıl değişecek, 'yeni tipte insan' olma yolunda nasıl yürünecektir?

Elbette bunun için ideolojik-siyasal eğitim bir zorunluluktur. Bununla birlikte pratik faaliyetlerde de aktif biçimde yer almak, askeri eğitimin ilk bilgilerini edinmek gerekir. En sağlıklı gelişme, teori ile pratiğin birbirini besleyecek şekilde iç içe geçmesi, birbirini tetiklemesidir. "Önce kitap okuyup bilinçlenelim, sonra pratik yapalım" gibi düşünceler, devrimci bir yaklaşım değildir. Keza pratik faaliyetler içinde olup da tek satır okumamak, teoriyi küçümsemek de bir o kadar yanlıştır. Klasik deyimle 'teori' bizim el fenerimizdir. Fenersiz yola çıkmak, her türlü kazaya davetiye çıkarmaktır. Devrimci teori, devrimci pratik içindir. Pratiğe dökmeyen, onu yönlendirmeyen bir 'teori'nin, gelişimimize hiçbir katkısı olmayacağı, ansiklopedik bilgi yığınının öte anlam taşımayacağı açıktır. Böyle ezber ve gereksiz bilgi yığını, burjuva toplumun eğitim anlayışıdır. Oysa Marks, bizim eğitim anlayışımızı şöyle ortaya koyar: "Bugüne dek bir çok filozof dünyayı yorumladı. Bizim farkımız sadece yorumlamakla kalmayıp değiştirmektir."

Bir devrimciyi, bir filozoftan ayıran temel kıstas budur: Değiştirmek! Tüm dünyayı değiştirme-dönüştürme iddiasıyla işe başlayanların, kendilerini değiştirip dönüştürmemeleri mümkün müdür? Böyle bir durumda ne kadar inandırıcı olabilirler? Ve gerçekten etraflarını ne kadar etkiler, nasıl mücadeleye kata-

bilirler? O halde her tür 'eğitim çalışması' yaşamı ve kendimizi değiştirmeye-dönüştürmeye hizmet etmelidir. Dünyayı değiştirme mücadelesi, aynı zamanda kendimizi, kendimizdeki 'eski'yi, olumsuzluğu yıkmak ve 'yeni'ye, 'yeni tipte insana' ulaşma mücadelesidir.

'Eğitim çalışması'nı da, dünyadaki her tür gelişmeyi doğru yorumlama gücü ve onları değiştirme iradesini gösterme olarak algılamalı, bu güç ve iradeye ulaşabilmek için istemeliyiz.

Nasıl bir 'eğitim'?

Eğitime neden ihtiyaç duyduğumuz, bizim eğitim anlayışımızın burjuva eğitiminden farkı, eğitimle neyi amaçladığımız konusunda tam bir fikir açıklığı oluştuktan sonra, 'nasıl bir eğitim' sorusuna geçmeli, bu eğitimin yol ve yöntemlerini tartışmalıyız.

Bizim eğitimimiz, yaygın olarak bilindiği gibi 'siyasal eğitim'le de sınırlı değildir. Siyasal, sosyal, örgütsel, askeri, geniş bir içeriğe sahiptir. Siyasal eğitimi de sadece 'kitap listeleri' belirlemek, onları hatmetmek olarak algılamamak gerekir.

Siyasal eğitimin, ideolojik-teorik yanı vardır; bir de politik-taktiksel yönü. Bunlar mümkün olduğunca iç içe yedirilerek verilmelidir. Örneğin bugün ABD'nin Ortadoğu ve Kafkaslar'da yürüttüğü politikayı 'yeni emperyalist savaş' olarak niteliyoruz. Bu, politik bir saptamadır. Bunun tüm kadrolarımız, sempatican ve taraftarlarımızın daha iyi kavrayabilmesi için; emperyalizm ve emperyalist savaş olgusunu ideolojik-teorik boyutuyla da öğrenmesi, yerli yerine oturtması gerekir. Burada ilk başvuru kaynağı olarak Lenin'in "Emperyalizm" kitabını, Stalin'in II. emperyalist savaş döneminde yazdığı yazıları (bu aynı zamanda SBKP'nin o dönemde yapılan Kongre Belgeleridir) bulup okumak gerekecektir. Bir başka örnek; seçimler üzerinden verilebilir. Genel olarak burjuva parlamento seçimlerine yaklaşım bellidir. Fakat her dönem, içinde bulunan objektif ve subjektif koşullara göre seçim taktiği değişebilir, değişmelidir. Sözkonusu taktiği,

nedenleri ile anlayabilmek ve yaşama geçirebilmek için, burjuva parlamento-suna ML bakışı, teorik olarak bilmek gerekir. Bunu kavrayabilmek de, 'üstya-pı'ya yani devlet ve organları, onun günümüzdeki biçimleri ve faşizm olgusuna daha yakından bakmayı, o konuyla ilgili belli başlı kitap ve makaleleri okumayı gerektirir.

Buradan çıkarılması gereken sonuç nedir? Dönemsel olarak ortaya atılan her politik ve taktiksel belirlemenin altında mutlaka bir ideolojik-teorik temel olduğudur. Bunu kendi politik-taktik belirlemelerimizde olduğu kadar, her tür oportünist-revizyonist belirlemede de bulup çıkarmalıyız. Bunun için asgari düzeyde de olsa ML bir altyapıya sahip olmak şarttır. Bununla birlikte her yeni gelişmeyi doğru şekilde yorumlamak için, o konuyla ilgili ML klasikleri okumak ve üzerinde tartışmak, bizi her tür politik sapmadan koruyacak temel yaklaşımdır. Zaten örgütümüzün belirlediği her politik-taktiksel saptama, böyle bir yaklaşım üzerinden ortaya konulmaktadır. Kadro ve sempaticanlarımıza düşen görev ise, örgütün bu politik tespitlerini, ML kaynağı ile birlikte okuyup derinlemesine kavramak ve bunu en geniş kesimlere anlatmaktır. Yüzeysel bir bilgilenme ile yetinildiğinde, oportünist-revizyonist çarpıtmalara yanıt verebilmek ve geniş kesimleri ikna edebilmek çok daha zor olacaktır.

Bunun bir yöntemi; siyasal dergimizin özellikle de temel yazılarının hem bireysel olarak okunması, hem de organ-sal olarak gündeme alınıp tartışılmasıdır. Ek olarak konuyla ilgili ML klasiklerden kimi makalelerin okunarak gelinmesi, kavrayışı daha da derinleştirecek, aynı zamanda ML literatüre ve temel konulara ilişkin bilgimizi arttıracaktır. Derginin temel yazılarını bu şekilde ele alıp incelemek, saptanan politika ve taktiklerin doğru bir şekilde kavranabilmesi, alanın somutuna indirgeyip uygulanabilmesi açısından da elzemdir.

Bizde bu yönde eksiklikler olduğu, bunun da yoldaşlarımızı ideolojik-teorik birikim yönünden zayıf düşürdüğü açıktır. Genel olarak siyasal dergimiz organlarda yeterince ele alınıp konuşulmamaktadır. Bireysel okuma oranı ise düşük ve sınırlıdır. Bu durum, örgütün politik üstünlüğünü zayıflatmakta, o politikaların yaşam bulmasını zorlaştırmaktadır. Öte yandan bazı yoldaşlarımız da siyasal dergi üzerinden çalışmayı 'eğitim çalışması' olarak görmemekte, onu küçümseyen bir yaklaşım içine girebilmektedir. Bu doğru değildir. Siyasal dergimiz, bir aylık süre içerisinde dünyada ve ülkemizdeki önemli gelişmeleri ML bakış açısıyla ele alıp yorumlamakta, bir takım saptamalarda bulunmaktadır. Bunlar sadece siyasal konularla da sınırlı olmayan, iktisadi, sosyal, sanatsal, sportif, kültürel vb. bir çok alanı kapsamaktadır. Her bolşevik kadro ve sempaticanı, bu bakış açısını edinmek ve etrafına yaymakla yükümlüdür. Aynı durum, merkezi yayın organımız "İhtilalci Komünist" için de geçerlidir. İK'mız ağırlıklı olarak örgütsel konuları ele almakta ve doğrudan kadrolara/yoldaşlara seslenmektedir. O yönüyle komünist bir kişiliğin oluşumunda en temel kaynaklarımızdan biridir.

O halde 'eğitim çalışması' denildiğinde, ilkin yayın organlarımızın temel yazılarını daha dikkatli okumak, bunu komitemize taşımak ve onun altyapısını oluşturan ML klasiklerle beslemek anlaşılmalıdır. Yayınlarımızın dikkatlice okunması, bizi sadece siyasal olarak değil, bir çok yönden geliştirip zenginleştirecektir. Bunları ne kadar derinlemesine kavrar ve yaşama geçirirsek, kendimizdeki dönüşümü de o oranda sağlayabiliriz.

İkinci olarak; ML asgari formasyona sahip olmak için en temel belgeleri okumak gerekmektedir. Bir çok küçük-burjuva örgütten farklı olarak, bu temel bilgilerin bizzat ML usta ve önderlerinin eserlerinden öğrenilmesinden yanayız ve öyle de yapıyoruz. Sözümona daha rahat anlaşıyor diye ML'yi yorumlayan ve esasında çarpıtan yazarlara itibar etmemek gerekir. ML'yi gerçekten kavramak isteyen, onu asıl sahiplerinden, kuramcılarından öğrenmelidir. Bunları kavramanın zor olduğu savı da onu çarpıtmak isteyenlerin başvurduğu bir kılıftan ibarettir. Tabi ki, yeni mücadeleye atılan bir devrimci, başlangıçta bir çok kavramı anlamakta zorluk çekecektir. Ancak bunları bir tarafa kaydedip 'sorumlu' yoldaşı ile paylaşırsa, dahası bu tür kaynakları bireysel okumadan sonra komiteye taşıyıp birlikte ele alınırsa, anlaması hiç de zor olmayacaktır. Burada temel kriter; bireysel okuma ile kolektif değerlendirmenin bir arada yapılmasıdır. Bunlardan birinin eksik olması, kavrayışı zorlaştıran ve geciktiren bir rol oynar.

Bir çok yoldaş 'eğitim'i sadece örgütten, 'sorumlu yoldaş'tan beklemektedir. Elbette örgütün bu konuda bir önayıcılığı, yönlendirmesi olmalıdır, olacaktır. Fakat konu ve okunacak materyaller saptandıktan sonra, bunların bulunması ve okunması artık kişinin kendi çabasına kalmıştır. Bu çabayı göstermeden, yani bu kaynakları bulup okumadan toplantiya gelmek, sadece 'sorumlu'nun anlatacaklarıyla yetinmektir ki, bu durumda kulaktan dolma bilgilerle ne kadar öğrenebilirse o kadar öğrenilecektir. Onun için 'eğitim çalışması' isteyen her yoldaşın, bu konudaki samimiyetinin ölçütü, bireysel okumayı ne oranda gerçekleştirdiği, komitesini bu doğrultuda ne kadar zorladığıdır.

Bugün 'eğitim çalışmaları' nasıl yapılmalı?

'Eğitim'in her kişi ve komitenin seviyesine göre ayarlanması gerektiği açıktır. Dolayısıyla kadro ya da kadro adayları ile, sempatican ve taraftar kesimlere aynı eğitim programı ile gidilemez. İşlenen konular aynı olsa bile, okunacak kitap ve makale sayısı farklı olmalıdır. Aynı sıra eğitimi veriş tarzımız da farklılık arz etmelidir.

Konunun başında da belirttiğimiz gibi, ülkede okuma-yazma oranı artmakla birlikte okuma düzeyinde büyük bir düşüş vardır. Günlük basını izleyen insan sayısı bile sınırlıdır. Bunların önemli bir kısmı da magazin ya da spor gazetesini okumaktadır. Yeni yoldaşlarımızın daha çok emekçi semtlerinden gelen gençler olduğu göz önüne alınırsa, okuma oranlarındaki düşüşten fazlasıyla

nasiplerini aldıkları görülecektir. Bunlar, 'eğitim çalışması'nı isteyen fakat ona 'en kolay yoldan' ulaşmayı arzulayan kesimlerdir. Burjuva toplumun kısa yoldan köşedönme felsefesi buralara da sirayet etmiş, fazla zahmete katılmadan, emek vermeden, isteneni elde etme anlayışı, büyük oranda yerleşmiştir. Oysa bilgiye ulaşmak, her zaman zor, zahmetli, meşakkatli, sabırlı bir çaba ve yoğun emek ister. Bugün her ne kadar 'dünya bir köy kadar küçüldü', 'bir tuşla bütün bilgiler önünüzde' dense de, gerçekte bilgi ile yoğrulmak, onu kavramak ve kullanmasını bilmek, yine büyük emek isteyen, zor ve sıkıntılı bir süreçtir. Bu sıkıntıya katlanmadan kimse kolayca bunlara erişeceği yanılsamasına kapılmamalıdır. Fakat bu sıkıntı, mutluluk veren bir sıkıntıdır. Her doğum gibi sancılı ama sonucu itibarıyla büyük bir rahatlama, huzur ve sevinç veren bir duygudur.

Yeni yoldaşlarımızı, burjuva toplumun verdiği bu tür alışkanlıklardan kurtarmak için zorlamalıyız. Ama aynı zamanda onların kavrayacağı bir tarzı tutturmaya da dikkat etmeliyiz. Bu, küçükten büyüğe, basitten karmaşığa doğru yükselen bir çalışma disiplini olmalıdır. Başlangıçta kitap olarak değil, 5-10 sayfalık makaleler şeklinde vermek, okuma alışkanlığını kazandırmak için kullanacağımız bir yöntem olabilir. Dergimizin bazı konularını saptamak ve onunla sınırlı tutmak da. Bunlarla ilgili önceden kimi sorular çıkartıp, bu soruların yanıtlarını istemek, onları okumaya teşvik edecek yöntemlerden biridir. Her durumda, gündeme alıp sözlü olarak anlatmak, onları çeşitli biçimlerle konuşturmak gerekecektir. Bütün bunlar da göstermektedir ki, en büyük yükümlülük 'sorumlu' yoldaşlara düşmektedir. Her 'sorumlu', çalıştığı birimin niteliğine, okuma oranına, ilgi düzeyine göre yöntemler geliştirmeli ve aslolarak da kendisi çok iyi hazırlanmalıdır.

Bugüne dek örgütümüzün dönemsel kampanyaları ve ona bağlı olarak 'eğitim çalışmaları' oldu. Bu bazen seminerler biçiminde, bazense her birimde ele almak üzere saptanan bir program doğrultusunda gerçekleşti. Buralarda da görüldü ki, yeni ve genç yoldaşlar çoğu kez okumadan gelmektedir. Bir diğer zorluk, yer sorununda yaşanmakta, bu yüzden eğitimler aksayabilmektedir. Fakat kesin olan, her ne durumda olursa olsun, bizim eğitim işini ciddiye alıp onu yaşama geçirme yükümlülüğü ile hareket etmemizdir. Birimlerin bileşimi, seviyesi, yer ve zaman sorunu gibi ayrıntıları, her 'sorumlu' kendi organında konuşup çözmeli, mutlaka yol ve yöntemini bulmalıdır.

Yaz ayları bu açıdan daha geniş olanaklar sunuyor. Küçük pikniklerden, birkaç günlük kamplara kadar çeşitli olanaklar değerlendirilebilir. Buralarda 'hızlandırılmış eğitim' de diyebileceğimiz bir çalışma ile saptanmış konuların yoğun ve hızlı bir şekilde verilmesi sağlanmalıdır. (...)

Başından beri söylediğimiz gibi 'eğitim' sadece siyasal eğitimle sınırlı değildir. Esasında dergimiz üzerinden yapılan eğitimlerde, daha zengin bir içerik yakalanacaktır. Bunun yanı sıra, eğilim-

lerine göre kimi yoldaşlara özel eğitimler de verilmelidir. (...)

Öte yandan eğitimin bir de örgütsel cephesi vardır. Biz bir yeraltı örgütüydük. Bunun tercih değil, bir zorunluluk olduğunu söylüyoruz. Her yoldaşımız, devrim yapmak için neden yeraltı örgütü kurmak gerektiğini siyasal olarak da kavramalıdır. Aynı zamanda bir yeraltı örgütü savaşıncısının hangi niteliklerle donanması, nelere ve ne için dikkat etmesi gerektiğini, bir bütün olarak yeraltı kurallarını (...) öğrenmelidir. 'Sorumlu' yoldaşlar, her somut durumda bu konuları uygun şekilde açmasını ve işlemesini bilmelidir. Şehit yoldaşlarımızın anmaları, bu tür bir eğitimin vesilesi haline getirilmelidir. (...) Kimi romanların okutulması da hem örgütsel eğitim, hem de okuma alışkanlığı ve kişinin dönüşümü açısından gerekli olan ve değerlendirilmesi gereken bir yöntemdir.

Kısaca; başta kadrolar olmak üzere tüm sempatican ve taraftarların, ideolojik-siyasal, örgütsel, askeri, her yönden eğitimi, ML bir örgütün olmazsa olmaz görevidir. Onu geleceğe taşıyacak olan da bu 'eğitim'in doğru bir içerik ve biçimde ve bir süreklilik içinde verilmesidir. Burada 'eğitimcilerin eğitilmesi' sorunu da gündeme geliyor. Onun için kadroların, ML'ye hakimiyeti, her gelişmeyi ML tarzda yorumlama, onu somuta ve alanına indirgeme özelliğinin gelişmesi birinci derecede önem kazanmaktadır. Onlar ne kadar gelişkin ve yetkin olursa, aşağıya doğru o kadar taşıyacak ve geliştirecektir. Elbette tek başına bilmek de yetmez. Bilgiyi doğru şekilde ve karşımızdakilerin anlayacağı biçimde aktarabilmek de çok önemlidir. Bu bir yerde pedagoji alanına girer, yönetici yoldaşlarımızın bu yönleri de gelişmek zorundadır. Ama hepsinin başı; sempatican ve taraftar kitlesine karşı öğretme sorumluluğu ile hareket etmek ve kendimizi oradan zorlamaktır. Bu sorumlulukla hareket eden, bunu tüm benliğinde hissederek yoldaşlarımız, buna uygun bir donanım ve yöntemsel beceriyi de elde edeceklerdir.

Unutulmamalıdır ki, devrimimizin ve örgütümüzün geleceği, yeni kuşak kadroların yetiştirilmesine bağlıdır. Önder yoldaşlarımız bizi nasıl yetiştirdiyse, bizim görevimiz de yeni kuşağı o şekilde yetiştirmektir. Öğrenmek ve öğretmek... Savaştırmak ve savaştırmak... Öğretirken öğrenmesini bilmek... Her yeni unsuru örgütlerken yeniden örgütlenmek, 'yeni bir insan' yaratmanın hazzını, mutluluğunu ve gururunu yaşamak...

Yeni devrimci, her verilene almaya açık, öğrenmeye meraklı ve açtır. Her söyleneni, her okuduğunu adeta sünger gibi emer. Bir çocuğun ilk hecelerinden sonra konuşmayı hızla sökmesi gibidir. Ya da okula yeni başlayan bir öğrencinin, okuma-yazma istediğindeki arzusu ve öğrenme hızı... O yüzden ilk dönemler ve o dönemde verilenler çok önemlidir. Bir insanı yeniden şekillendirmek, onu yeni bir kalıba sokmaktır söz konusu olan. Bu bilinç ve sorumlulukla yeni ve genç yoldaşların eğitimi ele alınmalı ve gereken önem verilmelidir. ()

BOLİVYA'DA KAMULAŞTIRMALAR

Bolivya Devlet Başkanı Evo Morales, 1 Mayıs günü, ülkesindeki petrol ve doğalgaz sanayini 'millileştirme' kararı aldığını açıkladı.

Morales, yayınladığı kararnameyle, ülkedeki 56 enerji yatağını kamulaştırdığını söyleyerek, yabancı petrol ve doğalgaz şirketlerinin, çıkardıkları gaz ve petrolü, satış ve işlenmesi için devlete ait Yacimientos Petroliferos Fiscales Bolivianos şirketine göndermeleri talimatını verdi. Ülkenin güneyindeki San Alberto Gaz ve Petrol Tesislerinde yaptığı konuşmayla kararını açıklayan Morales, kararnameye karşı çıkan şirketlerin 6 ay içinde Bolivya'yı terk etmelerini söyledi. Yeni kararnameye göre, yabancı şirketler Bolivya'da kalarak üretime devam edebilecekler, ancak faaliyetleri devlet tarafından kontrol edilecek. Bunun bir sonucu olarak da karlarında keskin düşüşler meydana gelecek. Ayrıca yapılan kamulaştırma sırasında, yabancı şirketlere tazminat ödenmeyecek. Konuşmanın yapıldığı, yabancı Petrobas ve Repsol şirketleri tarafından işletilen tesislere Bolivya bayrağının dikilmesi, Morales'in aldığı karar konusunda ne kadar ciddi olduğunu bir göstergesi oldu.

Bolivya'da faaliyet gösteren en önemli petrol şirketleri, ABD'li Exxon-Mobil, İngiliz British Gas ve British Petroleum, Fransız Total, Brezilya'nın devlet şirketi Petrobas ve İspanya-Arjantin ortaklığı Repsol YPF şirketleri.

Bu karara ilk tepki, Brezilya'dan geldi. Bolivya'dan uzuz doğalgaz ithal eden Brezilya ve Arjantin, Morales'in kararına tepki gösterdiler. Bir ay kadar önce kendi ülkesindeki petrol işletmelerini kamulaştırma kararı alan Venezüella ise, Bolivya'nın bu adımını destekliyor ve ona yardım teklif ediyor. Bunun üzerine, Venezüella, Brezilya, Arjantin ve Bolivya devlet başkanlarının bir araya geldiği bir toplantı düzenlendi. Bu toplantıda, tüm tarafların çıkarlarını gözeterek tarzda düzenlemelerin yapılması konusu karara bağlandı. Ancak yine de, büyük ölçüde Bolivya'dan gelen enerjiye bağımlı olan Arjantin ve Brezilya, kamulaştırma karşısında tazminat ödenmeyecek olması gibi kimi kararlardan endişe duyuyorlar.

Morales, petrol ve doğalgazın ardından, maden, orman ve tarım sektöründe de kamulaştırmalara gideceğini açıkladı.

Bolivya'da yoksulluk

Bolivya, Güney Amerika'da Venezüella'dan sonra ikinci büyük gaz zenginliğine sahip ülke durumunda. Ancak halkın yüzde 70'i büyük bir yoksulluk içinde kıvrılıyor. Okuma-yazma bilmeyenlerin oranı, kırsal alanlarda yüzde 60'lara kadar varıyor.

1825 yılında bağımsızlığını ilan ettiğinden beri, Bolivya'da ortalama yılda bir darbenin yaşanması, kitlelerin yaşam koşullarını ortaya seren çarpıcı verilerden birisi. Önce İspanya'nın, sonrasında Amerikan emperyalizminin sömürsü altına girmiş olan bu ülkede, işbirlikçi yönetimler, on yıllar boyunca yeraltı ve yerüstü zenginliklerinin yağmalanmasına izin vermişler, emperyalistlerin çıkarlarını korumak üzere her türlü yasal düzenlemeyi gerçekleştirmişler. Zengin petrol, doğalgaz kaynakları, kalay madenleri, su, vb. herşey özelleştirilmiş, kitleler büyük bir açlık ve yoksulluğa mahkum edilmişler.

Ancak yaşanan yoğun sömür, Bolivyalı emekçilerin kendiliğinden eylemliliğini de yükseltmiş. Sömürünün boyutu karşısında, çeşitli örgüt-lülükler oluşmaya ve direnişler patlak vermeye başlamış. Koka üretimini kısıtlanması çabalarına karşı, ülkenin en önemli karayolunu trafiğe kapatmaya kadar uzanan etkili eylemler gerçekleştir-

mişler. Suyun özelleştirilmesinin arkasından fahiş fiyatlara kadar yükselen faturalarını ödeyemedikleri için suları kesilen halk, direnişe geçmiş ve uzun bir mücadelenin sonucunda suyun başına çöreklenmiş emperyalist tekelleri ülkeden kovmayı başarmışlar. '96 yılında, ülkenin en önemli zenginlik kaynakları olan petrol ve doğalgazdan elde edilen geliri önemli oranda emperyalist tekellere bırakan yasaların çıkmasının ardından ise, patlak veren eylemler Bolivya'nın siyasal yapısında oldukça önemli değişimleri başlattı. Yapılan eylemler sonucunda iki başbakan görevlerini, hatta ülkeyi bırakmak zorunda kaldılar.

Bütün bu eylemlilik süreci, kitlelerin çeşitli biçimlerde örgütlülüklerinin oluşmasına yol açmış, bu örgütlülükler, eylemlerin güç ve etkisini artıran bir rol oynamıştı. Oluşan tepki ve öfke, Aralık 2005'te hem yerli, hem de 'solcu' bir aday olan Eva Morales'in seçilmesine kadar uzanan süreci örmüştü. Kitlelerin arayışları, yaşam koşullarını düzeltme çabaları, Morales'in sosyal yanı öne çıkan vaatlerinde karşılık bulmuştu.

'Latin rüzgarı' güçleniyor

Son birkaç yıl içinde, Latin Amerika ülkelerinin pek çoğunda, sosyal-halkçı söylemleri ağır basan başkanlar iş başına gelmeye başladılar. Küba'da zaten Fidel Castro başkanlığında halkçı bir yönetim vardı. Son yıllarda buna, Venezüella'da Chavez, Arjantin'de Kirchner, Brezilya'da Lula, Uruguay'da Vazquez, Şili'de Bachelet, Bolivya'da Morales seçimleri kazanarak eklendiler. Yakın bir tarihte gerçekleşecek seçimlere hazırlanmakta olan Peru'da seçimleri kazanma olasılığı çok güçlü olan Humala'nın da bu kervana eklenmesi bekleniyor.

Bu durum, Latin Amerika'nın yaklaşık yüzde 80'inde güçlü solcu-halkçı rüzgarların esmekte olduğunu gösteriyor. Bir yanıla ABD-İMF karşıtı, bir yanıla da kitlelerin yaşam koşulları ve refah düzeyinde kısmi de olsa düzeltmeler yapan bu hükümetler, her geçen gün kendilerini daha güçlü ve daha iddialı olarak ortaya koymaktadırlar. Bunun bir sonucu olarak, çeşitli ekonomik ve siyasal ittifaklar kuruyorlar, ABD emperyalizmine karşı kendi iç bağlarını sağlamlaştırmaya çalışıyorlar. Mesela Güney Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (MERCASUR) ile ekonomik olarak güçlenmeye uğraşıyorlar, İspanya'yı da içine alan 'Latin İttifakı'nı kuruyorlar. Son olarak Küba, Venezüella ve Bolivya'nın içinde olduğu ALBA ile, kendi aralarındaki işbirliğini pekiştiriyorlar.

Bugün Bolivya'nın, yakın bir zaman önce de Venezüella'nın petrol ve doğalgaz işletmelerini kamulaştırma doğrultusunda aldıkları kararı da bu gelişmelerin devamı olarak görmek gerekiyor. Bu ülkelerin herbiri, ABD emperyalizmi ile arasındaki mesafeyi giderek açan, Çin emperyalizmi ile de ilişkilerinin hızla güçlendiren bir çizgi izliyorlar. >

Futbol, Rio Karnavalı ve pembe dizileriyle beynimizde yer etmiştir Brezilya. Dünyada futbol oynayan sayısız Brezilyalı vardır. Bunların isimlerini bilmeyen yok gibidir. Karnaval çılgınlıklarını bir marifetmiş gibi sokarlar gözümüze. Pembe dizilerde anlattıkları "köle yaşamları"nı ve isyanlarını bir nostalji gibi anlatıp dururlar. Oysa bugün hala, Brezilya'da milyonlarca insan, fakirlik sınırlarının altında yaşamaktadır. Uyuşturucu, kadın ticareti, kaçakçılık gibi işleri organize eden mafyalar, hayatın vazgeçilmez unsuru haline gelmişlerdir.

Son günlerde mafya tekrar gündemde. Yüzlerce kişinin öldüğü, yaralandığı çatışmalar yaşandı. 20 Mayıs'ta, uyuşturucu kaçakçılığı, silah ve kadın ticareti yapan Brezilya'nın en büyük mafya örgütü PCC liderlerinin, Sao Paulo'dan başka bir cezaevine nakledilmesi sırasında çıkan isyanda, 155 kişi öldü. Ölenlerin 44'ü polis ve siviller, 93'ü mafya elemanları. Olaylar sırasında Brezilya'nın başkenti savaş alanına dönerken, cezaevinde de onlarca gardiyan rehin alındı.

Bu isyan Brezilya'daki ilk isyan da değil, hemen her yıl farklı gerekçelerle isyanlar çıkmış ve onlarca kişi yaşamını yitirmiş. 2004 ve 2005 yıllarında Rondonia cezaevinde çıkan isyanlarda da onlarca gardiyan rehin alınmış ve bir o kadar tutuklu da yaşamını yitirmişti. Gerek çıkan isyanlar, gerekse Brezilya polisinin bu isyanları kanlı bir şekilde bastırması, yılda bir ya da birkaç kez yaşanıyor.

Brezilya'da, koka üretimi, en yoğun üretimi oluşturuyor. Bu da uyuşturucu kaçakçılığı merkezlerinden birisi olmasını getiriyor. Mafya örgütleri, devasa karlar için buraya akın ediyorlar. Son olarak Kolombiyalı uyuşturucu kaçakçısı Pablo Roya Montano, 18 Mayıs'ta Brezilya sınırında yakalandı ve tutuklandı.

Şu anda Brezilya'da hükümette "solcu", "sosyalist" söylemlerle seçimleri kazanmış olan Brezilya İşçi Partisi bulunuyor. Başkan Lula, seçimlerden önce iddialı söylemler ve vaatlerde bulunmuştu. Ancak iş başına geldikten sonra, bu sözleri unuttu ve diğerlerinden çok da farklı olmadığını gösterdi. ABD karşıtı politikalar ortaya atan Lula, daha çok Çin ile yakınlaşıyor. Son yıllarda iki ülke arasındaki ticaret hacmi oldukça büyümüş durumda. Brezilya'da açılan Çin şirketlerinin sayısı 89 civarındayken, 2005 yılı itibarıyla iki ülke arasındaki ticaret hacmi 14 milyar doları aşılıyor.

Bu tablo ortadayken, gittikçe yoksullaşmakta olan Brezilya halkının arayışları da, daha çok kısa yoldan köşe dönmenin yolları üzerine oluşmakta ve mafyaya güçlü bir potansiyel kazandırmaktadır. Mafyanın devlete kafa tutacak seviyeye gelmesi de, ekonominin giderek mafyalaşmakta olduğunu göstergesidir. Güçlü bir devrimci hareketin olmayışı ve halka önderlik edememesi, mafyayı öne çıkarmaktadır.

Brezilya'da Lula hükümetinin iş başına gelmesiyle birlikte Amerika, eskisi gibi at oynatamamaktadır. Bu da ABD'yi hayli rahatsız etmektedir. Böyle olunca her türlü mafya örgütlenmelerini palazlandırmakta ve devlete karşı kullanılmaktadırlar. Arada olan ise, halka olmaktadır. Çünkü gerek uyuşturucunun, gerek kadın ticaretinin artmasındaki en büyük sebep, yoksullaşma ve toplumda yaşanan büyük yozlaşmadır. Bu yoksulluk ve yozlaşma arttıkça, çeteleşmenin oranı da büyümekte, mafyanın gücü artmaktadır.

Brezilya, sadece futbol ve karnaval demek değildir. Aynı zamanda, yoksulluğun, açlığın kol gezdiği, çeteleşme ve mafyalaşmanın alabildiğine büyüdüğü bir ülkedir. Şatafatlı reklamlar arasında insanlardan gizlenmeye çalışılan, bu olmaktadır. Fakat ne Ronaldinho'nun ayakları, ne de Rio'nun "çılgın dansları" bu gerçeği uzun süre gizleyebilir. >

☆ 1 Haziran 1971

12 Mart 1971 darbesini protesto etmek için 17 Mayıs 1971'de Mahir Çayan'la birlikte İsrail İstanbul Başkonsolosu Elfrim Elrom'u kaçıran THKP/C önderlerinden Hüseyin Cevahir, İstanbul Maltepe'de kuşatıldıkları evde saatler süren çatışmanın sonunda şehit düştü.

☆ 2 Haziran 1970

Filistin Ulusal Konseyi, Filistin kurtuluş Örgütü (FKÖ)'nün kuruluşunu ilan etti.

☆ 3 Haziran 1949

Rus devriminin önde gelen önderlerinden biri olan Kafinin, yaşantı gözlerini yumdu.

☆ 4 Haziran 1884

Almanya'nın en yoksul işçi bölgelerinden Silezya'da binlerce işçi kölece çalışma koşullarına karşı sokaklara döküldü. Silezya Ayaklanması, işçi sınıfının kapitalizme karşı önemli başkaldırılarından biridir.

☆ 7 Haziran 1954

Dien Bien Phu zaferi ile Vietnam, Fransız emperyalizminin boyunduruğundan kurtuldu.

☆ 12 Haziran 1968

Sınav yönetmeliğini protesto ederek boykot kararı alan İstanbul Üniversitesi öğrencileri merkez kampüsü işgal ettiler. Bu işgal, öğrenci hareketinde yeni bir dönemi açtı.

☆ 20 Haziran 1933

Emekçi kadınların kurtuluş mücadelesinde önemli adımlar atan ve 8 Mart'ın Dünya Emekçi Kadınlar günü olmasını sağlayan Alman Sosyal Demokrat Partisi üyesi Clara Zetkin öldü.

☆ Haziran 1984

1984'te TİKB ve Devrimci Sol tutsakları, dışarıda yaprağın kıpırdamadığı yıllarda cezaevlerinde dayatılan teslimiyete karşı Ölüm Orucu eylemine gittiler. İki buçuk ay süren Ölüm Orucu direnişinin sonunda TİKB MK Üyesi Mehmet Fatih Öktülmüş ve Devrimci Sol savaşçılarından Abdullah Meral, Hasan Telci ve Haydar Başbağ şehit düştü.

☆ 27 Haziran 1905

Tarihte ilk kez bir savaş gemisi mürettebatı, egemen sınıfa karşı ayaklanıp devrim bayrağını göndere çekti. Rusya'da yenilgiye uğrayan 1905 devrim girişimi, Potemkin Zırhlısı'nda görevli askerlerin ayaklanmasıyla start aldı.

☆ 28 Haziran 1926

Sovyet devriminin hemen arkasından karşı devrim ve sabotajla mücadele için kurulan ÇEKA'nın başkanlığını yapan Cerjinski öldü.

☆ 2000 yılında başlayan ÖO eyleminde Haziran şhitleri

- 16 Haziran 2001 Veli Güneş (DHKP-C)
- 26 Haziran 2001 Aysun Bozdoğan (TKP/ML)
- 29 Haziran 2001 Zehra Kulaksız (DHKP-C)
- 22 Haziran 2004 Hüseyin Çukurluöz (DHKP-C)
- 23 Haziran 2004 Bekir Baturu (DHKP-C)
- 24 Haziran 2004 Semirhan Polat (DHKP-C)

Haziran ayında şehit düşen ihtilalci komünistler

TİKB öncesi grup döneminin militanlarından **Muzaffer Mutlu**, 21 Haziran 1978'te İstanbul'da sivil faşistler tarafından katledildi. Muzaffer Mutlu'nun cenazesi, Amasya ve İstanbul'da düzenlenen devrimci gösteriler eşliğinde Amasya'da toprağa verildi.

Şanlı 15-16 Haziran Büyük işçi Direnişi'nin yıldönümünde TİKB tarafından İstanbul Kartal Karlıktepe'de düzenlenen silahlı korsan gösteri sırasında çıkan çatışmada bir astegmen ve iki er öldürüldü. Bunun üzerine Kartal'da terör estiren devlet, yüzlerce devrimciyi gözaltına aldı. TİKB sempatisini **Songül Kayabaşı** da bu yüzlerce devrimciden biriydi. Songül Kayabaşı, 30 Haziran 1980'de TKP-ML sempatisini Aziz Aras'la birlikte işkenceyle katledildi.

"Bıraktım acının alkışlarına 3 Haziran '63'ü"...

Nazım Hikmet: "Büyük insanlığın şairi..."

"62'de atomlu atomusuz silahlanma yarışı yılda 120 milyar dolar * 2003'de sadece NATO üyesi ülkelerin rakamı 140 milyar dolar. "Yeryüzünde yuvarlak hesap ve şimdilik 2.5 milyarız yüzde 50'miz aç" 2003'de 6 milyarız, yüzde 50'miz yine açlık ve yoksulluk sınırında. "Dünya savaşı: I Dünya savaşı: II 14'ten 18'e, 39'dan 45'e, 10 yıl... 54 milyon ölü 49 milyon sakat"

Yaşadığı zamanda iki dünya savaşı görür Nazım Hikmet. I. Emperyalist paylaşım savaşı başladığında 12 yaşındadır; ikincisinde ise 40'lı yaşlarında dünyaca tanınmış bir şairdir. 1963'teki ölümünden önce de üçüncü bir dünya savaşının başlayacağı konuşulmaktadır:

"...ben içeri düştüğüm sene/ ikincisi başlamamıştı henüz/ Daşav kampında fırınlar yakılmamış/ atom bombası atılmamıştı Hiroşima'ya/ boğazlanan bir çocuğun kanı gibi aktı zaman/ sonra kapandı resmen o fasıl/ şimdi üçüncüden bahsediyor/ Amerikan doları..."

Ve biz, üçüncü paylaşım savaşının konuşulduğu değil, yaşandığı günlerde, onun dizeleriyle bakıyoruz dünyaya:

"...Harbediyoruz/ çalıştırılan insan yığınları/ birbirine devrederek zinciri/ karanlık ve ağır/ beton künklerin içine akmalıdır/ ve sen kocakarı/ kilise kapısında oynayan torunun.../ dedesi, senin

kocan, babası, senin oğlun/ ve komşuların gibi/ kömür ocaklarında çalışarak/ hiçbir şeyi ümit etmemeyi öğretilsin/ bu maksatla uçuyor/ bombardıman birliklerimiz..."

Ve ölümünün 46. yılında onun dizeleriyle cevap veriyoruz, emperyalizme:

"Eibet sevgilim elbet dolaşacaktır elini kolunu sallaya sallaya en şanlı elbisesi, işçi tulumuyla bu güzelim memlekette HÜRRİYET"

MİLİTAN VE DÖVÜŞÜRKEN DİZELERİN ŞAİRİ

"Bir şair Ahmed Arif Toplar dağların rüzgarlarını dağıtır çocuklara erken..."

Cemal Süreyya böyle anlatıyor Ahmed Arif'i. Cesareti söylüyor Ahmed Arif'in dizeleri, yiğitliği... Bir pınar gibi, bir yeraltı suyu gibi, 'dostuna yarasını gösterir gibi' doğal, kavgacı, hep umutlu:

"Nerede olursan ol, İçeride, dışarıda, derste, sırada Yürü üstüne-üstüne Tükür yüzüne celladın, Fırsatçının, fesatçının, hayının... Dayan kitap ile, Dayan iş ile Tırnak ile, diş ile Umut ile sevdâ ile, düş ile Dayan rüsva etme beni."

Ahmed Arif bizleri terk edeli 15 yıl oldu.

En yoğun kalabalıkları şiirlerle, onun şiirleriyle tattık. Aramızda ölüm olsa da

15 yıl sonra ne o ne de biz yalnız değiliz.

Asıl tutsaklık, işiğini yitirmiş yüreklerde, karanlığa gömülmüş bilinçlerdedir. İçerde, dışarda, derste ve sırada yürümeyelim diye celladın üstüne; tükürmeyelim diye fırsatçının, fesatçının, hainin yüzüne ve tırnak ile diş ile dayanmayalım diye iğrençliğe umutlarımızı çaldılar. Düş görmek yasak diye buyurdu karanlığın bekçileri. Ve hapsedtiler milyonlarca insan gözünü, insan kulağını, insan beynini.... Ne diyor Ahmet Arif: "Yaşamak, sade yaşamak/ yosun, solucan harcıdır"...

Cevabımızdır insanların içine parmaklık kurmak isteyenlere:

YALNIZ DEĞİLİZ

"Bir çift güvercin havalansa / yanık yanık koksa karanfil..."

Ethel ve Julius Rosenberg

Amerikan Komünist Partisi üyesi iki yürekli insan, Rosenberglar, Mc Carty döneminde, 19 Haziran 1953'te, evlilik yıl dönümlerinde Sing Sing Hapishanesi'nde elektrikli sandalyede idam edildiler. Ölümünün üzerinden 52 yıl geçti. Ve insanlığın kurtuluşu adına mücadele eden her birimiz onların çocuklarıyız... Ve ne zaman bir güvercin havalansa, yanık yanık koksa karanfil, onların yaşama sevinciyle dolu yüreklerini anımsarız...

TARIMDA

“GÖZDE

SEKTÖRLER

Emperyalistler her şeyden önce teknolojik yenilikleri kullanan ve makineleşmiş üretime dayanan büyük kapitalist işletmelerde, düşük işçilik maliyeti ile yapılan bol ürün istemektedir. Buna uyum sağlayamayanların ise tasfiye edilmesini... Yani bir yanda toprağı merkezileştiren tarım kapitalistleri, diğer yanda toprağı gasp edilmiş köylülerin ücretli emekle çalışan kır proleterleri haline dönüşmesi...

Çiftçiler Günü'nde Başbakan, "Bir yandan Avrupa Birliği, bir yandan Dünya Ticaret Örgütü Tarım Anlaşması ile şekillenen uluslararası tarım piyasasında ülke tarımını rekabetçi, örgütlü ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturmak temel amacımızdır" diye konuşurken, son yıllarda tarıma yatırım yapan sermaye sahipleri de, "Türkiye, Avrupa'nın tarım alanı olacak" diyorlar sıkça. Bu alanda en gözde sektörler olarak da, **hayvancılık, organik tarım, meyve ve sebzecilik ile seracılık** belirleniyor.

Bu dört sektör konusunda evdeki hesap çarşıya ne kadar uyar bilinmez, ama tekellerin hesabına göre, AB ve DİÖ'nün programları çerçevesinde, önümüzdeki on yıllar boyunca tarımsal istihdam aşamalı olarak düşecek ve 1.5 milyon kişi sözleşmeli çiftçi olacak. Çünkü, holdingler, kentlerdeki sermaye birikimlerinin bir bölümünü tarım alanlarına aktarıyor, modern teknikleri taşıyorlarmış toprağı. "Türk çiftçisi modernleşecek" diyen holdingler, bundan ne anladıklarını ve kazançlarını neyin üzerinden yükselteceklerini şöyle izah ediyorlar:

"(Türkiye'de) ... arazi fiyatları Avrupa'ya göre iki-üç kat daha ucuz. Avrupa'da bir işçinin bir saatlik çalışma ücreti 8-10 Euro arasında değişiyor. Türkiye'de bu rakam günlük 10 Euro civarında. Üstelik bu rakamlara rağmen Avrupa'da çalışacak işçi bulmak güç. Türkiye, asıl olarak işçilik maliyetinden kazanacak". (Haziran '05, Referans gazetesini)

Özellikle Avrupa ülkelerine meyve ihracatı yapan ve on bine yakın sözleşmeli çiftçisiyle övünen, "Alara Tarım"ın sözcüsü, bu sürecin nasıl ele alınacağını daha iyi anlatamazdı herhalde! Altını çizerek aktardığımız bu sözlerin anlamı gayet açık: **Ucuz arazi fiyatları ve ucuz işgücü...**

Emperyalistler her şeyden önce teknolojik yenilikleri kullanan ve makineleşmiş üretime dayanan büyük kapitalist işletmelerde, düşük işçilik maliyeti ile yapılan bol ürün istemektedir. Buna uyum sağlayamayanların ise tasfiye edilmesini... Yani bir yanda toprağı merkezileştiren tarım kapitalistleri, diğer yanda toprağı gasp edilmiş köylülerin ücretli emekle çalışan kır proleterleri haline dönüşmesi...

Kapitalizmde makineli tarıma geçişin uzun ve çalkantılı bir süreç olarak işlediği bilinmektedir. Türkiye, özellikle 1950'ler sonrası tarımda kapitalistleşme yönünde ciddi alt-üst oluşlar yaşamıştı. Emperyalistlerin bağımlı ülkelere dayattığı programların, tarımsal alanlarda bugün de ciddi dalgalanmalara yol açacağı şüphesiz. Tarım alanlarımız, şimdiden emperyalistlerin menüsü halinde. Sermayenin tarıma akıtılmasının öyle hızlı bir geçişle olmayacağını emperyalist tekeller de işbirlikçileri de bilir ama, pazarın yeni biçimlerine uyum sağlanması, tarımda hemen başarılacak bir iş değildir ve "bugün sayıları 4 milyona yaklaşan tarım işletmelerinin sayısını 1 milyona düşürmek" için bile

on yıllar geçmesi gerektiğini, "modern tekniğin tarımda hakim hale gelmesi noktasında oldukça zorlanacaklarını" kendi hesaplamaları da ortaya koymaktadır. Emperyalist pazara tabi kılınmış tarımın, tekellerin ihtiyacı temelinde yeni biçimler alması, diğer bağımlı ülkelerde olduğu gibi Türkiye'yi de zorlamaktadır.

Sermaye sahiplerinin gözde sektörler diyerek üşüştüğü hayvancılık, organik tarım, meyve ve sebzecilik, seracılık dallarında olup bitenler de tüm bunlardan bağımsız gelişmiyor...

I- HAYVANCILIK

Hayvancılıkla uğraşan küçük ve büyük ölçekli işletmelerin karlılık bakımından farklılığı, hayvanların bakımı ve kalitesi, buna bağlı olarak toprağı gübrelenmesindeki rasyonellik, vs.... Bu gibi faktörlerin, bir ülkenin kapitalist gelişmişlik düzeyi ile çok yakından ilişkisi vardır. Çünkü büyük kapitalist çiftliklerde yapılan hayvancılık ile bunun köy yoksullarının topraktan kopuş süreciyle bağlantısı, ticari amaçla yetiştirilen hayvan sayısındaki artış, süt ve süt ürünlerinin pazarlanmasıyla uğraşan kapitalist işletmelerin varlığı ile koşut bir gelişimi ifade ediyorlar. Böyle olunca, toprakta kapitalizmin ne ölçüde yol aldığı noktasında hayvancılık sektöründeki gelişmeler önemli bir yere oturuyor.

Öte yandan hayvancılık, tahıl üretimi ile birlikte, tarımın en önemli ve belirleyici dallarından birisidir. Hayvancılığın -tıpkı tahılda olduğu gibi- en geniş kitlelerin sağlıklı beslenebilmesi ile olan yakın bağlantısı dışında, aç veya tok kalmasıyla da çok direkt bir bağı vardır.

Kapitalizm, tam da bu nedenden dolayı hayvancılığı (ve tarımı) büyük bir kar kapısı olarak görmekte, pazar kavgasında şiddetli bir yarış yaşanmaktadır. Bu kavgada İMF, DB, DİÖ ve GB, OTP gibi emperyalist kuruluşlar, anlaşma ve uygulamalar devreye girmektedir. Örneğin AB'li emperyalistlerin "AB'nin 7 yıllık bütçesini belirleme" görüşmeleri, bu nedenle oldukça tartışmalı geçti bu yıl. Tarım ve hayvancılığa ayıracakları miktarda aralarındaki anlaşmazlıklar su yüzüne vurdu ve tek başına bu bile aralarındaki rekabetin nasıl da şiddetlendiğini gösterdi. Fransa ve Almanya ile İngiltere arasındaki rekabetin keskinliği ise özellikle belir-

gindi. (*) Görüşmeler, Blair'in "İnekleri mi besleyeceğiz yoksa insanları mı" demagogik söylemiyle yankılandı. Emperyalist sermayenin bekeşi olmak ve insanı düşünmek... Bir arada bulamayacak bu iki şey bir yana, AB bütçesinden tarım ve hayvancılığa ayrılan miktarın tek tek ülkelere akan bölümünden İngiltere'ye ödenen kısmının Fransa'ya göre çok altında olması, Blair'i bağırıtıyordu.

Fakat, bu aynı zamanda, başta Fransa olmak üzere tarım ve hayvancılık alanında egemen olan AB ülkelerinin, bu alana ayrılan bütçe fonlarından daha fazla pay alacak olmalarına karşılık, bütçeye yaptığı katkının en az on katı daha az olan İngiltere gibi sektörde geri olan ülkelerin, seslerini yükselttiğinin de göstergesiydi. Öte yandan Fransa, "Amerika ile rekabet edebilmek için" tarıma bütçeden ayrılan bölümün devamından yana olduğunu açıktan söylüyordu. Elbette kütle eylemlerinin de basıncıyla, AB'nin kendi içerisindeki rekabetin, en az Amerika ve diğer ülkelerle süren rekabet kadar keskin olduğu biliniyor. Dolayısıyla tarım ve hayvancılığın nasıl bir kar kapısı olduğunun da çıplak göstergeleri bunlar. Yarattığı sonuçlar ise ortada: Açlık çeken milyonlarca insan, süt bulamayan bebek-çocuk sayısının kaçınılmaz olarak büyümeye devam etmesi...

Türkiye İçin "Kırsal Kalkınma"

Hayvancılığa ve tarıma dayalı dünya çapındaki büyük vurgundan, bağımlı ülke tekellerine pay düşüyor kuşkusuz. Türk tekelleri açısından durum farklı değil. '98 yılında hayvancılığa el atan, Adana ve Kayseri'de 35 milyon dolarlık yatırımla hayvancılık tesisi kurmuş olan (Saray Halı'nın sahibi) Necati Kurnel, hayvancılık alanının çok karlı olduğunu söylerken, 11 bin büyükbaş hayvanıyla ne büyük karlar elde ettiğine, "2005'te 40 trilyon lira ciro" hedeflediklerine vurgu yaparken oldukça keyifli görünüyor. Kurnel gibi, iki elin parmağını geçmeyen vurguncuların, '80'li yılların (24 Ocak Kararları ile başlayan) neoliberal politikalarıyla yollarının düzlenmediği biliniyor. Bu politikalar, özellikle Özal'lı yıllarda yasal çerçeveye oturtulmaya çalışıldı ve günümüze dek devam etti. Toprakta büyük sermayenin hakimiyetini kurmak, işçi ve emekçiler üzerindeki ağır sömürüye dayanarak tarım ve hayvancılık alanı-

nı emperyalist ve işbirlikçi tekellerin elinde merkezileştirmek tamamlanmamış bir süreç olarak sürüyor.

Ülkemizde hayvan sayısı -tekellerin ellerinde yoğunlaştırmak üzere- sürekli olarak düştü. Bundan dolayı hayvansal ürünlerde de büyük bir azalma başgösterdi. Et ve süt oranlarında her geçen yıl büyümekte olan gerileme, özellikle 2000'li yıllarda -tarımın diğer dallarında olduğu gibi- hayvancılık alanında da büyük bir yıkım yaşandığını gösteriyordu. Kuşkusuz, yıkım yoksul köylülerden başlayarak kırsal ve kentin işçi ve emekçileri için geçerlidir. Derinleşen yoksullaşma tekeller lehine gerçekleşmiştir ve onlar için yıkım değil, kar deryası olmuştur hayvancılık. Sömürünün katmerlenmesi ve artan yoksullaşma oranı, tarım ve hayvancılık alanına çöreklenen emperyalist ve işbirlikçi tekellerin egemenliği ile direkt ilişkilidir. Özellikle '90'lı yıllarda fazlasıyla açığa çıkan ama günümüzde iyice belirlenmiş ve yerleşmiş olarak görülen, emperyalist tekellerin dayattığı işbirlikçilerinin de seve seve uyguladığı "tarımın yeniden yapılandırılması" adı verilen programların açık göstergeleridir bunlar.

TZB (Türkiye Ziraatçılar Birliği), '90'larda uygulanan bazı politikaları şöyle sıraladı:

✓ Yeme uygulanan yüzde 20'lik sübvansiyona Ağustos '89'da son verilmesi, ithal hayvanların dağıtımında üreticiye ödenen, hayvan başına kalkınmada öncelikli yörelerde bir milyon, diğer bölgelerde 450 bin TL prim ödemesinin 1993'te kaldırılması.

✓ Üretici için son teşvik ve yatırım imkanı olan kaynak kullanımı destekleme fonunun Şubat '95'te kaldırılması.

✓ Et ve süt teşviklerine Mayıs 1995'te son verilmesi, kemiksiz lop et ithalatının Ağustos 1995'te serbest bırakılması, ithal sığır satın alan üreticiler için hayvan başına yıllık ortalama 4 ton kaliteli kaba yem üretme şartının dikkate alınmamasına başlaması.

✓ 5 veya 5.5 ton süt vereceği bildirilen sığırlardan, ülkemizde yetersiz çevre ve altyapı nedeniyle ancak 2-3 ton civarında süt alınabilmesi, bu sütlerin yüksek girdiler nedeniyle maliyetinin yüzde 40'ının altında pazarlanması.

✓ Ziraat Bankası tarafından verilen kredilerin yetersiz, yüksek faizli ve kısa vadeli (5 yıldan az) olması.

1950'lerden '80'lere dek geçen 30 yıllık zaman diliminde atılan adımlar, dönüşüm yılları '80'ler... '90'lı yılların

dışa açılmayı da içeren kapitalist gelişimi... 2000'lerde ise peşpeşe çıkarılan yasalar ve uygulamaya sokulan projeler, önümüzdeki on yılları da kapsayarak devam edecek olan bu sürecin bir uzantısıydı.

Süreç, ülkenin bütün kırsal alanlarında küçük ve orta köylüyü açlığa mahkum etti. Hayvancılık denince akla ilk gelmesi gereken Kürdistan toprakları söz konusu olunca, bunun derinliği çok boyutlu oldu. Borç baskılığı, yüksek faizler, hacizler, girdilerin fahiş fiyatlarla satılması, ama hepsinin önüne geçen yakılan-yıkılan köyler, işkence ve zor kullanarak yerinden-yurdundan kovulan köylüler, yani can güvenliği ve geçim derdinin insanları büyük kentlere akıtan göç olgusu... '90'lı yıllar boyunca süren bu konsept, KİT'lerin özelleştirilmesiyle birlikte yürütüldü ve bu tarımsal desteklerin kaldırılmasına önemli bir geçiş olanağı sundu. Öte yandan, tarım ve hayvancılığın tarım dışı alanları -dolaylı veya dolaysız olarak- içine alması da kaçınılmazdı. Dolayısıyla tarıma dayanan sanayiye tarımsal girdiler bulunamadı, daha doğrusu sektörü ithal girdiler kuşattı.

Emperyalist programlar içerisinde AB'nin Türkiye için öngördüğü "Kırsal Kalkınma" adındaki politikaları önemli bir yer tutuyor kuşkusuz. Bu kapsamda tarım ve hayvancılık sektörüyle ilgili çeşitli müdürlüklerin bağlanacağı, "Kırsal Kalkınma Genel Müdürlüğü" de oluşturulması ve yeni dönem politikaların bu müdürlük aracılığıyla pratiğe geçirilmesi isteniyor. Böylelikle "yeniden yapılandırma" denilen şey, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın da içine alınmasını içeriyor. (**) Öte yandan "tarımın yeniden yapılandırılması" ile bağımlı olarak, emperyalizmin yeni pazarlara ulaşmak ve rekabet alanlarını genişlemesine büyümek için ulusal mücahedeleleri sistem içine hapsedme çabasını önemli bir etken olarak saymak gerekiyor. Şiddetle ezip yıldırarak "siyasal çözüm" adı altında reformizme evrildiği bu çizgiye, Kürt Ulusal Hareketi'nin de girmesiyle yakından ilişkisi olan, (yoksul köylülerden zorla gasp edilmiş) Kürdistan'ın bakir toprakları büyük sermayenin hizmetine sokuluyor. AB müktesebatında Kürdistan topraklarının **çok gelişkin ekolojik özelliklerinin yanı sıra hayvancılığın merkezi** olduğu özellikle vurgulanıyor. Ve, bu toprakların işlerlik kazandırılması için acı-

* Türkiye'nin AB üyeliği konusunda, başta Fransa olmak üzere bazı AB'li emperyalist ülkelerin, Türkiye'nin önüne çıkardıkları engellerin başında da tarım ve hayvancılık alanının AB'ye oluşturacağı yük geliyor. Türkiye üye olduğu koşullarda, Fransa gibi ülkelerin AB bütçesi ve tarımsal fonlarından alacakları tarımsal payın düşmesi tehlikesi başgösteriyor. İngiltere zaten düşük pay aldığı için çıkarı Türkiye üyeliğinden yana işliyor.

** Bu durum, yaklaşık 60 bin işçi ve memuru da yakından ilgilendiriyor. Dama taşları gibi oradan oraya savrulacak binlerce işçi ve emekçi (onların ailelerini de kapsayan on binlerce insan) İl Özel İdaresi'ne devredilmiş olacak.

len ele alınması ve "Köye Dönüş" projesinin uygulanması isteniyor. Başbakan'ın Kürdistan üzerindeki son açıklamalarının ekonomik boyutu -diğer şeylerin yanı sıra- bu çerçevede ele alınıyor. Dolayısıyla işbirlikçi tekelci burjuvazi ve sözcülerinin arasındaki çatışma alevleniyor. Emperyalistlerin Kürdistan toprakları üzerinden yürüttüğü rekabet, Türkiye'deki işbirlikçilerinin Kürt halkının özlüklerine karşı yürüttükleri saldırgan politikayı büyütmeyle atbaşı gidiyor.

Liberilizasyon

Politikaların Ayakları

Neo-liberal politikaların uygulanması doğrultusunda hayvancılığa dönük atılan adımlar -en genel haliyle- şu şekilde sıralanabilir:

1) Türkiye ithalatçı bir ülke haline geldi: Tarımsal ve hayvansal ürünlerde dış ticaretin serbestleşmesi nedeniyle -80'li yıllarda başlamış-, tarım ürünleri ile canlı hayvan ve et ihracatçısı bir ülke durumundayken, artık Türkiye, ithalatçı bir ülke konumunda. '80 yılından başlayarak günümüze dek uzanan süreçte, tarım ürünleri ihracatının yüzde 64'ten yüzde 14'e düştüğünü resmi rakamlar söylüyor. İthalat ise yüzde 5'ten yüzde 7.7'ye yükselmiş. Tarım ürünlerinin ithalatı -milyar dolar olarak- iki kat artmış. İhracattaki bu kadar büyük düşüş, ithalatta ise artış yaşanması Kürdistan'da uygulanan '92 ve '97 konseptleriyle (elbette aynı zamanda genel bir uygulamaydı bunlar) çok bağlantılı. DİE ve DPT'nin verilerine göre 1990 yılından 2000'e dek geçen 10 yıllık süreçte sığır, koyun ve keçi, at, katır ve manda sayılarında korkunç düşüşler yaşandı. Veriler 12.4 milyon sığırın 10.8 milyona, koyun sayısının 40.6 milyondan 28.5 milyona düştüğünü gösteriyor. 9.7 milyon kıl keçisi ise, 6.8 milyon kalmış. 513 bin olan at sayısı 271 bine gerilerken, katır ve manda sayısı 202 binden 99 bine, 371 binden 146 bine dek düşüş göstermiş.

TZOB basına açıkladığı bu yıllık raporunda da kırmızı et açığının çok yüksek olduğunu ilan etti. '90'lardan sonra kesilen sığır ve dana sayısında yüzde 42.65'lik, koyun sayısı yüzde 62.33'lük, sığır etinde yüzde 11.73, koyun etinde ise yüzde 56.11'lik bir azalma yaşanırken, toplam et üretiminde yüzde 27.6 oranında düşüş olduğu belirtildi raporda. Aynı raporda böyle devam ettiği koşulda 2010 yılına varıldığında 97.4 bin ton et açığı yaşanacağı da yer alıyor.

2) EBK, SEK gibi KİT'ler Özelleştirildi: Hayvancılık alanında yapı-

İşletmelerin devlet mülkiyetine dönüştürülmesi ile özel sermayeye devredilmesi arasındaki fark, kuşkusuz ki, toprak üzerindeki mülkiyet hakkının özel olma özelliğine dokunmama anlamında siliniyor. Her iki durumda da işletmelerin kapitalist çiftlikler haline gelmesi de engellenmiyor. Fakat sermaye lehine yapılan yeni düzenlemeler, kazanılmış bütün hakları tümüyle ortadan kaldırarak ilerliyor ve ucuz işgücü üzerine kuruluyor.

lan özelleştirmeler, bu sektörü etkileyen faktörler içinde anahtar bir role sahip. Örneğin EBK (Et Balık Kurumu), "iyi donatılmış et kombinaları" kurmuş olan en eski devlet kurumlarından biriydi. Devlet sermayesinin özel sermayenin çıkarları için sonuna dek kullanıldığı dönemde, tarım ve hayvancılığın tarımsal sanayi ile birleştirilmesi esas alınmış ve EBK vb. kurumlar da buna hizmet etmişti. 1950'ler konjonktürünün bir gereği olarak sanayileşmenin çeşitli alanlarında devlet sermayesi yoğunlaşmaktaydı o dönem. EBK'nın '50'lerdeki durumunu, Rozaliyev'e başvurarak öğreniyoruz. Rozaliyev EBK'nın verilerine dayanarak şunları söylüyor:

"... Kombinaların üretim gücü 8 iş saati içinde 913 büyükbaş hayvan ve 10,180 küçükbaş hayvan işleme düzeyindedir. Kurum, büyük bir balık avlama filosuna, 24 büyük soğutucuya, taşıma araçlarına (demiryolu vagonlarına, soğutma düzenli gemilerine, büyük bir araba parkına) sahiptir. Ona ait et ve balık konservesi fabrikaları, balık yağı fabrikaları, toptan ve perakende ticaret noktaları, hayvan yemi üreten hisse senetli şirketler vardır. Ülkenin fabrikaya dayalı et ve balık sanayii faaliyetleri tümüyle bu kurumun denetimindedir." (Türkiye'de Kapitalizmin Gelişme Özellikleri (1923-1960), sf. 271)

Fakat '90'lar dünyasında EBK bambaşka durumdadır artık. '95 yılında özelleştirilen EBK'da (SEK'de de) işten çıkarmalar yüzde 90'a ulaşmıştı. Hem EBK'da hem SEK'de (Süt Enstitüsü Kurumu) üretim, bazı kombina ve işletmelerde durma noktasına geldi. Bu iki kuruluşla ilgili "Petrol-İş '95-96 Yılı" bize şunları anlatıyor:

"Özelleştirme dayatması birçok sektörde tekelleşmeyi yoğunlaştırdı. Devletin piyasadan bemen tümüyle çekildiği çimento, yem sanayi, süt ve süt ürünleri, orman ürünleri ve pamuklu yünlü dokuma gibi sektörlerde tekelleşme yoğunluğu önemli ölçüde arttı. Yine özelleştirilen kuruluşların ürünlerinde, özelleştirme sonucu fiyat artışları yaşandı. Kimi tekelci karları için satın aldıkları kimi kamu kuruluşlarının üretimini kısıtlar, veya tamamen durdurdular. Örneğin EBK'nın özelleştirilen 11 kombinasında üretim özelleştirme öncesi 33 bin 355 ton/yıl iken bu sayının özelleştirme sonrası 13,39'a düşmesi, yine SEK işletmelerinin de 62 bin 776 ton/yıldan 25 bin 650'ye düşmesi verilebilir."

Bugün artık EBK'nın özelleştirilmesi büyük oranda tamamlanmış bulunuyor. Temmuz-Eylül '95'te EBK kombinaları, Temmuz-Aralık '95'te

SEK işletmeleri özelleştirilmişti ve yaklaşık 20 ilde üretimin tümüyle durduğu pek çok kombina vardı. Manisa ve Ankara gibi illerde geçen yıl satışlar tamamlandı ve Ankara-Sincan ET kombinasında olduğu gibi pek çoğu amaç dışı kullanıldı. Öz Gıda-İş'in iptal davası açtığı EBK'nın Ankara-Sincan ET kombinasını satın alan Eser İnşaat, kombinanın cazibesini yitirdiğini, arazisinde benzinlik gibi şeyler inşa edeceğini, bir Alman firması ile kombina için anlaşabileceğini söylüyordu örneğin.

İşletmelerin devlet mülkiyetine dönüştürülmesi ile özel sermayeye devredilmesi arasındaki fark, kuşkusuz ki, toprak üzerindeki mülkiyet hakkının özel olma özelliğine dokunmama anlamında siliniyor. Her iki durumda da işletmelerin kapitalist çiftlikler haline gelmesi de engellenmiyor. Fakat sermaye lehine yapılan yeni düzenlemeler, kazanılmış bütün hakları tümüyle ortadan kaldırarak ilerliyor ve ucuz işgücü üzerine kuruluyor. Bu yanı sıra özelleştirmelerin ekonomik, siyasi, sosyal ve örgütsel hakları yıkarak geçtiği, işçi ve emekçilerin direnişleri sonucunda gecikilmiş olarak yapmak zorunda kalmış olsalar da, kazanılmış hak ve özgürlükleri yok ederek yürüdüğü açıktır.

3) Girdiler Pahalandı: Yem Sanayi için de aynı süreç işlemiştir. Et ve süt sektörünü ilgilendiren hemen tüm KİT'lerde özelleştirme işi bitmiş görünüyor. Bu nedenle; birincisi, **yem açığı** oluştu, ikincisi, **gübre hammaddesinde dışarıya bağımlılık güçlendi**. Özellikle, '98 yılından sonra çıkarılan mera kanunun set oluşturduğu engeller ve sektörden tüm destek kredilerinin çekilmesi, yem açığını fazlasıyla büyüttü. Bir yandan yem fabrikaları haraç-mezat satılırken bir yandan da yem ekilmesine izin verilmiyordu. Hayvancılıkta kapitalistleşmenin belirtilerinden biri olan yem ekim alanlarının bolluğu veya darlığı, karlılık durumunu direkt etkileyen bir role sahiptir. **Yem bitkisi ekili alanlar**, toplam ekilebilir alanların yüzde 3'ü kadarken, bu oran 2000'lerden sonra yüzde 6'ya dek çıkarıldı, ama bu oran ihtiyacın çok çok alındaydı. Ve yem alanları gelişkin ülkelere göre neredeyse 6-7 kat düşük durumdaydı. Üstelik yem sektörü Türkiye'nin hayvancılık alanındaki genel girdi maliyetinin yüzde 65'ini oluşturacak kadar önemli bir sektördü.

Yem fiyatları da her geçen yıl pahalalanmaktadır. Son üç yılda yem fiyatları, diğer girdilerde (gübre, ilaç, mazot, sulama, tohumluk vd.) olduğu gibi yüzde 36 ile 233 arasında artış gösterdi. Sadece yem fiyatına ge-

len zam, 2002 yılından bu yana yaklaşık yüzde 90 civarında. 204 lira olan yem 380 liraya dek yükseldi.

Gübrede ise, sübvansiyonların tamamen kaldırılması 2001 yılına rastlıyor. Özellikle 2001'den sonra **gübre fiyatlarında** aşırı pahalılaşma da yaşanmaya başladı. Dolayısıyla gübre kullanımında yüzde 30 oranında düşme oldu. Artık doğal gübre de yok. Türkiye'de şimdi diğer ülkelere göre hem gübre fiyatları çok pahalı, hem de gübre kullanımı dünya ortalamasının altında seyrediyor. Ve gübrenin yüzde 40'ı da ithal malı. 2003 yılında gübre kullanımı 4.5 milyon tonu geçmiş, 2 milyon 125 bin ton da ithalat artışı yaşanmıştı. 2004 yılında ise, 5 milyonu geçen gübre kullanımına karşılık 3 milyon ton gübre ithal edilmiş bulunuyor. Kasım 2002 ile Temmuz 2005 döneminde gübre fiyatlarındaki artışa gelince: Tam yüzde 100... Ve bu, Ankara Ticaret Odası'nın (ATO) bu yılki verisi.

Gübre hammaddesinde dışa bağımlılık ise, aslında tarımın geleceğini karartmaya yetiyor. Bu durum hayvancılık sektöründe uygulanan politikalarla çok yakından ilişkili kuşkusuz. Bir yandan gübredeki maliyetin daha çoğu hammaddeye gidiyor, diğer yandan ithal hammadde emperyalist tarım tekellerinin ülke tarımındaki egemenliğini pekiştiriyor. Üstelik, tarım tekelleri, elinde gübre hammaddesi bulunmayan ülkelere gübreyi çok fazla yüksek fiyatla satıyorlar. Türkiye de bunlardan biri, çünkü gübre hammaddesi olan üre, amonyak nitrat, fosforlu gübre gibi maddeleri; ülke sınırları içinde üretmiyor, ithal ediyor. Oysa Gemlik Gübre Fabrikası, gübre hammaddesi üretimi yapıyordu örneğin. Ama '98 yılından sonra üretimine ara verildi ve ithal edilmeye başlanan amonyaka bu nedenden her yıl 78 milyon dolar ödendi. Böyle olunca, gübre fiyatlarında artış da ortaya çıkmaya başladı.

4) Meralar yok edildi: Hayvancılık denilince, kuşkusuz, her şeyden önce Kürdistan'da sürdürülen kirli savaşın sonuçlarını düşünmek gerekir. Köy boşaltmalar, köylerin, otlakların ve ormanlık alanların yakılması, yayla ve mera yasakları... OHAL, Bölge Valiliği, Koruculuk sistemi ile halkın katledilmesi, "şansma" işkence ve zor düşenlerin ise mal ve can güvenliği kalmayıp geçim derdine düşmekle karşı karşıya bırakılması... Hayvanları telef olmuş, evleri yakılmış, toprakları gasp edilmiş, dahası sürülmüş milyonlarca insanın evinden-barkından-yurdundan edilmesi...

Sonrası malum! Kürdistan'ın tek geçim kaynağı hayvancılık (ve tarım), gerçek anlamda yapılamaz hale geti-

Gübre hammaddesinde dışa bağımlılık ise, aslında tarımın geleceğini karartmaya yetiyor. Bu durum hayvancılık sektöründe uygulanan politikalarla çok yakından ilişkili kuşkusuz. Bir yandan gübredeki maliyetin daha çoğu hammaddeye gidiyor, diğer yandan ithal hammadde emperyalist tarım tekellerinin ülke tarımındaki egemenliğini pekiştiriyor. Üstelik, tarım tekelleri, elinde gübre hammaddesi bulunmayan ülkelere gübreyi çok fazla yüksek fiyatla satıyorlar.

rildi. Örneğin, sadece Beritanlar 650 bin baş hayvana sahipken, hayvanların sayısının 30 bine düşmesi, yaklaşık 22 kat azalması anlamına geliyor. Sadece '87 yılında Kürdistan'da 197 milyon 801 bin dolarlık canlı hayvan ihracatı yapılırken, 2002 yılında hiç ihracat yapılmadı mesela. Yine '90'lı yıllarda Ortadoğu'nun hemen tüm ülkelerine et ve hemen her gün binlerce küçük ve büyükbaş hayvan ihracı yapılırdı, ama '92 sonrasında ihracat yüzde 26 oranında geriledi. Irak'ın işgalinden sonra ise ihracat durdu, petrol pahalılandı, tohum ve ilaç, gübre ve yem bulunamaz hale geldi.

Mera Kanunu zaten tuz biber ek-ti her şey! Milyon hektarlarla ifade edilen meralar her şekilde tekellerin hizmetine sokuldu. Tek başına şu rakam gerçeği çıplak bir şekilde ortaya koyuyor: Doğal meralık ve yayla alanları geçmişte 40 milyon hektardı, şimdi 10 milyon hektar... Üstelik (Türkiye Ziraatçılar Derneği'nin Doğu Anadolu'da Hayvancılık" konulu araştırmasının da ortaya koyduğu gibi) **Kürdistan meraları en kaliteli** meralardır. Ve büyük alanları kaplamaktadır. Türk illeri sınırları içerisinde bulunan meralık alanlar yüzde 30 civarındayken, bu oran Kürdistan söz konusu olunca, yaklaşık yüzde 54'e- re varıyor.

Meralar öylesine hoyratça kullanılıyor ki, Kürt-Türk tüm illerdeki meralık alanlar, bir savaş ganimeti gibi çar-çur ediliyor. Manisa-Develi Köyü'ne 1.5 km. uzaklıkta bulunan mera çöplük yapılmak isteniyor örneğin. Düzce-Üçköprü köyünün verimli meralık toprakları Düzce valiliği tarafından deterjan fabrikası kuracak olan bir şirkete bedelsiz olarak veriliyor ya da. Her iki köyde de köylüler bu kararlara direnerek engel olmaya çalışıyor, ama henüz sonuç değişmiş değil. Malatya-Kürecik'de de durum farksız. 24 köyün meralık alan olarak kullanıldığı "Şet Merası", Alacakaya şirketine verilen maden arama ruhsatına dayandırılarak delik-deşik ediliyor. Şirket, meralık alanda mermer çıkaracakmış... Köylüler mahkeme yollarına düşerek bu sefer şirketin çalışmalarını durdurmayı başarmış. Fakat başka şirketler de boş durmamış. Şet Merası'nı, mera olma vasfından çıkaracak yasal yolları bulmuşlar ve ağaçları kesmek de dahil merada her tür tahribata girişmeye başlamışlar.

Sistem böyle işliyor! Köylülerin on binlerce küçük ve büyükbaş hayvanı telef oluyor... Köylüler açlığa terk ediliyor.

Çünkü, çıkarılan karın ve yönetmeliklerin hepsi özel şirketlerin çı-

karları doğrultusunda maddelerle dolu. Mera ve çayırılık alanlar, otlak ve yaylakların hemen hepsi özel şirket ve kişilere, vakıf ve kuruluşlara satılıyor.

Öte yandan, '90'lardaki politika terk edilmiş de değil doğal olarak. Daha geçen aylarda Ağrı'nın Doğubeyazıt ilçesini çevreleyen tüm meralar valilik tarafından yasak kapsamına alındı. Ve hayvanlarını (yaklaşık 20 bin kadar) bu meralarda otlatan köylülere iki gün izin verdi valilik: Buradan çekip gideceksiniz! Söylen-diğine göre bu karar 30 bin kişiyi etkiliyor ve bu demek oluyor ki 30 bin kişi göç etmek zorunda bırakılıyor.

İğdir ve Ağrı valisi, ayrıca, büyük ve küçük Ağrı Dağları arasında kalan tüm yaylaların (Sinek yaylası da) milli park olacağına dair genelge yayınladı. 50 köyün yararlandığı söz konusu yaylalar, Bakanlar Kurulu kararıyla milli park yapılmak üzere yayla olmaktan çıkarılmış. Yani 50 köy aç kalmakla karşı karşıya, binlerce hayvan telef olmakla...

Mera, yayla ve otlakların gerek yasaklanması gerekse amaç dışı kullanıma her şekilde açılması, hayvancılıkla uğraşan küçük ve orta-köylünün tasfiyesidir aynı zamanda. Öte yandan, hem '90'lı hem de 2000'li yıllarda uygulanan politikalar, özellikle Kürdistan'da hayvancılığı bitme noktasına getirmiş, fakat bu Türk illerinde yapılan hayvancılığı da direkt etkilemiştir. Çünkü, hayvancılık esas olarak Kürt illerinde yapılıyor ve bu illerde hayvan sayısındaki düşüş, diğer illerdeki düşüşe de yansıyor. Türk ve Kürt illerinde yapılan tarım ve hayvancılık sektöründe ayırımı noktalarını geçen yıl, Türkiye Ziraatçılar Derneği'nin "Doğu Anadolu'da Hayvancılık" araştırması şu şekilde açıklıyor ve bu Kürdistan'da yapılan hayvancılığın önemini de yeterince ortaya koymaya yetiyor:

"... Ülke genelinde ortalama 50 dekar civarında olan işletme büyüklüğü ise Bölgede 70 dekar civarında. Ülke genelinde işletme başına 3 sığır, 8 koyun düşerken, Bölgede işletme başına 6 sığır ve 37 koyun düşüyor. Tarım işgücünün toplam işgücü içindeki payı Türkiye genelinde yüzde 40'lar civarındayken, Bölgede yüzde 70'ler civarında. Hayvancılığın tarımdaki payı ülke genelinde yüzde 30'lar düzeyindeyken, Bölgede yüzde 73'ler dolayında. Türkiye genelinde 4 milyon 91 bin 534 işletmenin sadece yüzde 3'ünde hayvancılık yapılırken, Bölgede mevcut toplam 291 bin 726 işletmenin yüzde 11.15'inde hayvancılık yapılıyor." (27.12.04, Gündem gazetesi)

5) Kaçakçılık teşvik edildi:

Uzun süredir besiciler, pahalıya aldıkları hayvanları ucuz satmak zorunda kalıyorlar. Geçen yılın sonunda dananın satış fiyatı 1 milyar liraydı, bu yıl aynı dana 500 milyon liranın altında alıcı buluyor. Besicilerden düşük fiyatla alınıp pahalıya satılması çok yaygın hale geldi üstelik. Ama ülkeye giren kaçak et miktarı öylesine artış gösteriyor ki (ortalama yüzde 50 civarında insan kaçak et yemek zorunda bırakılıyor ve kimsenin de kaçak et yediğinden haberi olmuyor) bunun ülke içindeki hayvan alım-satımını etkilememesi mümkün değil. Kaçakçılığı teşvik eden en önemli faktörlerin başında da hayvan beslemede ortaya çıkan yüksek maliyet geliyor. Bu nedenle hayvan alım-satımı işiyle uğraşanların elinde kalan hayvanlar beslenemiyor, telef olmakla karşı karşıya kalıyor. Dolayısıyla satışı da direkt etkiliyor. Bu durum, kaçakçılığın etkisinin ve yayılmasının boyutunu da yükseltiyor. Böylece karşılıklı birbirini etkileyen faktörler hayvancılık alanını zor durumda bırakıyor. Sadece Van ilinde kaçakçılık yoluyla giren inek sayısı 10 bin civarında. Resmi rakamlar sadece Van için değil, İstanbul için de konuşuyor: "İstanbul kaçakçılıkta ilk sırada. İstanbul'a giren kaçak et yemek zorunda bırakılan insanların oranı yüzde 60"...

Canlı veya değil, hiç fark etmiyor, hayvan kaçakçılığı pek çok şeyi beraberinde getiriyor. Örneğin, insana hayvandan geçen hastalıkların yaygınlaşmasını tetikleyen şeylerin başında canlı hayvan ve et kaçakçılığı geliyor.*** Türkiye Ziraatçılar Der-

*** Bu yıl hayvandan insana geçen hastalıklarda artış yaşandı. Delidana, kuduz, brusella, şarbon gibi hayvandan insana geçen bol miktarda hastalık var. Ama, hastalıklarla mücadele adına hiçbir şey yapılmıyor. Karantina uygulaması dışında. Kar hırsı, bu türden hastalıkları dünya çapında yaygınlaştırıyor. Delidana gibi hastalıklar dehşet saçıyor. '96'da ilk kez İngiltere'de çıktı delidana hastalığı. Daha fazla ve kısa sürede kar elde etmek için, içlerinde hastalıklı hayvanların da bulunduğu büyük bir hızla kesimhanelerde kesilen hayvanlardan ve hayvanlara verilen genetik ağırlıklı yemin çıkardığı arazlardan kaynaklanan delidana hastalığı ithal etler yoluyla dünyaya yayıldı. Fast-Food yiyeceklerin yaygın oluşunun da etken olduğu, hastalık, Türkiye'de görüldü. Çünkü hastalık açığa çıktıktan sonra bile İngiltere'den gelen ithal etlere yasak konmadı. Hatta '95-'97 yılları arasında aralarında delidana hastası olanlardan alınmış kanlar da Türkiye'ye girdi. Üstelik hastalığın bir diğer geçiş yolunun ithal kanlarla olduğu bilinmesine rağmen. Bunların sorumluları arasında eski Tarım Bakanı Sami Güçlü de vardı, yeni Tarım Bakanı Mehdi Eker de. İkisi de bakanlıkla ödüllendirildi. '96'dan buyana aynı görevde bulunan tüm Tarım Bakanları ve çeşitli bürokratların, et halinde imzaları var. Ama hiçbirisi, bu ağır insanlık suçundan dolayı ne görevinden alındı, ne de cezalandırıldı.

Gerek emperyalist sermayenin, gerekse işbirlikçi sermayedarların üşüştüğü süt hayvancılığı büyük bir rekabete sahne oluyor. Son zamanlarda sütte üretim bolluğundan çokça bahsediliyor örneğin. Ya da, "Hergün Bir Milyon Çocuğa Süt" gibi kampanyalardan geçilmiyor ortalık. Ama bu vb. kampanyalar da, fazla süt üretimi ve ucuz satış yapılması isteği tartışmalar da tamamen aldatıcı. Bunların altında tekellerin rekabeti ve piyasanın tekeller çıkarına düzenleniyor olması yatıyor.

neği Başkanı İbrahim Yetkin, Türkiye'nin kaçak ürünler cenneti olduğunu ve kayıtsız hayvanın akşam içeri girip sabah yasal hale geldiğini belirtiyor. Sermayenin egemenliği pekiştirilince asalak ve çürümüş yüzü, böyle her alanı kapsıyor. Kayıt altına alınamayan kaçak hayvan ve kaçak et kesiminin yaygınlığından, insan sağlığının korunmaya alınmasının belediyelere devredilmesinden, yolsuzluk yuvası olan gümrüklerde devlet eliyle sokulan ithal malların mikrop saçmasına dek uzanan bir yol var...

6) Sözleşmeli hayvancılık modeline geçiş yapıldı: Rahmi Koç hayranı bir profesör doktor, Ankara Ziraat Fakültesi Zootekni Bölümünden Numan Akman, "Kırsal bölge halkını özel girişimcilerle buluşturacak yol, sözleşmeli çiftçilik modelinden geçiyor" diye buyurmuşlar. N. Akman gibilerin sayıları oldukça kalabalık da. Kimi holdingler "tarımda büyük dönüşüm"den söz edip sermayelerini büyük kapitalist çiftlikler kurmak üzere tarım alanlara kaydırırken, ceplerini doldurdıkları sözde bilim adamları da sermayedarların hizmetinde onlara akıl hocalığı yapıyorlar. Üniversiteler tarım alanları üzerinde araştırma yapan kurumlar olarak emperyalist ve işbirlikçi sermayenin hizmetinde çalışıyorlar. Bu kurum ve kişilerin hemen hepsi de tıpkı N. Akman gibi "sözleşmeli üretim modeli yaygınlaşmadan tarımda modernizasyon gerçek anlamda sağlanamaz" diyorlar. Bunu Saray Halı'nın sahibi Necati Kirmel de söylüyor: "Türkiye'nin tarım ve hayvancılık alanındaki gelişimi sözleşmeli çiftçilikten geçiyor". Urfa Koç-Ata-Sancak Hayvan İşletmesi ortaklarından Ethem Sancak; "10 yıl içinde 100 bin çiftçiyle sözleşme yapmayı" planlıyormuş zaten. Şu anda çalıştığı sözleşmeli çiftçileri saymıyoruz. Özcesi, özellikle son 7-8 yıldır uygulamaya sokulan "sözleşmeli hayvancılık modeli" sermayedarlar için olmazsa olmaz bir model.

Esas olarak Ecevit hükümeti öncesi "Köye Dönüş" projesi kapsamında başlatılmıştı bu model. Çıkarılan tebliğlerle hayvancılık ile uğraşan köylülere dayatılmış olan "sözleşmeli çiftçilik", işbirlikçi tekelci burjuvaziye "işçilik maliyetinden kazanacağız" dedirten bir model.

Hayvancılık alanında Kürt illerinde başlatıldığında, Şırnak ve Mardin ile bu illere bağlı yerlerde '98 yılında 315 aileye 3 bin 950 koyun ve koç dağıtılmış ve iki yıllık sözleşme yapılmıştı. Aynı şekilde inek dağıtımı da yapılıyordu. Ve bir yandan köylüler borçlandırılıyor, diğer yandan belli bir limit koyarak, şartlar sıralayarak

kölelik koşulları dayatılıyordu.

"Köylülere köle haline getirecekler" diyen Şevki Komur (Tür Köy-Sen Başkanı) şöyle izab ediyor bunları: "Şu anda tarımda yeni bir girişim var. Sahancı Holding'in kuruluşu olan Donesa, uluslararası Traviş tekelisi ile işbirliği yaparak bir bildiri yayımladı. Bildiri aynen şöyle: Biz size inek alacağız. Siz ineklere bakacaksınız. İnekler bizim, sütün yüzde 40'ını size vereceğiz. Kendi besaplarına göre 25-30 kilo inek başına süt almayı besaplıyorlar. Bunun yüzde 40'ı ile köylü yaşamaya çalışacak. Daha sonra süt politikasını kendileri belirleyecek ve hayvancılığı bu ülkede öldürecekler." (17.06.03, Evrensel gazetesi)

Süt hayvancılığı

Ticari hayvan yetiştirilmesinin önemli bir dalı olan mandracılık ve süt ve süt ürünlerini satan işletmelerin sayısal çokluğu ile işletme ölçeklerinin büyümesi kapitalist gelişmenin sonuçlarıdır. Bu dallarda yerli-yabancı tekelleşmenin her geçen gün daha köklü egemenlik kurma çabası da aynı sürecin kapsamına dahildir. Milyonlarca insanın süt bulamaması ve üretim bolluğuna karşın, pahalıya satılan sütlerin varlığı ile tekellerin egemenliğinin pekişmesi arasında direkt bir ilişki olduğu da kuşku götürmez. Elbette hayvancılığın arıcılık ve balıkçılık (su ürünleri hayvancılığı), tavukçuluk başta olmak üzere beyaz et hayvancılığı gibi pek çok dalı var. Fakat sektörde süt hayvancılığı ve kırmızı et hayvancılığı önemli bir yer tutuyor. **Süt hayvancılığı ise, en fazla kar getiren bir alan** olarak görülüyor.

Gerek emperyalist sermayenin, gerekse işbirlikçi sermayedarların üşüştüğü süt hayvancılığı büyük bir rekabete sahne oluyor. Son zamanlarda sütte üretim bolluğundan çokça bahsediliyor örneğin. Ya da, "Hergün Bir Milyon Çocuğa Süt" gibi kampanyalardan geçilmiyor ortalık. Ama bu vb. kampanyalar da, fazla süt üretimi ve ucuz satış yapılması isteği tartışmalar da tamamen aldatıcı. Bunların altında tekellerin rekabeti ve piyasanın tekeller çıkarına düzenleniyor olması yatıyor. Süt sektöründe yeni tekeller boy gösteriyor ve en büyük sermaye sahipleri bu alana hızla el atıyor.

Öte yandan, "AB normlarına uyum" gösteremeyen işletmelerin ihracat yapamayacağını söylüyor AB'li emperyalistler. Bu bir yandan da var olan tekeller arasındaki rekabeti ve pazardaki en büyük payı kapma kavgasını alabildiğine keskinleştiriyor.

Büyük ölçekli üretim isteyen AB, işletmelerin üreteceği sütün miktarına dek el atıyor işe ve eğer istediği miktarda ve biçimde süt üretilmezse "geçer not" alamıyor işletmeler. Bu tarz bir denetimden geçemeyen ülkeler ihracat da yapamayacağı için, işletmelerin büyüklükleri önem kazanıyor. Tıpkı Romanya ve Bulgaristan'a süt kotası cezası verilmesinde olduğu gibi Türkiye de ceza alma riski taşıyor bu nedenle. Çünkü Türkiye'de yaklaşık 4 bin süt işletmesi olmasına karşın işletmeler genel olarak küçük ölçekli ve en fazla 10-15 tekel süt piyasasını elinde tutuyor. Süt sektörüne yapılan yatırımların son yıllarda hızla artması ve bu alana emperyalist sermayenin çekilmek istenmesi bu arayışların bir ürünü.

Türkiye'de satılan sütlerin büyük çoğunluğu sokak sütü. Ve, sokakta satılan süt de dahil, kişi başına süt üretimi 30 litre. Çiğ süt üretiminin yüzde 40'ı köylerde yapılıyor. Yüzde 40'ı da kötü işleyen mandıralarda. Süt üretiminin sadece yüzde 20'sini büyük ölçekli işletmeler yapıyor. (TZD verileri) Bir yandan da, büyük ölçekli süt üretimi yapan işletmelerde üretilen çiğ süt, üretici-sanayici çekişmesine sahne oluyor ve bu son zamanlarda önemli bir gündem maddesini oluşturuyor.

Diğer yandan da, halkına en pahalı et ve süt satan ülkelerin neredeyse başında geliyor Türkiye. Oysa, tekel-ler üreticiden çok düşük fiyatlarla süt satın alıyorlar. Bazı yerlerde süt, üreticiden 400 bin liraya satın almıyor. Ama piyasada 1.5 milyon liraya satılıyor. Kimi yerlerde 100 bin liraya batıda 70 bin liraya satmak zorunda bırakılan üreticiler bile var. Bu sütler işlendikten sonra -belli bir işleme payı olması gerekirken- 4-5 kat daha pahalıya satılıyor marketlerde. Mandıra sahipleri de üreticiden satın aldıkları sütün fiyatlarını sürekli düşük tutuyorlar. Düşük fiyatları protesto etmek için gün geçmiyor ki sütünü sokaklara dökken üreticiler çıkmasın.

Durum böyle olunca, ortaya çıkan tablo nasıl olabilir?

Ürettiği süttan geçimini sağlayamayacak hale gelen küçük ve orta köylüler, emeğini ucuza satmak zorunda bırakılan kır işçileri ve yığınsal işsizlik... Açlık çeken milyonlarca insan ve yeterince süt bulamadığı için hastalıklara yakalanan çocuk ve kadın ile artan bebek ölümleri bir yandan ama bütün bunların üzerinden elde ettiği devasa karları cebine indiren üç-beş tekel diğer yanda...

Tekeller işledikleri sütleri sadece marketlere ve pahalıya satıyorlar ve bu kadar karlı olan sektörü tamamı-

Ürettiği süttan geçimini sağlayamayacak hale gelen küçük ve orta köylüler, emeğini ucuza satmak zorunda bırakılan kır işçileri ve yığınsal işsizlik... Açlık çeken milyonlarca insan ve yeterince süt bulamadığı için hastalıklara yakalanan çocuk ve kadın ile artan bebek ölümleri bir yandan ama bütün bunların üzerinden elde ettiği devasa karları cebine indiren üç-beş tekel diğer yanda...

la kontrolleri altında tutuyorlar. Doğal olarak sektöre sermayenin ilgisinde büyük artış yaşanıyor. Bu, eski tarım bakanının, sadece 2004 yılında "yatırımlar yüzde 3.4 yükseldi" demesinden de anlaşılıyor. Ve, bir de bakıyoruz, salt üretici-sanayici arasında süren bir kapışma varmış gibi ortalık toz duman olmuş! Ya da, üretim bolluğu ile kitlelerin süt satın alamaması arasındaki tezatın mevsimsel bir sorun olduğu yalanı kaplamış her yanı. Veya da, hem piyasanın en büyük tekel-ler elinde düzenlenmek istenmesini, buna bağlı olarak hem de kaçak hayvan girişini (ayrıca yasadışı yollar-dan süt tozu da giriyor) gizlemek için süren yalan kampanyasına sesini yükselten küçük ve orta üreticilere, en yetkililer ağızından "ithalat yaparız!" tehdidi savruluyor.

Sonra, bakıyoruz, düşük alım fiyatlarına ilişkin sorunları "çözme" derdine düşüyorlar! 4 yıldır hiç toplanmayan "Süt Konseyi", bu yılın ortalarında "düşük alım fiyatları" sorunu için toplandı. Kısa-orta-uzun vadede olmak üzere hazırladığı raporun özünü; (kır yoksullarının örgütlenmeleri her şekilde engellenir ve ağır çalışma koşulları dayatılırken) büyük ölçekli süt üreticileri ve sanayicilerin ülke çapında örgütlenmesinin güçlendirilmesi ve sözleşmeli çiftçilik yapılması oluşturuldu.

"Koç, 'tarım zengin adamın işi. Fakir ancak karını doyurabiliyor. Karlı günler için yeterli yatırım yapamıyor' diyor. Bence süt hayvancılığına ilişkin artmasında Koç gibi başarılı bir işadamlarının boşa konuşmayacağı savı yatıyor. Diğer sektörlerde karın azalması da girişimcileri bu alana yönlendiriyor." (Haziran 2005, Referans gazetes-i)

Bu sözlerin, yoksul köylünün açlık ve sefaletiyle uyumuna bakarsak, sözlerin sahibi Prof. Dr. Numan Akman'ın bir bildiği olsa gerek! Öyle ya, "Koç gibi bir işadamlar boşa konuşmaz!"

Süt hayvancılığına ilginin artışı, holdinglerin yarış içinde olmasından da açıkça görülüyor. **Koç-Ata-Sancak'**ın Urfa'daki işletmesi, 1200'ü süt sığırtı olmak üzere yaklaşık 12 bin baş hayvan barındırıyor ve 750 dekar üzerine kurulu. Her yıl, 10 bin ton süt, 3 bin 600 ton hayvan eti üretiyor işletme. Doğan Holding ise, Gümüşhane-Kelkit'te Türkiye'nin ilk organik sütünü üretmeye başladı. 2003'te Amerika'dan getirilen 594 gebe düve ile çalışmaya başlayan "Doğan Organik Süt ve Besi Hayvancılığı İşletmesi", kısa sürede (bu yılın ortalarında) "organik tarım sertifikası" aldı. Böylece 800 sarmal ineği bulunan işletme, aynı zamanda Avrupa'nın en büyük

işletmesi durumunda şu anda. Holding Sanayi ve ticaret grup başkanının söylediğine göre, sözleşmeli çiftçilik uyguluyorlar ve "Türkiye'nin AB'ye uyum hazırlıklarında önemli bir görev" üstleniyorlar. Dahası, "Türkiye'de gıda üretiminde baskılar artacak, standart dışı koşullarda üretilen ve güğümlemlerle dolastırılan sütler satılmayacak" ve açığı da Doğan Holding kapatacak. Bir de müjde var! İlk organik sütün markası Pınar oluyor-muş. Ayrıca, Koç-Ata-Sancak ve Doğan Holding'le yarışacak kadar büyük olan Saray Halı'nın da piyasada söz sahibi olduğunu (Saray Halı'nın Kayseri-Develi'deki işletmesi 600 sağmalık) görmüştük. Türkiye'de üretilen sütü kontrol altında tutan Danone, **Koç, Nestle, Yaşar, Mis Süt (Tekfen'e bağlı), Ülker, Süttaş** gibi tekel-ler okluğu biliniyor.

Öte yandan, çoğu özellikle son iki yılda kurulmuş bulunan pekçoğu da pazarda pay kapma savaşını içinde... Tokat'ta Dimes, Reşadiye'de Resül, Balıkesir'de Göker, İzmir-Tire'de Tabakhoğlu Çiftliği ve Defne Tarım Çiftliği, İzmir-Kemalpaşa'da Denen Gıda, Afyon Bolvadin'de Alfar Gıda, Trakya'da Okan Oğuz, Çanakkale-Biga'da Pega Tarım Hayvancılık, Aydın-Söke'de Kayhan, Antalya-Side'de Side Çiftliği, İstanbul-Silivri'de Aysun Sökmen, Lüleburgaz'da Enay Gıda, Konya'da Azim Çiftliği gibi kimisi büyük kimisi büyümeye aday büyük-orta işletmeler, aynı zamanda "AB standartlarına uyum" yarışı içerisinde ve 500 ile 1500 sağmalık arasında değişen işletmeler bunlar.

Bir yandan da oldukça pahalıya ve sadece market ve eczanelerde satılan **bitkisel süt ve meyveli yoğurt** pazarı da var. Soya sütünün ithal edilmesiyle başlayan bitkisel süt pazarında Demak Gıda, Meraklılar Gıda gibi işletmeler de süt ve süt ürünleri pazarında isim yapan işletmeler. Konya Süt Fabrikası'nı satın alan ve '93 yılında kurulan Şeker Süt Gıda ise, günlük 100 ton süt işleme kapasitesine sahip. Ve Konya'da meyveli yoğurt pazarının yüzde 40'ını kontrolünde tutuyor.

Demek ki, bu alanda gelişimin yönü, çiftlik hayvancılığında yoğunlaşma ve verimi yüksek hayvanlara az sayıda tekelin sahip olmasına doğrudur. Büyük hayvan çiftliklerinde hayvanların sayısından ziyade kalitesi önemlidir çünkü. İyi beslenmektedirler ve bu nedenle yüksek verimlidirler. Sermayesi büyük olmayan hiçbir çiftlik bu düzeyde besleyemez hayvanları ve zaten ancak böyle çiftliklerin pazara açılan et ve süt ürünleri, yüksek karlar sağlayabilirler. Doğayısıyla kıyasıya süren bu savaşın

varacağı yer de bellidir: Daha az hayvanla ve her hayvandan daha fazla verim alınması... Şu anda var olduğu söylenen sütteki üretim bolluğunun giderilmesi... süt çiftliklerinin sayısında düşme ve süt piyasasını en büyük birkaç tekelin kontrol etmeye başlayacak olması.

10 milyon olan büyükbaş hayvan sayısını 2013 yılına dek yüksek verimli hayvanlardan oluşan 20 milyon gibi bir rakama çıkarma hedefi var şimdi. Tüm desteklemeler de, bu iki katına çıkarılmış olan hedefi tutturmaya dönük. Fakat, açık ki bu bir **geçiş süreci**. Gerek desteklemeler gerekse de üretim artışı ve çığ sütte gerileyen fiyatlar, dengeleri en büyük tekeller lehine çevirebilmek için ve geçiş sürecine özgü önlemler. Zamanla, büyük ölçekli üretimde artış ve düşük işçilik maliyeti, kitlelere ölüm-kalım arası bir yaşam ve tekelere bolluk-zenginlik zıtlığının derinleşmesine dönüşecek. Sürec böyle işleyecek.

"Organize Hayvancılık Bölgeleri" Projesi

Hem Kürdistan'da hem de bazı Türk illerinde(****) "Organize Hayvancılık Bölgeleri" kurulması yönünde çalışmalar yapılıyor. Hızı -2000'li yıllarla birlikte- artan bir şekilde yapılan bu çalışmayı, 2000 yılının ilk aylarında TOBB başlatmıştı. TOBB (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, Kürdistan'daki 73 oda ve borsa temsilcisi ile (basına kapalı olarak) uzun bir toplantı yapmış ve "Organize Hayvancılık Bölgeleri" kurulması yönünde Ecevit hükümetine bir bildiri sunmuştu. Bildiride yer alan istekler arasında sınır ticaretinin geliştirilmesi de vardı. TOBB bir yandan da AB'li emperyalistlerin üzerinde önemle durduğu bölgesel projeler üzerinde çalışmaya devam ediyordu.

2000 yılının son aylarında TOBB'un finans ve koordinatörlüğünde (krediler AB'den geliyordu) Akdeniz ve Süleyman Demirel Üniversiteleri öğretim üyelerinin oluşturduğu 18 kişilik bir çalışma grubuna "Batı Akdeniz Gelişim Projesi" raporunu hazırlattı. Raporu, BOĞEV (Batı Akdeniz Ekonomisini Geliştirme Vakfı) hazırlatmıştı ve iki cilt halinde olan çalışma üzerinden çıkmıştı rapor. Hisarcıklıoğlu, "Çalışma, Türk ekonomisinde uygulanan **dışa açık**, AB ve dünya ekonomisi ile bütünleş-

meyi **esas alan** kalkınma projesi göz önüne alınarak hazırlandı" dedi ve projeye dönük olarak da şunları söyledi:

*"Proje, bölgede ekonomik bütünleşmenin geliştirilmesine ve tarım, sanayi ve hizmet sektörlerinin karşılıklı etkileşim içinde büyümesine olanak sağlayacaktır. Bu çerçevede tarım ve tarıma dayalı gıda sanayi, **hayvancılık ve hayvancılığa dayalı gıda sanayi**, ulaşım ve hizmet sektörleri, enerji sektörü ve madencilik sektörü bölgesel gelişim raporları hazırlanmış ve önümüzdeki yıllarda yatırım yapılabilecek karlı alanlar belirlenmeye çalışılmıştır. Bu yönden bölgesel gelişim projesi, sanayici ve işadamlarına gelecekle ilgili olarak alacakları kararlarda önemli ölçüde yardımcı olacaktır."* (31.07.03, Dünya Gazetesi, abç)

2000'li yıllardan sonra kurulan Koç, Ata, Sancak gibi üç büyük sermayedarı Urfa'da kurduğu "Koç-Ata-Sancak Hayvancılık İşletmesi" de belirlenen bu karlı alanlardan biri olsa gerek. Bu ortaklığa bir yıl sonra katılmış olan Ethem Sancak, "işletmesi en kolay yatırım biçimi hayvancılıktır" diyor. Söylediğine göre, 1 milyon dolarlık sermaye ile 100 başlık bir işletme kurabilmiş. Zaten Erzurum'da 100 başlı iki çiftlik daha kuruyormuş. "Siirt, Mardin ve Diyarbakır'da da arayışlarımız sürüyor" diyor Sancak. Hedefini de açıklıyor: 10 yıl içerisinde 100 bin çiftçi ile sözleşme yapmak... Sözleşmeli çiftçilere hayvan verecek, teknik destek sunacak ve yem bitkisi ektirecekmiş.

Elbette hazırlanan projeler, Koç, Sabancı, Sancak, Kurmel, Doğan gibi büyük sermaye sahipleri içindir. Kentlerdeki sermaye birikiminin bir bölümünü "yeni altın madeni" dedikleri karlı alan tarım ve hayvancılığa yatırıyorlar ve 2000'li yıllar projeden geçilmiyor... Eski Tarım ve Köy İşleri Bakanı Sami Güçlü, 2003 yılında 8 projeden bahsetmişti ve bunların içerisinde "Organize Tarım Bölgeleri" (ve tabi "Organize Hayvancılık Bölgeleri") önemli bir yer tutuyordu. Yeni bakan Mehdi Eker de ayağının tozuyla Diyarbakır'a gitmiş, işadamları ve sanayicilere (valilikte yaptığı toplantıda), "Bölgede Organize Hayvancılık Sanayi Merkezi kurmayı planlıyoruz" müjdesini vermişti...

"Organize Hayvancılık Sanayi Merkezi", "Organize Besi Bölgeleri" vb... Hepsine de "Organize Hayvancılık Bölgeleri" deniyor. Ve yaygınlaştırılması için yasal düzenlemeler yapılmaya çalışılıyorlar. Bu, "çiftçi örgütlenmesinde yeni bir model"miş. Tarımın, ormancılık ve tarımsal sanayi ile birleştirilmesi ne zamandan beri "yeni bir

model" olduysa! Böyle diye dursunlar, tarımsal kapitalist gelişmenin en karakteristik işaretlerinden biri olan bu duruma ilişkin yasal düzenlemeler yapılmak istenmesi, özellikle son yıllarda bu yönde yoğunlaşmanın bir sonucu.

Yasal düzenlemelerden birini TİGEM (Tarım İşletme Genel Müdürlüğü) gibi kamuya ait tarımsal üretim alanlarının özel sektöre açılması oluşturuyor. "Türkiye'nin ilk ve tek örneği proje" diye reklamını yaptıkları "Sakarya Organize Besi Bölgesi" için, TİGEM işletmelerine bağlı **Karasu** tarım işletmesinin yaklaşık 3700 dönüm arazisinin değerlendirilebileceği, içerisinde birçok çiftlik, yem fabrikaları, gübre işletmeleri vb'lerinin bulunacağından söz ediliyordu örneğin. Şimdi artık TİGEM'e bağlı işletmeler 30 yıllığına holdinglere kiraya veriliyor. 38 işletmenin 10'unu kiraya veren TİGEM'in **Mardin** işletmesine, "Siirt, Mardin ve Diyarbakır'da arayışlarımız sürüyor" diyen Ethem Sancak'ın grubu talip oldu. Bu 10 TİGEM işletmesine, aralarında Yaşar Holding, Diren, Alvena gibilerinin yer aldığı birçok sermaye grubu talip. TİGEM ayrıca 7 işletmesini daha kiraya açıyor. Yıl sonunda bu işletmelerin yatırım miktarının 144 trilyon liraya ulaşması bekleniyormuş. Buralarda kurulacak olan "Organik Besi Bölgeleri"nde köylüler sözleşmeli çiftçi olarak çalışacakmış. Örneğin TİGEM arazisinde oluşturulacak olan ve ekolojik yapısı uygun olduğu söylenen **Muş** ilindeki hayvansal entegre tesisi, 2 bine yakın sözleşmeli çiftçi ile üretim yapacağını açıkladı. Toplam 81 milyon 500 bin YTL gibi büyük bir maliyet ile kurulacak olan tesisin içinde yem fabrikası, günde 100-150 ton kapasite ile çalışacak et işleme tesisi, günlük 400-500 ton kapasiteli süt tesisi, vs., vs. tesisler de bulunacak. Öte yandan, nüfusun yüzde 70'inin geçimini tarım ve hayvancılıktan sağladığı **Van** ilinde (Van-Erciş karayolunda), Van Ticaret Borsası'nın hazırladığı "Organik Hayvancılık Bölgesi" projesi kapsamında kurulacak olan 20 büyük işletme de hayvancılığa el atıyor.

Hayvancılıkta yer seçiminin önemi çok büyük kuşkusuz. Toprağın ölçek yapısından hayvan yemi ekim alanına, inek sayısı ve ineklerin bol üretim vermelerinden yerin kente yakın oluşuna dek dikkat edilmesi gereken bir iştir hayvancılık. -ve işin yürütülme biçimi dahil- sektör, özgün özelliklere sahiptir. Elbette tarımın tek tek dalları için de geçerlidir bu durum. Bu nedenle, (her dalı için de) hayvancılık için, projeler elverişlilik koşulu gözetilerek hazırlanmaktadır. Çünkü, büyük karlar elde edebilmek bu özgün-

**** Tarımsal ve hayvansal ürün alanında bulunan işletmelerin yüzde 80'inden fazlası arazileri 50 dekar ve altında olan yoksul köylü işletmelerinin bulund.

lülere dikkat gösterilmesinden geçmektedir.

Hal böyle olunca, projeler salt hayvancılık bölgesinden ibaret de kalmıyor. Pekçok proje var. Ve TOKİ'nin (Toplu Konut İdaresi) "Tarım Kent Projesi" bunlardan sadece biri. "Tarıma ve hayvancılığa elverişli modern ve çağdaş yeni bölgeler oluşacak" diyen TOKİ, pilot il olarak Batman'ı seçmiş. Ardından da Bingöl, Çankırı ve Siirt gelecekmiş. Ayrıca Ankara-Bemyan için yer hazırlanmış vs. Söylendiğine göre, proje kapsamında köyler çevre köylerle birleştirilecek, 10-200 ve 300 konutlu kentler inşa edilip köylüler tarım ve hayvancılığı -evinin de yer aldığı, ahır, ekim ve dikim alanları bulunan- 500-2000 metrekarelik alanlar içerisinde yapılacakmış.

Demek ki tüm çabalar, her şekilde toprağın işletilmesini büyük sermayenin elinde merkezileştirmeye dönük harcanıyor. Her şekilde, çünkü kapitalistler hazine arazilerini kiralamak da, küçük ve orta köylü işletmelerini gasp edip toprakları tapulaştırsalar da durum değişmiyor. Burada esas olan toprağın büyük ölçekli çiftlikler haline gelmesi. Ve bu her şeklin olduğu yer de de burası. Buna karşın, kapitalizm küçük ve orta üretimi tümüyle ortadan kaldıramaz. Karşılıklı birbirini koşullayan bir süreç olarak tekelleşme bir yanda yoğunlaşır ve toprak büyük sermayenin elinde merkezileşirken, diğer yanda küçük üretim de teşvik edilmektedir çünkü. "Kapitalizm, bölgenin birisinde belli bir tarım alanını yoğunlaştırır ve bir miktar küçük çiftliği proletarya saflarına iterken; başka bir bölgede ticari çiftliğin büyümesi yeni bir miktar küçük çiftçi yaratır." (Lenin, Tarımda Kapitalizm, sf. 210) Küçük üretimi tekelin denetiminde ve hizmetinde tutacağı için, bu tarzda üretim yapan işletmeler yaygınlaştırılır ve bu kapitalist üretimin doğasından kaynaklanır.

Örneğin küçük köylüler borçlandırarak 2 inek verip "Kırsal Alanda Sosyal Destek" projesinin sürdürülmesi, küçük üretimi teşvik etmekten başka bir şey değildir. Proje kapsamında her ay 1000 aileye 2000 inek ("Her aileye 2 inek projesi de deniyor") verileceğini ve aile sayısını 20 bine çıkaracaklarını söylüyorlar. Proje ile her aile aylık 363 milyon lira gelir elde edecekmiş ve üstelik bu miktarda para onlara hayda hayda yetermiş.

Aynı mantıkla Mersin-Erdemli'de "her aileye iki inek" dağıtılar. Sorun Tarımsal Kalkınma Kooperatifi üyesi 100 aileye 200 inek dağıtıldı ve bu faaliyetin aralıksız olarak süreceği ilan edildi. Sürecettir, çünkü köylünün hem fazlasıyla borçlandırılması

Küçük köylülerin, bir yandan -ucuz ve uzun vadeli krediler bulamadıkları için- borçlandırmalar yoluyla her şeyi gasp ediyor, diğer yandan tıpkı Yozgat'ta iki besibananın haciz yoluyla satışa çıkarılmasında olduğu gibi, besibaneler kapatılıyor. Küçük köylüler Ziraat Bankası'ndan çekmek zorunda kaldıkları kredileri, Tarım Kredi Kooperatifi'nden almak zorunda oldukları kredi veya gübre ve tohum gibi girdi maliyetini; düşük taban fiyatları, kotalar, ödenmeyen primler, faiz oranlarının zamanla ana parayı bile geçer hale gelmesi, icralar vb. vb. yollarla ödeyemiyorlar ve malsız-mülksüz, aç ve işsiz, aileleriyle birlikte ortalıkla kalakalıyorlar.

hem de verilen ineklerden elde edilen süt üretiminin nedeysse tamamının tekelere verilmesi şartı vardır. Kaldı ki, tekelin hakimiyetinde olan piyasa nasıl olsa küçük köylülerin yutacaktır. İş, tekelin kar havuzuyla uyum içinde yürütüldükten sonra arkası gelir!

Öte yandan, hayvancılık zaten ülkemizde küçük işletme temelinde yapılmaktadır. Ve bu başlı başına yoksullaşma ve proleterleşme belirtisidir. Zamanla proleterlerin saflarına itilecek olan küçük üreticiler, kapitalist gelişimden bağımsız değildir hem. Aksine küçük üreticilerin sayısal olarak çok olması, kapitalizmin hayvancılık alanında gelişmesiyle doğrudan bağlantılı bir özelliğidir. Ülkemizde küçük ölçekli işletmeler temelinde yapılan hayvancılık hala genel bir özelliktir. Ve bu alana sermayenin girişi ile atbaşı gitmektedir. Bu iki özellik birbiriyle çelişik durum arz etmez. Önemli olan sermayenin alandaki varlığı ve kapitalistin karlılık durumudur. Sistem bunu çeşitli yollarla gerçekleştirirken, bir dönem işletmelerin devlet mülkiyetine dönüştürülmesi yolunu tutar başka bir dönem özelleştirilmesi yoluna girer, ama hiçbirinde de toprak kapitalist çiftlik olma özelliğini kaybetmez. (örneğin, KİT'ler özel işletmelere devrilen kuruluşlar değildi.) Sorunun kaynağı, meta ekonomisinin kökünden kazanıp kazanmamış olmasında düşümlenir.

Elbette hayvan kalitesi bakımından küçük ve büyük ölçekli işletmeler arasında büyük bir eşitsizlik olduğu yadsınamayacak bir gerçek. Kendini bile beslemekten uzak yoksul köylü, sistemin önüne bu kadar büyük engeller çıkarırken kaliteli hayvana sahip olamaz, onu yeterince besleyemez. Tarımın diğer dallarında olduğu gibi, hayvancılık dalında da kapitalist gelişme bol ürün demektir. Aynı zamanda hayvan kalitesinde iyileşme anlamına gelir. "Kapitalist tarımda büyük ölçekli üretimin, gerek çiftlik hayvanlarının bakımları, gelişmeleri ve gerek gübre elde etmek amacıyla kullanılmaları açısından, özellikle çeki hayvanları ve genel olarak ise çiftlik hayvanlarının kaliteleri konusunda, küçük ölçekli üretime karşı çok büyük avantajları vardır." (Lenin, Tarımda Kapitalizm, sf. 215) Ancak, büyük ölçekli üretimin söz konusu avantajlarının dayandığı temel -Lenin'in de belirttiği gibi- yığılmalı yoksullaşma ve sömürü oranının sürekli ve sistemli olarak artış göstermesi, aslan payının ise küçük bir azınlığın servetinin büyütülmesidir. Bolluk ve iyileşmenin hiçbir kıntısı yığınların çıkarına kul-

lanılmaz. Avantajlarından bir avuç sömürücü sınıf yararlanırken, borçlanan ve yoksullaşan, toprağını ve hayvanlarını az sayıda tekelci gruba kaptıran köylülerin sayısında olağanüstü bir artış yaşanır.

Kapitalist çarkın hayvancılık alanında nasıl döndüğünü köylüler kendi yaşamlarında derinden hissediyorlar. Örneğin, Eskişehir iline bağlı Avolan köyünde, Ziraat Bankası'ndan aldıkları kredileri köylüler ödeyemeyince neredeyse köyün tamamı (topraklar ve hayvanlarıyla birlikte) Eskişehir 1. İcra Dairesi tarafından satışa çıkarıldı. Sütçülükle geçimini sağlayan köylülerden biri olan Necmi Arkan, kendi durumunu anlatırken, "ekonomik krizle birlikte elimdeki 60 hayvanımı banka icra yolu ile sattı" diyor ve devam ediyor: "Ama benim borcum 140 milyona çıktı. Şimdi ahırım bomboş ve ben işsizim. Köyle icraya düşmeyen yok gibi." (26.09.02, Evrensel gazetesinden) Aynı köyün muhtarı Hadi Keskin ise, Avdan köyünün hayvancılıkla geçindiğini ama köylülerin hayvanlarının icra yoluyla satıldığını anlatıyor ve daha da kötüye giden durumlarını şöyle izah ediyor: "Yaklaşık iki yıl önce köyde 30 bane olarak Ziraat Bankası'ndan hayvancılık kredisi aldık. Kredi almayanlar da birbirine güvendiği için birbirine kefil oldu. Kredilerini ödeyemeyince, faizleriyle birlikte borcumuz 1 trilyon liraya dayandı. Bunun yanı sıra hayvanları da sattık."

Küçük köylülerin, bir yandan -ucuz ve uzun vadeli krediler bulamadıkları için- borçlandırmalar yoluyla her şeyi gasp ediyor, diğer yandan tıpkı Yozgat'ta iki besibananın haciz yoluyla satışa çıkarılmasında olduğu gibi, besibaneler kapatılıyor. Küçük köylüler Ziraat Bankası'ndan çekmek zorunda kaldıkları kredileri, Tarım Kredi Kooperatifi'nden almak zorunda oldukları kredi veya gübre ve tohum gibi girdi maliyetini; düşük taban fiyatları, kotalar, ödenmeyen primler, faiz oranlarının zamanla ana parayı bile geçer hale gelmesi, icralar vb. vb. yollarla ödeyemiyorlar ve malsız-mülksüz, aç ve işsiz, aileleriyle birlikte ortalıkla kalakalıyorlar. Onların bu hali ise hayvancılığı tekelin kar kapısı haline getiriyor. Korkunç bir sömürü ve servet içinde yüzen küçük bir azınlık demek olan bu çarkın dönmelerini durdurmak, büyük ölçekli üretimin avantajlarından ise, milyonların, işçi ve emekçilerin yararlanabilmesine hizmet eden bir sistem kurmak... Başka yol yoktur. Bunu da sosyalizmden başka bir sistemin başaramadığını tarih defalarca kanıtlamıştır.

Burjuvaziye, tüm sömürüye nasırlı ellerin yumruğu:"

15-16 HAZİRAN BÜYÜK İŞÇİ DİRENİŞİ!

Bütün yemişler dallarınızdadır.

Beklenen günler, güzel günlerimiz ellerinizdedir,

haklı günler, büyük günler,

gündüzlerinde sömürülmeyen, gecelerinde aç yatılmayan,

ekmek, gül ve kuruyemişleri

Türkiye işçi sınıfına selam!

Selam yaratana!

Nazım Hikmet

İŞ . NDE GREV VAR

